

نقش تعاون

در تحولات

اندیشه‌ها و سیاست‌گذاری‌های اقتصادی

اشاره

بر اساس
سیاست‌گذاری‌های
کلان معاونت
تحقیقات، آموزش و ترویج

در نظر است بمنظور رشد، ارتقاء و

گسترش فرهنگ تعاون و مطرح نمودن مباحث مختلف در زمینه مسائل این بخش با همکاری اعضای هیئت علمی دانشگاهها، صاحب نظران و کارشناسان خبره تعاون و با حضور تعاونگران، مدیران، کارکنان و علاقمندان بخش تعاون سخنرانی‌های ماهانه‌ای برگزار گردد.

لذا اولین سخنرانی با عنوان «نقش تعاون در تحولات اندیشه‌ها و سیاست‌گذاری‌های اقتصادی» توسط جناب آقای دکتر مسعود درخشان عضو هیئت علمی دانشگاه و مشاور مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۲۵ شهریور ۱۳۸۱ در سالن شهید رجایی وزارت تعاون برگزار گردید. جهت آشنایی بیشتر شما علاقمندان به سخنران مزبور بیوگرافی ایشان را به اختصار از نظر گرامیتان می‌گذرانیم: جناب آقای دکتر مسعود درخشان بعد از اخذ مدرک کارشناسی و احراز رتبه اول از دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران به انگلستان عزیمت نمودند و دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری را در دانشگاه‌های لندن و آکسفورد به پایان رساندند. همزمان با انقلاب اسلامی به ایران بازگشتند و در دانشکده‌های اقتصاد دانشگاه تهران و

○ دکتر مسعود درخشان

تربیت مدرس و امام صادق به تدریس پرداختند.

ایشان ۱۰ سال قبل مجدداً به انگلیس بازگشته و به تحقیق و تدریس در مراکز علمی و دانشگاهی آن کشور به ویژه در قسمت نفت و گاز مشغول شدند. جناب آقای دکتر درخشان نزدیک به یک سال است که به ایران بازگشته‌اند. ایشان علاوه بر ایراد سخنرانیها و مقالات متعدد علمی که در خلال دو سال گذشته در محافل علمی بین المللی داشته‌اند صاحب کتاب اقتصاد سنجی در دو جلد هستند که برنده کتاب سال جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۷۶ شده است.

نقش تعاون در تحولات اندیشه‌ها و سیاست‌گذاری‌های اقتصادی

سؤال اصلی

چرا مباحث تعاون بیشتر در سیاست‌گذاری‌های اقتصادی مطرح بوده و کمتر موضوع بحث نظریات جدید اقتصادی قرار گرفته است؟

آیا دلیل این امر را باید در متدلوژی جدید جستجو کرد؟

اگر

توسعه

مطالعات نظری

شرط لازم برای

ارتقاء سطح

سیاست‌گذاری‌هاست، آیا این امر

به معنای خلاء تئوریک در تحولات آینده

نهضت‌های تعاونی است؟

در این راستا تحولات بخش تعاون در

کشورهای پیشرفته صنعتی در دو دهه گذشته را چگونه می‌توان ارزیابی کرد؟

فرضیه ۱:

«عدالت در روابط اقتصادی» مبنای

شکل‌گیری اقتصاد تعاون است.

فرضیه ۲:

نهضت تعاونی‌ها نتیجه عکس‌العمل

اصلاح طلبان اجتماعی قرن ۱۹ به آثار

نامطلوب انقلاب صنعتی بوده است.

فرضیه ۳:

پایگاه تعاونی‌ها در «اقتصاد اجتماعی»

است، از این رو «تعاونی‌ها» جایگاه

مناسبی در مباحث تئوریک علم اقتصاد

جدید ندارند.

سیاست‌گذاری‌ها؛

توسعه مطالعات تعاون در مراکز

دانشگاهی و پژوهشی کشور

آشنایی بیشتر دولتمردان و

سیاست‌گذاران با ابعاد نظری و کاربردی

تعاون.

توجه بیشتر به «مشارکت‌های

اجتماعی» در توسعه تعاونی‌ها

تنوع بخشی به ساختار تعاونی‌ها و

بنابراین حکمت و فلسفه همه چیز را به قیمت عادلانه می‌بردند یعنی به مفهوم عدالت در روابط اقتصادی.

جان John Wycliff (1384-1324) و ایکلیف از انگلستان از پیشروان مذهبی آن زمان بود. نفرین معروف او به کارگران و استادکاران صنعت سنگ سازی و سنگ‌بری به خاطر تقاضای آنها برای افزایش دستمزدها معروف است زیرا در خواست عمومی کارگران را نوعی «تبانی» می‌دانست و لذا فی نوعه است.

در قرون وسطی اصحاب کلیسا و عالمان مذهبی اروپا با تکیه بر مفهوم «قیمت عادلانه» پایه‌های «اقتصاد اجتماعی» را بنا نهادند و جالب این است که چنین پدیده‌ای در کشورهای اسلامی ملاحظه نشد. شاید روش متداول استنباط در حوزه «ای علمیه یکی از عوامل مؤثر در این امر بوده است.

این گونه مطالعات در اروپا خیلی گسترده شد و با علاقه دنبال می‌شد و حتی در سال ۱۴۰۰ رئیس دانشگاه پاریس که از پیشروان مذهبی آن زمان بود قیمت گذاری در بازار را خلاف دین می‌دانست و می‌گفت قیمت گذاری باید توسط دولت انجام شود و مستند به قیمت عادلانه باشد. در این دوران، سن توماس می‌گوید: همه چیز باید در بازار تعیین شود اما رهبر مذهبی دیگری می‌گوید همه چیز را باید قانون تعیین کند. این نشان دهنده تنوع در عقایدی بود که شکل می‌گرفت و همین تنوع در عقاید زمینه علم اقتصاد اجتماعی را در اروپا بنا کرد. ولی ما قبل از اینها شخصیت‌های بسیار بزرگی را در کشورهای اسلامی نظیر افراد زیر داشتیم.

شیخ مفید متولد ۹۱۷ میلادی

شیخ طوسی متولد ۹۶۴ م. مؤسس روش علم اصول، صاحب استبصار، الخلاف، تهذیب الاخلاق ابوعلی مسکویه معاصر ابوعلی سینا، وفات ۱۰۰۰ میلادی.

خواجه نصیرالدین طوسی ۱۲۵۱-۱۱۷۶ میلادی

علامه حلی متولد

بحث عدالت در مبادله «Commutative Justice» از زمان ارسطو آغاز می‌شود، یعنی حدود ۳۷۰ سال قبل از میلاد مسیح ارسطو اولین کسی است که بحث عدالت را در روابط اقتصادی مطرح می‌کند. نکته جالب این است که این بحث حدود ۱۳۰۰ سال بعد از ارسطو توسط دانشمندان اسلامی به اروپا رفت ولی تعجب اینجاست که دانشمندان اسلامی خودبه این نکته توجه نکردند.

در ادبیات اندیشمندان اسلامی در هیچ جایی بحث «عدالت در روابط اقتصادی» را نداریم. دانشمندان اسلامی افکار ارسطو را به اروپا بردند و در قرون وسطی در بین علمای دینی اروپا این بحث مطرح شد و تحت عنوان عدالت در مبادله مطرح کردند. اولین کسی که با جدیت به این مسئله فکر کرد سن توماس بود در سال ۱۲۲۵ میلادی همزمان با سعدی و مولوی و محی الدین عربی سن توماس بحث عدالت در مبادله را از ارسطو گرفت و بر این اساس «قیمت عادلانه» را تعریف کرد و حرمت انحصارات و حرمت ربا را از آن استنتاج کرد. او قیمت عادلانه را قیمتی می‌دانست که بالاتر از هزینه تولید نباشد و نکته جالب این است که سن توماس در حدود ۸۰۰ سال قبل به این نکته اشاره کرد که قیمت عادلانه همان قیمتی است که در بازارهای رقابتی تعیین می‌شود. بر اساس همین بحث، دیگران و خود سن توماس با مسئله انحصارات بشدت مخالفت می‌کردند برای اینکه انحصارات را چیزی جز «تبانی» نمی‌دانستند و در تبانی قیمت عادلانه شکسته می‌شود

آیا بحث تعاون قابل حذف است، قطعاً نیست! حمایت از آن باید توسط مسئولان صورت گیرد اما متأسفانه فقط هرگاه بحران‌های اجتماعی زیاد شود راه‌حل‌ها را در توسعه و تشکیل تعاونی‌ها می‌دانند. بنابراین قبل از آنکه یک مسئله فکری باشد یک ابزار سیاسی است برای تقویت نظام سیاسی از نظر علمی نباید یکی از دلایلی که تعاونی‌ها آنگونه که شایسته آن است رشد نکرده همین امر باشد.

عملکرد آنها با توجه به شرایط اقتصادی، سیاسی و اجتماعی، به ویژه تحولات جدید در بازارهای مالی و «عصر اینترنت»: مثال آمریکا.

تأمین سرمایه‌های اولیه مورد نیاز تعاونی‌ها توجه به نقش ویژه دولت‌ها در نوسازی و تنوع بخشی به تعاونی‌ها و توسعه اطلاعات

تعاونی‌ها به عنوان ابزاری برای مقابله با بحران‌های صنعتی (انگلستان دهه ۱۹۷۰)، و یا خروج از رکود اقتصادی (فنلاند دهه ۱۹۹۰).

اصلاحات قانون تعاونی‌ها در کانادا (سال ۲۰۰۱) نتیجه مورد نظر:

تا آینده قابل پیش‌بینی که نظام‌های اقتصادی بر مبنای تفکیک کار و سرمایه و مدیریت شکل گرفته است، تعاونی‌ها نهادهای ایجادکننده توازن در عدم تعادل‌های ناشی از دوقطبی شدن اقتصاد (دولتی و خصوصی) خواهند بود.

بحث من صرفاً اقتصادی است. اقتصاد علمی است که از تولید، توزیع، مصرف، پس انداز و سرمایه‌گذاری صحبت می‌کند ولی مسئله اینجاست که علم اقتصاد ابتدا با تحلیل اینها آغاز نشد بلکه با مسئله عدالت اقتصادی آغاز شد و این نکته مهمی در شکل‌گیری اندیشه‌های اقتصادی است. در اینجا ما به ریشه مسائل توجه می‌کنیم. اینکه چرا بعدها اقتصاد از عدالت جدا شد و از چه زمانی این اتفاق افتاد و تعاونی‌ها در این مورد چه نقشی داشتند، ما می‌خواهیم به اثبات سه فرضیه ذکر شده بپردازیم: فرضیه اول این بود که چرا اندیشه‌های

تعاونی بوجود آمد ولی تبدیل به سیاست‌گذاری نشد و چرا در بعضی از مقاطع بوجود آمد و رشد کرد ولی اکنون آن توجهی که باید به آن بشود وجود ندارد. باید ریشه‌ها را پیدا کنیم و سایر تحولات اندیشه‌ها را در بستر واقعی خودش ارزیابی نماییم.

در آن دوران ما مجموعه عظیمی از آثار علمی داریم اما مطلقاً هیچ کدام از مطالبی که در اروپا بحث می‌شد که مستخرج از عدالت در افکار ارسطو باشد مطرح نشد. این وضعیتی است که ما در قرون وسطی شاهد آن هستیم و من ریشه‌های عدالت در اقتصاد را در اینجا می‌بینم. برای تحلیل تحولات بعدی باید الگویی داشته باشیم و آن الگو این است که شناخت دقیق از تحولات اندیشه‌ها و سیاست‌گذاری‌های اقتصادی مستلزم درک «شرایط محیطی» نظریات اقتصادی است. در این زمینه ما باید به چهار نکته توجه کنیم.

۱- حوادثی که قبل از ظهور نظریه‌ای به وقوع پیوسته است.

۲- تغییر در جهان بینی فلسفی و متدلوژی آن نظریه.

۳- ماهیت و ساختار نظام سیاسی حاکم به عنوان فضای لازم برای رشد آن نظریه.

۴- پیشرفت‌هایی که در علوم مرتبط با آن نظریه حاصل شده است.

چهار پارامتر فوق در شکل‌گیری و تغییر یافتن اندیشه‌های اقتصادی ضروری است. با توجه به این مدل می‌خواهم به این موضوع بپردازم که چگونه آن اندیشه‌های اقتصادی که در قرون وسطی در زمینه عدالت اقتصادی شکل گرفت و پایه‌های اقتصاد اجتماعی را بنا نهاد متحول شد، و دین از اقتصاد جدا شد، و اندیشه‌های تعاون راه دیگری را انتخاب کرد و بعد هم مجدداً برگشت به بحث عدالت در روابط اقتصادی. این نکته خیلی عجیب است که بحث ارسطو در ۴۰۰ سال قبل از میلاد هنوز بر مسائل اقتصادی تأثیر گذار است. با استفاده از این مدل می‌خواهم اندیشه‌های تعاون را مطالعه کنیم. کاربرد این مدل چیست؟

مهمترین نکته حوادثی است که قبل از وقوع نظریه‌ای به وقوع پیوسته و این مهمترین بحث در اندیشه‌های اقتصادی است.

جهان عینی تغییر می‌کند و به تبع آن تفکرات و اندیشه‌ها و عینیت‌ها نیز تغییر می‌کنند، تئوری‌های جدید بوجود می‌آید.

بحث من صرفاً اقتصادی است. اقتصاد علمی است که از تولید، توزیع، مصرف، پس انداز و سرمایه‌گذاری صحبت می‌کند ولی مسئله اینجاست که علم اقتصاد ابتدا با تحلیل اینها آغاز نشد بلکه بنا مسئله عدالت اقتصادی آغاز شد و این نکته مهمی در شکل‌گیری اندیشه‌های اقتصادی است.

گرایش‌های فلسفی عوض می‌شود، متدلوژی‌های جدیدی می‌آید، جهان بینی‌ها تغییر می‌کند، تئوریهای اقتصادی تغییر می‌کند، ساختارهای سیاسی تغییر می‌کند و بخاطر تغییر در جهان بینی‌ها، ساختارهای سیاسی، فضا را برای رشد تئوری‌های خاصی بوجود می‌آورد و برخی تئوری‌های دیگر را سرکوب می‌کند و بالاخره تحولات تصادفی که در برخی از رشته‌ها مثل فیزیک و زیست‌شناسی و ریاضیات بوجود می‌آید اندیشه‌های اقتصادی را تغییر می‌دهد. ما در پرتو این مدل می‌خواهیم بدانیم چه اتفاقی برای عدالت می‌افتد و اندیشه‌های تعاون چگونه مطرح می‌شود. مهمترین بحثی که می‌خواهم عرض کنم تحولات عینی است و این بحث بسیار جدی است که کمتر مورد توجه دانشمندان قرار گرفته است.

انقلاب دریانوردی مهم‌ترین اتفاقی است که از حدود سالهای ۱۴۰۰ رخ داد. انقلاب دریانوردی به هر دلیل که بود اتفاق افتاد، شکوفایی دریانوردی در سال ۱۵۰۰ به اوج خود رسید، این سرآغاز عصر استعمار اروپائی‌ها بود. فراموش نکنیم که قاره آمریکا در سال ۱۴۹۲ کشف شد و در همان سال اسپانیا از دست مسلمین خارج شد و دوران افول تمدن اسلامی آغاز گردید.

این تغییر در عینیت، تغییر در سیاست گذاری‌ها را به همراه دارد.

سیاست‌های اقتصادی به سمت مثبت کردن تراز پرداخت‌ها می‌رود چون عصر استعمار یعنی عصر نفوذ به کشورهای دیگر و آوردن طلا و نقره. به این ترتیب تفکر به سمت تراز پرداخت‌ها می‌رود و

بنابراین اولین تئوری‌های منسجم اقتصادی ساخته شد و این تئوری هاست که رابطه بین موازنه تجاری و نرخ ارز و عرضه و تقاضای فلزات گرانبها را مطرح می‌کند و بدین ترتیب زمینه برای تئوری پول فراهم می‌گردد و جدایی دین از سیاست در همین سال‌ها شکل می‌گیرد چون بحث، بحث تجارت است، کشوری موفق‌تر است که بیشتر صادر و کمتر وارد کند. ۲۵۰ سال این فکر بر اروپا حاکم بود و بحث اصلی این بود که ماهیت ثروت چیست؟ این بحثی است که شاید تا به امروز ادامه دارد.

در زمینه جدایی دین از سیاست ماکیاوول کتاب شاهزاده را در ۱۵۲۲ میلادی نوشت: «حاکم موفق، به خدا و تعالیم کلیسا نمی‌اندیشد بلکه به قدرت و تجارت می‌اندیشد».

۱۵۰۰ تا ۱۷۵۰ میلادی دوران حاکمیت تجارت بر اندیشه‌های اقتصادی است. ریشه‌های بحث اصلی روی ماهیت ثروت است یعنی طلا و نقره، اگر ثروت این است چگونه باید آنرا جمع کنیم و چگونه کشوری قدرتمند می‌شود؟ این بحث متفاوت از قرون وسطی بود. عدالت دیگر در روابط اقتصادی معنایی ندارد و ادبیات گذشته به فراموشی گذاشته می‌شود. عینیت، جوامع را به سمت دیگری کشاند و تغییر در بینش‌های اقتصادی بوجود آمد: فراموش کردن عدالت اقتصادی و توجه به رابطه:

قدرت = ثروت = طلا و نقره

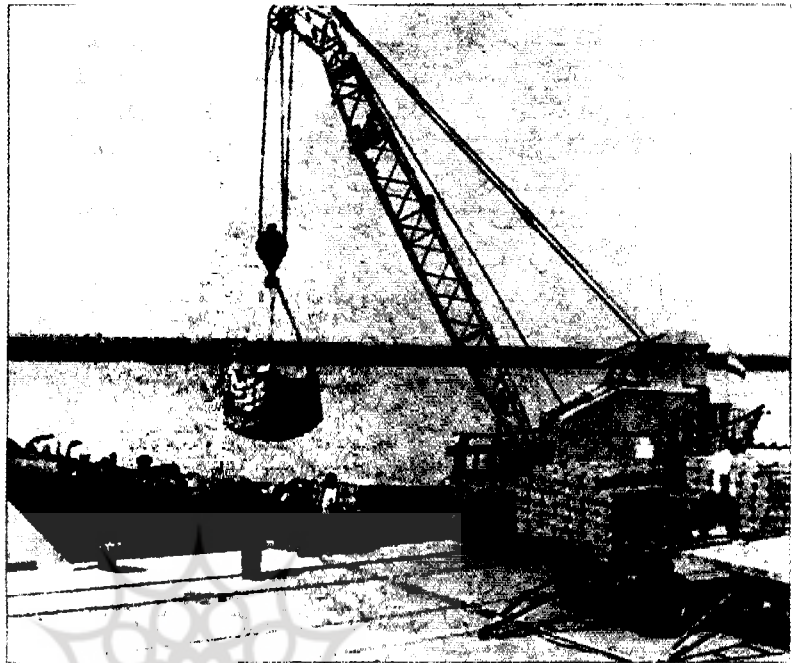
چنین بینشی بر اندیشه‌های اقتصادی حاکمیت پیدا می‌کند و تغییر در سیاست‌گذاری‌ها را به صورت دخالت هرچه بیشتر دولت برای مثبت کردن تراز پرداخت‌ها، وضع تعرفه‌های گمرکی، تشویق صادرات و تحدید واردات به همراه داشته و بدین ترتیب عصر دخالت دولت در ابعاد وسیع به وجود آمد، و همین امر حتی جنگ بین کشورها را به راه انداخت. چندین بار بین دو کشور فرانسه و انگلستان به خاطر صادرات غلات و واردات شراب جنگ در گرفت. بنابراین در این دوره، علم اقتصاد بدون ملاحظات اخلاقی شکل می‌گیرد و علم اقتصاد جایگزین اقتصاد اجتماعی شد. هم

گرفت و فلاسفه صحبت از آزادی و حقوق را رواج دادند.

تقریباً در اواخر همین دوره بود که آدام اسمیت در سال ۱۷۷۶ که مصادف با اواخر حکومت کریم خان زند بود کتاب ثروت ملل را نوشت. آدام اسمیت بحثی را که مطرح می‌کند این است که: «منافع شخصی» مبنای حرکت نظام اقتصادی و عامل ایجادکننده تعادل اقتصادی است به شرطی که رقابت آزاد بر بازار حاکم شود. بنابراین آدام اسمیت هنرش این بود که در آن زمان به نظامی توجه کرد که آزادی مبنای آن بود. آزادی یعنی نقطه پایان بر حاکمیت تجارت و کنترل‌های دولتی. آدام اسمیت بشتوانه قوی تئوریک هم به آن داد و ثابت کرد هر جامعه‌ای بخواهد این گونه کار کند پایدار است و رشد خواهد کرد، به همین دلیل است که آدام اسمیت نقش مهمی در اقتصاد دارد. و شاید آدام اسمیت کسی بود که با این استدلال خودش ۲۵۰ سال روند جدایی عدالت و دین از اقتصاد را با اثبات تئوریک خودش کامل کرد. وقتی آدام اسمیت توانست نظام خودش را به اثبات برساند ما می‌توانیم بگوییم که دین از اقتصاد جدا شد و علم اقتصاد جایگزین اقتصاد اجتماعی شد.

در چنین شرایط، جهان بینی حاکم بر پیش‌های اقتصادی و ساختارهای سیاسی اجازه طرح اندیشه‌های تعاونی را نمی‌داد. نمی‌توانیم بگوییم که در آن زمان کسی نبود که راجع به این مسائل صحبت کند، اگر هم بود این حرفها خریداری نداشت و کسی به آن توجهی نمی‌کرد.

در تاریخ، مثال‌های زیادی است که نظریات صحیحی در زمان نامناسب مطرح شده لذا مورد توجه قرار نگرفته است. به عنوان مثال: آنچه که امروزه اساس علم اقتصاد است یعنی اقتصاد ریاضی قبل از آدام اسمیت کورنو ریاضی‌دان معروف فرانسوی تحت عنوان «تحقیق در باب مدل‌های ریاضی ثروت ملل» آن را مطرح کرد هیچ‌کس این کتاب را نخرید، بعد از مدتی تجدید نظر کرد و مطالب ریاضی آن را کم کرد باز هم هیچکس آن را نخرید بعد از بیست سال باز تجدیدنظر کرد و اصلاً ریاضی در آن

سلسله صفویه توسط شاه اسماعیل تأسیس شد و مذهب تشیع رشد کرد. محقق کرکی معروف به محقق ثانی صاحب جامع المقاصد و رسائل از لبنان به ایران دعوت می‌شود. چون لبنان پایگاه شیعیان بود و مذهب تشیع دین رسمی شد. علمای لبنان را دعوت کردند و محقق کرکی، شیخ‌الاسلام دربار شاه اسماعیل صفوی می‌شود. همزمان با این دوره در اروپا چه اتفاقی می‌افتد؟

در اروپا، آثار منفی ۲۵۰ سال حاکمیت و کنترل‌های دولتی بر تجارت خارجی کم‌کم ظاهر شد. آثار منفی آن این بود که همه می‌دانند که در آزادی تجارت رشد می‌کند نه در محدود بودن تجارت. ۲۵۰ سال سیاست غلطی را دنبال کردن آثار منفی داشته و کم‌کم ذهنیت‌ها را تغییر خواهد داد. در این میان فلاسفه، اقتصاددانان، سیاستمداران همه به دنبال این بودند که این نظام را از بین ببرند و به همین ترتیب بحث آزادی‌طلبی شکل

دولت و هم متفکرین همه در یک راستا فکر می‌کنند. تحولی که حاصل پدیده‌ای به نام دریانوردی بود. آیا تمام اندیشه‌های فسورن وسطی از بین رفت؟ خیر اندیشمندانی هنوز با استفاده از مفهوم عدالت و مساوات‌طلبی اندیشه‌های نخستین تعاون را تبلیغ می‌کردند مانند:

Thomas Morus (1478-1536)

Quaker John Bellers 1695

Gabriel Mably 1706-1785

اما هیچ‌کس به اینها توجه چندانی نمی‌کرد زیرا تحولات در شرایط اقتصادی و تغییر در جهان‌بینی‌ها، اندیشه اقتصاددانان را به سمت دیگر هدایت می‌کرد. تأثیر این دوران چیست؟ نکته جالب این است که این دوران ۲۵۰ ساله، مصادف با شروع و خاتمه صفویه در ایران است. این پدیده بسیار جالبی است که کمتر مورد توجه تاریخ‌دانان اقتصادی کشور ما قرار گرفته است. زمانی که اروپا راه دیگری را انتخاب کرد ایران نیز راه دیگری را انتخاب کرد: در سال ۱۵۰۲

کوچک محافظت کند.

نکته مهم این است که مکتب تعاون از مکتب «آزادی طلبی اقتصادی» جداست. این بینشی نبود که آدام اسمیت تعقیب می‌کرد. به خاطر اینکه حرکت تعاونی می‌خواست محیط اجتماعی جدید بسازد، محیطی بسازد که فرد بتواند در آن رشد کند. نتیجه این بود که مکتب تعاون نه خواهان رقابت بود نه طالب انحصار. لذا یگانه وسیله حذف رقابت با حفظ آزادی و مقتضیات تولید را در سازمان‌های تعاونی می‌دید. به همین ترتیب سازمان‌های تعاونی ما تنها راه می‌دیدند و سازمان‌های تعاونی را در اینکه باید محیطی جدید ساخت تفسیر می‌کردند؟ چرا؟ و این پدیده خجالی است.

در اینجا من برای پاسخ به این چرایی به مدل قبلی که مطرح کردم بر می‌گردم. چهار پارامتر را مطرح کردم یکی از آن پارامترها تحقیق و رشد و توسعه در علوم دیگر بود. در همین دوران بود که تحول در زیست‌شناسی خیلی رشد کرد. در زیست‌شناسی بحث از این بود که ساختمان بدن انسان با تغییر در شرایط محیطی تغییر می‌کند. همین نکته، متفکرین علوم اجتماعی را تحت تأثیر قرار داد و به این نتیجه رسیدند که آدمی جز آن چه هست نمی‌تواند باشد. در اینجا نظریه آون مطرح می‌تود. آون می‌گفت: از لحاظ فطرت، انسان نه نیک است نه بد. بلکه همان است که محیط می‌سازد یک چنین بینش و جهان بینی چه پیامدهای اقتصادی دارد؟

نکته جالب این است که این بینش دلالت بر این می‌کند که از نظر اقتصادی مساوات طلبی مطلق در دستمزدها، یعنی دستمزدها براساس احتیاج باشد نه براساس استعدادها. از این رو، تعاونی‌های اولیه آون مطلقاً اشتراکی بود. مشاهده می‌کنیم که این بینش کاملاً مخالف آن چیزی است که سن سیمون چند سال قبل می‌گفت که هر کسی باید با استعدادهایش مطرح شود و با توجه به داده هایش از اجتماع بهره‌مند گردد. می‌بینیم به دنبال تحولی در اندیشه متفکران زیست‌شناسی، راه دیگری در علوم اجتماعی باز می‌شود و می‌گویند که اصلاً تساوی باید در

آنکه مربوط است به اختلاف استعدادها یعنی اختلاف آورده‌های هر کس در کارگاه بزرگ اجتماع مساوات یعنی هر کس به نسبت آورده و شایستگی خویش و به نسبت وسایلی که بکار می‌برد از مزایای اجتماع بهره‌مند می‌شود. این یک بینش جدید است، بینش جدیدی که نه تنها خط بطلان بر انقلاب کبیر فرانسه بلکه بر آدام اسمیت می‌کشد چرا برای این که انقلاب صنعتی را دید، تحول در عینیت را دید، تأثیر عینیت بر ذهنیت بسیار بالا است. وقتی که سن سیمون از توزیع ثروت صحبت می‌کند می‌گوید توزیع ثروت به الگوی تقسیم مالکیت بین افراد بر می‌گردد چرا برخی افراد مالک اند؟ چرا وسایل کار و تولید ثروت یعنی زمین و سرمایه در اختیار عده معدودی است؟ در اینجا دو نگرش مطرح می‌شود. ۱- نگرش کاملاً اقتصادی که نگرش آدام اسمیت و دیگران بود. ۲- نگرش اجتماعی که سن سیمون از مؤسسان آن است. این دو نگرش هنوز ادامه دارد و همواره ادامه خواهد داشت، منتها الان بینش دوم کمی کمرنگ شده است. در این شرایط آدام اسمیت و معتمدین به او می‌گفتند که نیروها، کوشش‌های اجتماعی «خودکاری» مانند رقابت موجب می‌شود که خودخواهی اشخاص محدود شود و به مرور، مصالح اجتماعی غالب گردد و تعادل ایجاد شود. در این شرایط دو بینش بوجود می‌آید یکی اینکه سیستم را به حال خودش بگذاریم سالاخره به تعادل می‌رسد و دیگری خواستار دخالت در سیستم است.

سن سیمون از کندی جریان «تعادل خودکار» و از حسونت عملی و بی‌رحمی نیروهای اجتماعی «خودکار» متأثر بود و می‌خواست به جای عملکرد خودکار از طرف جامعه، واکنش ارادی و سنجیده و مستدل نشان داده شود. و در این چارچوب نهضت تعاونی یکی از این روش‌ها بود. در این شرایط اگر ما بخواهیم اینها را با سوسیالیست هامقایسه کنیم سوسیالیست‌ها راه حل را در «اجتماعی کردن» مؤسسات اقتصادی می‌دانستند. در حالی که مکتب تعاونی با تکیه بر «اصالت فرد» می‌خواست فرد را از طریق تشکّل گروه‌های مستقل و

بکار نبرد، تعدادی علاقمند شدند و خریدند در حالی که اگر الان در کتاب‌های اقتصاد، ریاضی نباشد چندان مورد توجه نخواهد بود. اینها دلائل خاصی دارد بنابراین باید ببینیم چه تئوری در چه زمانی باید مطرح شود.

در آن شرایط اصلاً بحث اندیشه‌های تعاون نمی‌توانست مطرح شود.

نکته مهم این است که آدام اسمیت همزمان با انقلاب صنعتی نبود هر چند او را پدر اقتصاد سرمایه داری می‌دانند. نظام سرمایه داری یعنی نظام حاصل از انقلاب صنعتی و حال آن که آدام اسمیت و دو سه دهه قبل از انقلاب صنعتی بود. ۳۰ سال پس از آدام اسمیت انقلاب صنعتی در اوج خودش در اروپا ظاهر شد. انقلاب صنعتی و تولید توسط ماشین پدیده‌ای بود در عینیت که ذهنیت اقتصاددانان و اندیشمندان علوم اجتماعی را سخت متأثر کرد. بسیاری صنعت پرست شدند و همانطور که میدانیم سن سیمون که استاد اگوست کنت بود در سال ۱۸۱۹ می‌گفت جهانی که ما در آن زندگی می‌کنیم قائم بر صنعت است. «آزادی طلبان» خود را با الفاظی بی اساس مانند حاکمیت ملت و آزادی و مساوات فریب می‌دهند». ۳۰ سال قبل از سن سیمون آدام اسمیت صحبت از آزادی می‌کند، اما سن سیمون می‌گوید که اساس آزادی در صنعت است، آزادی شکوفا نمی‌شود مگر با آن، دیگر فریادهای احمقانه و خونین «یا مرگ با مساوات» هرگز از کسی شنیده نخواهد شد.

سن سیمون می‌گوید لازمه صنعتی شدن جامعه، از بین رفتن طبقات است و بعد به آدام اسمیت و ریکاردو ابراد می‌گردد که دانش اقتصاد را از قلمرو سازماندهی اجتماعی جدا کرده‌اند. می‌گوید نظریه توزیع آنها چیزی جز نظریه قیمت عوامل تولید نیست. سن سیمون وقتی که می‌گفت طبقات از بین بروند دیگر جایی برای نجبا، سرمایه داران، کشیشان باقی نمی‌ماند. فقط دو نوع مردم هستند: مردان کار و بیکاره‌ها، باید دسته دوم از بین بروند و جای خودشان را به مردان عمل بدهند.

در میان افراد هیچ تفاوتی نیست مگر

اقتصاد ریاضی است. آنچه که تحت عنوان مارژینالیسم از آن نام می‌برند آن چیزی است که عوامل تولید را شخصیت نمی‌دهد، می‌گوید کار و یا سرمایه، نمی‌گوید کارگر و سرمایه‌دار. شخصیت را از عوامل تولید می‌گیرند. حذف شخصیت، پیامدهای عظیمی دارد. بنابراین دو سیستم بوجود آمد ۱- سیستمی که بر مبنای آمار، اقتصاد سنجی، اقتصاد ریاضی بنا شده بود ۲- سیستمی که به آن کم لطفی می‌شد و توجهی به آن نمی‌شد و لیکن بحث‌ها ادامه یافت و تا به امروز هم ادامه دارد و آن اقتصاد اجتماعی است. اما آیا بحث تعاون قابل حذف است، قطعاً نیست! حمایت از آن باید توسط مسؤولان صورت گیرد اما متأسفانه فقط هرگاه بحران‌های اجتماعی زیاد شود راه‌حل را در توسعه و تشکیل تعاونی‌ها می‌دانند. بنابراین قبل از آنکه یک مسئله فکری باشد یک ابزار سیاسی است برای تقویت نظام سیاسی از نظر علمی شاید یکی از دلایلی که تعاونی‌ها آنگونه که شایسته آن است رشد نکرده همین امر باشد.

بحث سیاست‌گذاری‌ها

سیاست‌گذاری‌ها در ایران:

اصل ۴۴ قانون اساسی می‌گوید: «نظام اقتصادی بر پایه سه بخش دولتی و تعاونی و خصوصی با برنامه ریزی منظم و صحیح استوار است». توجه داشته باشیم که در این اصل به نظام اقتصادی اشاره شده است نه نظام اجتماعی، پس باید انتظار داشته باشیم که دانشکده‌های اقتصاد در بخش تعاونی‌ها فعال باشند، اما این طور نیست، دانشکده‌های اقتصاد در دویخش مطالعات اقتصاد خصوصی و دولتی فعال اند ولی در بخش تعاونی فعال نیستند. از سوی دیگر فقدان دروس اقتصاد تعاون در دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد و دکتری اقتصاد، حذف درس برنامه ریزی از دروس دانشکده‌های اقتصاد و اینکه اکثر فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های اقتصاد کشور تعاون نخوانده‌اند و در آینده جزو مسؤولان بانکها، سیاستگذاران پولی، مالی، مالیاتی و سیاستهای ارزی خواهند شد اما با مفهوم تعاون آشنا نیستند. با برنامه‌ریزی آموزشی و پژوهشی اقتصاد

تعاونی کارگری تولید را که سرمایه بوسیله دولت و از طریق قرضه تأمین گردد ارائه داد بحثشان این بود که مداخله دولت مخالفت با آزادی نیست زیرا تا زمانی که در جامعه «طبقه‌ای زیردست و فقیر وجود دارد» مداخله دولت لازم و ضروری است. بین قوی و ضعیف، آزادی نابود کننده و قانون رهاننده است. ثمره تمام اینها باعث شد که در ۱۸۴۴ یعنی چند سال بعد از اینکه ایده Labour Notes آون با شکست مواجه گردید باعث شد تعاونی‌های مصرف شکل بگیرد، و همه متوجه شدند که راه حل در ایجاد تعاونی نهایی است که مستقیماً تولید کننده را به مصرف کننده مرتبط می‌کند. چرا؟ چون سود را حذف می‌کند در عین حال پول را هم حفظ می‌کند و این بحث جالبی است. آون به دنبال حذف پول بود یعنی حذف سود، در حالی که با استفاده از تعاونی‌های مصرف سود حذف و پول حفظ شد و رابطه بین تولید کننده و مصرف کننده برقرار شد و جریان تعاونی‌ها شکل گرفت.

این سیستم تا کجا ادامه پیدا کرد؟ تا به امروز در اقتصاد چه اتفاقی افتاد؟ همه می‌دانیم که اقتصاد راه خودش را می‌رود یعنی جدا کردن مسائل اجتماعی از اقتصادی در اینجا جایی برای مفاهیم عدالت و طبقات و استثمار نیست. بنابراین بحث تعاونیها نمی‌تواند شکل گیرد تعاون تا اینجا می‌تواند پیش بیاید. ادامه آن توسط سیاستگذاران و یا علاقمندان به اقتصاد اجتماعی است، اما بدنه غالب اقتصاد در دانشکده‌های اقتصاد دنیا به نحو دیگری شکل می‌گیرد و آن

آدام اسمیت در سال ۱۷۷۶ که مصادف با اواخر حکومت کریم خان زند بود کتاب ثروت ملل را نوشت. آدام اسمیت بحثی را که مطرح می‌کند این است که: «منافع شخصی» مبنای حرکت نظام اقتصادی و عامل ایجادکننده تعادل اقتصادی است به شرطی که رقابت آزاد بر بازار حاکم شود.

دستمزدها باشد. قطعاً این نظریه با شکست مواجه می‌شود، و همان طور که می‌دانید آون شکست خورد.

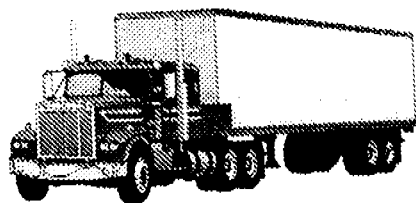
در مراحل بعدی، آون به این نتیجه رسید که سود زیادتی قیمت است بر مخارج تولید، پس متضمن «بی‌عدالتی» است زیرا «قیمت عادلانه» باید قیمت تمام شده باشد. سود فقط بی‌عدالتی نیست بلکه خطری همیشگی است که علت العلیل بحران‌هاست، یعنی اضافه تولید یا کم مصرفی. کارگر نمی‌تواند آنچه را تولید کرده مصرف کند زیرا فقط مزد دریافت می‌کند در حالی که بر محصول کار او اضافه ارزش تحمیل می‌شود.

بحث آون در انقلاب صنعتی شبیه بحث فرون وسطی است. نکته جالبی که آون بر آنچه که در فرون وسطی گفته می‌شد اضافه می‌کند این بود که سود فقط بی‌عدالتی نیست بلکه یک خطر بزرگ است این خطر بزرگ چیست؟ و این نکته‌ای است که در فرون وسطی نمی‌توانستند به آن برسند. در فرون وسطی سن نومانس نمی‌توانست این مسئله را ببیند چون تولید توسط ماشین نبود، انقلاب صنعتی اتفاق نیفتاده بود، پس ببینید که مفهوم قیمت عادلانه ارسطو که به اروپا آمد و در فرون وسطی شکل گرفت. آون از آن استناد می‌کند برای مبارزه با سود و یک چیز دیگری به آن اضافه می‌کند و آن این است که سود خطری بزرگ است.

آون معتقد بود که برای عادلانه شدن اقتصاد باید سود حذف شود و برای حذف سود باید پول حذف شود و وی به جای پول بحث اسکناس‌های کاری را مطرح کرد و این نکته مهم است و دقیقاً همان حرفی است که مارکس برای اندازه‌گیری کار می‌زد، این که ببینیم برای تولید هر کالایی چقدر کار انجام شده قیمت آن را بر حسب کار انجام شده تعیین کنیم. او فکر می‌کرد که به این ترتیب توانسته این مسئله پیچیده تئوریک را حل کند.

همه می‌دانیم که این مسئله با شکست مواجه شد. منتقدان دیگر راه را ادامه می‌دهند. لویی بلان Louis Blanc در سال ۱۸۳۹ در مقاله سازمان کار پیشنهاد کارگاه‌های اشتراکی یعنی شرکت‌های

حمل و نقل

بین‌المللی و ترانزیت

به بهانه بیست و ششم آذرماه روز حمل و نقل

(شیرین شفیع)

جهان، رویدادهای عمده‌ای محسوب می‌شوند که موجبات دگرگونی ساختارهای اقتصادی - سیاسی جهان را در دهه اخیر فراهم آورده‌اند.

بدون تردید این تغییرات و تحولات اثرات مهمی در فعالیتهای مختلف حمل و نقل، بویژه در بخش بین‌المللی نهاده است. در منطقه خاورمیانه و آسیای مرکزی، منجر به احداث راههای ارتباطی جدید، اتصال راهها و راه‌آهن‌های واقع در منطقه به یکدیگر، راه‌اندازی خطوط و برفراری پروازهای هوایی، مسافری بین شهرها و مراکز مهم جمعیتی کشورهای منطقه، فعال شدن حمل و نقل دریایی در حوزه دریای خزر، گسترش ترانزیت در منطقه، توقف فعالیت حمل و نقل بین‌المللی در برخی از مسیرها و در مقابل، رونق گرفتن آن در مسیرهای جدید گردیده است.

شایان ذکر است که کشور جمهوری اسلامی ایران به لحاظ موقعیت خاص استراتژیک، گستردگی نسبی شبکه حمل و نقل، وجود امنیت در مسیرهای حمل و نقل بین‌المللی و مزیت‌های دیگر آن، دارای اهمیت ویژه‌ای در سطح منطقه می‌باشد.

موقعیت استراتژیک ایران در منطقه

کشور ایران با مساحتی حدود

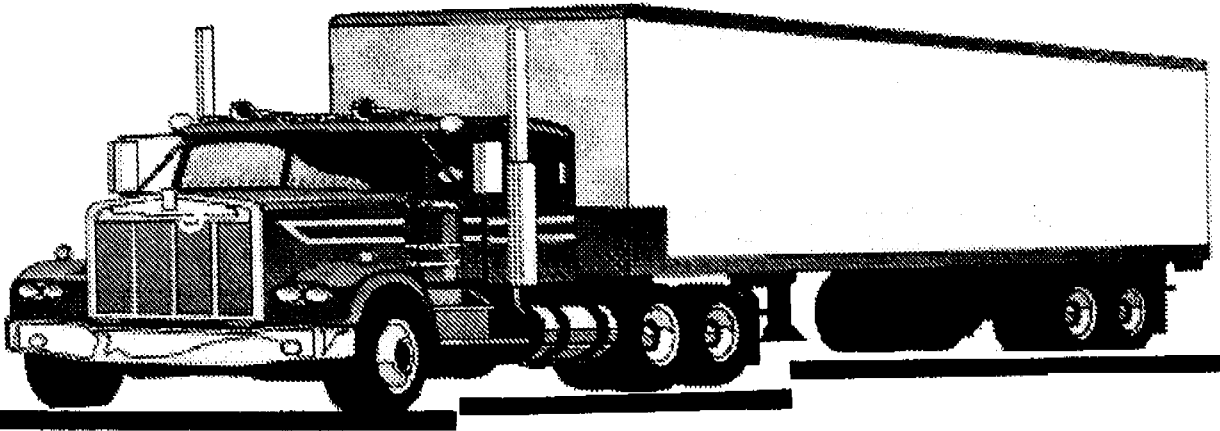
نقل در نظر گرفت. لذا بیهوده نیست که کشورهای صنعتی سهم قابل توجهی از منابع و اعتبارات خود را صرف سیاستگذاری در این صنعت می‌کنند و توسعه صنعت حمل و نقل و ترانزیت به این دلیل که اولاً به طور مستقیم از طریق افزایش تعداد شاغلین و ایجاد رونق در بخشهای خدماتی و تولیدی مرتبط و در نتیجه افزایش اشتغال در آن بخشها (به طور غیرمستقیم) به کاهش نرخ بیکاری کمک می‌کند. به قول دبیر انجمن شرکتهای حمل و نقل بین‌المللی ایران هر کامیون که وارد بازار کار می‌شود، دو تاسه شغل جدید ایجاد می‌کند.

حمل و نقل بین‌المللی و ترانزیت

فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و به دنبال آن، ظهور کشورهای تازه استقلال‌یافته در آسیای میانه و تقسیم‌بندیهای جدید جغرافیایی - سیاسی در اروپای شرقی، دستیابی به راهکارهای عملی در راستای ایجاد اروپای واحد، تأسیس قطبهای جدید اقتصادی در آسیا و رشد و شکوفایی چشمگیر برخی از کشورهای منطقه، بحران ناشی از تجاوز عراق به کویت و پیامدهای آن و بعضی حوادث بزرگ و کوچک دیگر در سطح

اشاره

روز عید، روز نو شدن است. روزی که آدمها عهد می‌بندند تغییر کنند. روز حمل و نقل را تنها وقتی می‌توانیم "عید" بنامیم که با تحول و حرکت همراه باشد. معمولاً قدرت و منزلت روزها را با عملکردها داوری می‌کنند و بررسی تحولاتی که در یک سال پشت سر بر این رشته حیاتی اقتصاد کشور گذشته است. صنعت حمل و نقل هنوز در چنبره مسائل فراوانی گرفتار است که به گفته کارشناسان، عامل عمده آن، ساختار نابهنجار، روشهای ناکارآمد و تداخلهای زیسان‌آور است. ناوگانهای ترابری ما در آستانه سده نو، به سرعت رو به کهنسالی و از کارافتادگی می‌روند و دیوانسالاری پیچیده و ناهماهنگی و بخشی‌نگری، ظرفیتهای فرسوده می‌کند و زمان پرارزش را هدر می‌دهد. و این در حالی است که واقعاً نمی‌توان یک نظام اقتصادی را بدون صنعت حمل و نقل تصور کرد و نقش و اهمیت این صنعت را در زندگی انسان و عوامل متعددی از جمله منابع تولیدی، پراکندگی ناموزون سرزمینهای قابل بهره‌برداری، افزایش مداوم جمعیت و میل و اشتیاق انسان به سفر منکر نشد. بنابراین نمی‌توان یک سیستم اقتصادی را بدون صنعت حمل و

درآمد غیرنفتی کشور محسوب می‌شود.

حمل و نقل بین‌المللی (صادرات و واردات)

صادرات غیرنفتی و برنامه‌ریزی برای دستیابی به درآمدهای غیرنفتی با توجه به شرایط کنونی بازارهای جهانی (به ویژه روند نزولی قیمت نفت) برای اقتصاد کشور ما ضرورتی غیرقابل انکار است. از دیدگاه حمل و نقل، لازمه توفیق در صحنه‌های اقتصاد بین‌المللی بعد از یافتن بازارهای فروش و تشخیص فرصتهای اقتصادی، قیمت مناسب، سرعت در عملیات، تنوع در عرضه، دقت در حمل، بسته‌بندی مطلوب و به حداقل رساندن زمان تخلیه و بارگیری می‌باشد. جهت دستیابی به شرایط فوق افزایش کارایی سیستم حمل و نقل بین‌المللی با تمهید مقدمات زیر کاملاً ضروری است:

- تأمین ناوگان مناسب (بویژه از حیث تکنولوژی) متناسب با نوع کار
- برنامه‌ریزی صحیح در همه ابعاد
- آموزش شاغلین حمل و نقل در زمینه مقررات بین‌المللی و ایمنی کالا و مسافر
- نظارت بر عملکرد ناوگان باری و مسافری

* طول سواحل دریای خزر: ۶۵۷ کیلومتر، طول سواحل خلیج فارس و دریای عمان ۲۰۴۳ کیلومتر، طول کل مرزها و سواحل کشور ۸۷۳۶ کیلومتر
مأخذ: وزارت راه و ترابری، مرکز تحقیقات و آموزش، کنفرانس حمل و نقل زمینی سال ۱۳۷۷

موقعیت جغرافیایی ممتاز، وجود ظرفیتهای قابل توجه اقتصادی و ثبات سیاسی به همراه دارا بودن سواحل طولانی (خلیج فارس) تجارب دریایی ارزنده، تجهیزات نسبتاً پیشرفته و جز آن، به کشور ما امکان داده که بتواند یکی از قدرتهای حمل و نقل دریایی در اقتصاد منطقه گردد. جمهوریهای شوروی سابق می‌توانند از طریق خاک جمهوری اسلامی ایران و بنادر بزرگی چون بندر امام و بندرعباس به آبهای گرم خلیج فارس به سهولت دست یابند.

تلاش ایران در ارائه خدمات و تسهیلات حمل و نقل مناسب منجر به راه‌اندازی پروژه عظیم راه آهن، بافق - بندرعباس به طول حدود ۷۰۰ کیلومتر گردیده است از طرف دیگر برنامه احداث و تجهیز تأسیسات مرزی و بین‌راهی مانند پایانه‌های تشکیلاتی همه و همه اقداماتی در راستای حضور فعال در تجارت منطقه‌ای و جذب محمولات و کامیونهای ترانزیتی به عنوان یکی از منابع

۱/۶۴۸/۱۹۵ کیلومتر مربع از شمال به جمهوری ارمنستان، جمهوری آذربایجان، دریای خزر و جمهوری ترکمنستان، از شرق به افغانستان و پاکستان، از جنوب به دریای عمان و خلیج فارس و از غرب به ترکیه و عراق محدود است. جدول (۱-۱) طول مرزهای جمهوری اسلامی ایران با کشورهای همسایه آن را به همراه نقطه (نقاط) مرزی مشترک بین آنها نشان می‌دهد.

جدول (۱-۱) طول مرزهای ج.ا.ا. با کشورهای همسایه و نقاط (نقطه) مرزهای مشترک بین آنها*

نام کشور	طول تقریبی مرز مشترک (کیلومتر)	نقطه (نقاط) مرزی
پاکستان	۹۷۸	میرجاوه
افغانستان	۹۲۵	دوغارون
ترکمنستان	۱۲۰۵	پل، باجگیران، لطف آباد، سرخس
جمهوری آذربایجان	۷۵۹	استارا، بیله‌سوار، جلفا
ارمنستان	۴۸	نوردوز
ترکیه	۵۱۲	بازرگان، سرو
عراق	۱۶۰۹	خسروی

نقل طی سالهای ۷۹-۱۳۷۵ جایگاه حمل و نقل جاده‌ای را در زمینه واردات و حمل به خوبی روشن می‌سازد. بررسی عملکرد شیوه‌های مختلف حمل و نقل در واردات و حمل کالاهای غیرنفتی از مبادی ورودی کشور حاکی از این واقعیت است که ورود واردات کالا به کشور، زیربخش حمل و نقل ریلی بیشترین میزان رشد را نسبت به سایر شیوه‌ها داشته است.

نقاط قوت حمل و نقل بین‌المللی و ترانزیت

- ۱- موقعیت ممتاز ایران به عنوان پل ارتباطی کشورهای شوروی سابق به خاطر ارتباط با آبهای آزاد و قرار داشتن بین قاره‌های آسیا و اروپا از سوی دیگر
- ۲- وجود امنیت نسبی در کشور در مقایسه با سایر کشورهای منطقه
- ۳- وجود شبکه جاده‌ای نسبتاً مناسب در مقایسه با اکثر کشورهای منطقه
- ۴- اتصال راه‌آهن شرقی ایران (سرخس) به راه‌آهن ترکمنستان
- ۵- سواحل طولانی در خلیج فارس، تجارب دریایی ارزنده، بنادر متعدد و تجهیزات نسبتاً مناسب بندری
- ۶- مزیت نسبی در اغلب مسیرهای ترانزیتی
- ۷- وجود شرکتهای پرتلاش و با انگیزه ایرانی در امر حمل و نقل بین‌المللی

اهم مسائل و مشکلات در ترانزیت و حمل و نقل بین‌المللی

- ۱- سازمانها و دستگاههای مرتبط با حمل و نقل بین‌المللی و ترانزیت به صورت مجزا و مستقل عمل می‌کنند و در قالب مجموعه‌ای همسو و هماهنگ گام بر نمی‌دارند.
- ۲- قوانین و مقررات ناظر بر حمل و نقل بین‌المللی غالباً دست و پاگیر بوده و با نیازهای روز همخوانی ندارد
- ۳- عدم تطابق مشخصات فنی اکثر جاده‌های ترانزیتی کشور با معیارهای جاده‌ای بین‌المللی
- ۴- عدم امنیت محمولات و کامیونها در برخی از مسیرهای ترانزیتی
- ۵- عدم استفاده بهینه از امکانات حمل و نقل ترکیبی کشور در جابجایی کالا

شیوه حمل و نقل به شمار می‌رود. به همین سبب بخش عمده صادرات و واردات کالا در کشورهای جهان با استفاده از وسایل حمل و نقل دریایی و زمینی صورت می‌گیرد.

مهمترین و باارزشتترین ویژگی این بخش، طی مسافتهای طولانی در یک زمان کوتاه است. از اینرو کالاهایی از قبیل مواد غذایی، گل و گیاه و دارو، محمولات پستی، کالاهای قیمتی و مانند آنها از طریق هوا به مرکز مصرف انتقال پیدا می‌کند.

حمل و نقل ریلی

مزیت‌های راه‌آهن در زمینه صادرات و واردات کالا بسیار گسترده است. زیرا بخش حمل و نقل ریلی از نظر هزینه‌های عملیاتی شامل انرژی، استهلاک، نگهداری و بهره‌برداری و همچنین اثرات سوء جانبی از قبیل انواع آلودگیهای زیست‌محیطی و تصادفات در مقایسه با سایر زیربخشها، عملکرد مطلوبتری داشته و هزینه‌های کمتری را به جامعه تحمیل می‌نماید.

حمل و نقل جاده‌ای

مقایسه زیربخشهای مختلف حمل و

حمل و نقل دریایی

جمهوری اسلامی ایران در شمال و جنوب دارای تقریباً ۲۷۰۰ کیلومتر مرز آبی متعلق به آبهای آزاد بین‌المللی است که موقعیت طبیعی ویژه‌ای به آن بخشیده است. به همین سبب می‌تواند به عنوان پلی برای ترانزیت کالا در سطح منطقه عمل نماید.

قبیل از انقلاب اسلامی خطوط کشتیرانی به طور عمده توسط شرکتهای خارجی هدایت و اداره می‌شده است. اما پس از انقلاب این بخش از حمل و نقل به صورت یک شرکت تحت نظارت، در اختیار دولت در آمد. در حال حاضر شرکت کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران با دارا بودن بیش از ۱۰۱ فروند کشتی اقیانوس‌پیما و ظرفیتی بالغ بر بیش از ۲/۵ میلیون تن، دارنده بزرگترین ناوگان تجاری منطقه محسوب می‌شود و زیر بخش حمل و نقل دریایی به لحاظ پایین بودن نسبی هزینه‌ها، ظرفیت بالای کشتی‌ها و دسترسی به اغلب کشورهای جهان از طریق آبهای آزاد، از اهمیت ویژه‌ای در زمینه صادرات و واردات کالای کشور برخوردار است.

حمل و نقل هوایی

بطور کلی حمل و نقل هوایی گرانترین

جدول (۱-۲) مقدار، ارزش و درصد واردات کشور برحسب شیوه حمل و

نقل طی سال ۱۳۷۹

ردیف	شیوه حمل و نقل	مقدار (هزار تن)	درصد (مقدار)	ارزش (هزار دلار)	درصد (ارزش)
۱	دریایی	۳۰۷۳۷	۹۴/۹	۹۳۴۶۱۷۶	۶۵/۸
۲	جاده‌ای	۱۰۴۵	۴/۸	۳۱۴۳۵۲۶	۲۲/۱
۳	هوایی	۳۹	۰/۱۸	۱۶۹۱۹۸۳	۱۱/۹
۴	ریلی	۲۵	۰/۱	۱۴۰۸۸	۰/۱
	جمع کل واردات	۳۱۸۴۶	۱۰۰	۱۴۱۹۵۷۷۳	۱۰۰

جدول (۱-۳) مقدار، ارزش و درصد صادرات کشور برحسب شیوه حمل و

نقل طی سال ۱۳۷۹

ردیف	شیوه حمل و نقل	مقدار (هزار تن)	درصد (مقدار)	ارزش (هزار دلار)	درصد (ارزش)
۱	دریایی	۷۰۱۲	۸۰/۷	۱۰۰۱۰۱۷	۳۴/۸
۲	جاده‌ای	۱۶۲۴	۱۸/۷	۱۴۷۱۵۸۲	۵۱/۲
۳	هوایی	۳۵	۰/۴	۳۹۷۳۹۵	۱۳/۸
۴	ریلی	۱۹	۰/۲۲	۵۵۹۸	۰/۱۹
	جمع کل صادرات	۸۶۹۰	۱۰۰	۳۸۷۵۵۹۲	۱۰۰

مزیت‌های راه‌آهن در زمینه صادرات و واردات کالا بسیار گسترده است. زیرا بخش حمل و نقل ریلی از نظر هزینه‌های عملیاتی شامل انرژی، استهلاک، نگهداری و بهره‌برداری و همچنین اثرات سوء جانبی از قبیل انواع آلودگی‌های زیست‌محیطی و تصادفات در مقایسه با سایر زیربخشها، عملکرد مطلوبتری داشته و هزینه‌های کمتری را به جامعه تحمیل می‌نماید.

- ۶- عدم وجود نظام اطلاع‌رسانی کشور در امر ترانزیت
 - ۷- ناکافی بودن روابط حمل و نقل با کشورهای مختلف
 - ۸- محدود بودن میزان فعالیت شرکت‌های حمل و نقل ایران در صحنه تجارت بین‌المللی به ویژه منطقه آسیای میانه و قفقاز
 - ۹- فرسودگی و سن بالای ناوگان حمل و نقل بین‌المللی کشور
 - ۱۰- عدم اطلاع کافی از بازارهای فعال و بالقوه محصولات ترانزیتی از طریق خاک ایران
- برای رونق بخشیدن به فعالیت‌های ترانزیت کشور پیشنهاد می‌گردد:**
- ۱- با توجه به رقابت روزافزون برای ترانزیت کالا در کشورهای مختلف که هر یک از کشورها با در نظر گرفتن
- ۵- سرمایه‌گذاری در ایجاد انبارهای مناسب و سردخانه‌ها برای نگهداری انواع کالاها مطابق با استانداردهای روز بین‌المللی و با در نظر گرفتن هزینه مناسب انبارداری برای آنها
 - ۶- افزایش توان عملیاتی و ظرفیت مؤثر هر یک از بخش‌های حمل و نقل و به گونه‌ای متناسب و متوازن می‌تواند میزان انعطاف‌پذیری و قدرت رقابت کشور ما را در این عرصه به طرز محسوس افزایش دهد.
 - ۷- ایجاد زمینه برای استفاده از اسناد الکترونیکی در امر ترانزیت، آشنایی نیروهای موجود و استفاده از وسایل و تجهیزات رایانه‌ای و اطلاع‌رسانی در بنادر، ادارات گمرک، شرکت‌های حمل و نقل از مهمترین عوامل تحقق این هدف می‌باشد.
- ۱- سرمایه‌گذاری در امر ترانزیت کشور را در این زمینه در آسیا بهبود بخشید و معرفی نمود.
 - ۲- سرمایه‌گذاری مؤثر در زمینه راه‌آهن، فرودگاه و شبکه جاده‌ای کشور در توسعه ترانزیت نقش به‌سزائی دارد.
 - ۳- تبلیغات مؤثر در رسانه‌ها و مطبوعات بین‌المللی برای معرفی و شناساندن مزیت‌های فراوانی که کشور ما برای ترانزیت کالا دارد بسیار سودمند است.
 - ۴- خرید و راه‌اندازی ماشین‌آلات مدرن برای تجهیز اسکله‌ها و بنادر کشور می‌تواند قدرت رقابت کشور ما را در امر ترانزیت کالا در مقایسه با سایر کشورها افزایش دهد.

ICA در Cooperative College در سایت
مراجعه شود.

دوره‌های آموزشی آینده

- کارآفرینی بین‌المللی تعاون: مدیریت سیستم‌های مشاوره برای تعاونیها ۲ تا ۱۳ دسامبر ۲۰۰۲
- مرکز آموزشهای دفتر بین‌المللی کار (ILO) (تورین، ایتالیا)
- مدیریت مالی تعاونیها با استفاده از کامپیوتر، ۶ ژانویه تا ۴ فوریه ۲۰۰۳
- برای اطلاعات بیشتر به سایت www.peoples.org.il مراجعه شود.

کالج اینترنتی تعاون

کالج تعاون در سال ۱۹۱۹ تأسیس شد. تاریخچه کالج از نظر ارایه همه جانبه برنامه‌های آموزشی برای تعاونگران و تشکلهای تعاون در انگلستان و سراسر جهان بسیار پر بار است.

کالج تعاون به دنبال اولین سالهای تأسیس در منچستر به استنفورد هال تغییر مکان داد و در ملکی واقع در حومه ناتینگهام شایر جنوبی به سال ۱۹۴۵ مستقر شد. توجه کالج بیشتر بر برنامه‌های آموزشی محلی برای مدیران، اعضاء و رهبران بین‌المللی سازمانهای تعاونی متمرکز شده بود.

در طول ۲۰ سال گذشته تحولات شدیدی در نحوه آموزش صورت گرفته و بر روشهای جدید انتقال مفاهیم همچون آموزش از طریق کار و تمرین تأکید شده است. کالج در سال ۲۰۰۱ به محل قبلی خود در نورت وست بازگشت و هم‌اکنون در اولین خانه خود در هولی اوک هاوس، دفتر مرکزی اتحادیه تعاون در منچستر، مستقر شده است.

اما کالج تعاون همچنان به تعهدات خود در بخش تعاون پایبند است و این تعهد را در بیانیه کالج مورد تأکید بسیار قرار داده است:

اهداف کالج تعاون ارایه برنامه‌های آموزشی برتر برای افراد تا پایان عمر با تأکید بر ارزشها و اصول تعاون است. امروزه غالب برنامه‌های کالج به صورت محلی و منطقه‌ای همراه با کارگاههای آموزشی ارایه می‌شود که منابع

تشکیل دوره‌های آموزشی برای کارایی و موفقیت تعاونیها

مجموعه‌ای از دوره‌های آموزشی از طرف سازمانهای تعاونی و مؤسسه‌های آموزشی سراسر دنیا برای تعاونگران تشکیل شده است. بسیاری از این دوره‌ها، برنامه‌های بین‌المللی هستند که طی آنها تعاونگران نه تنها مهارتهای خود را بهبود می‌بخشند، بلکه افکار، تجارب و دانش خود را با یکدیگر مبادله می‌کنند. همانگونه که جنی دوولیه از کالج تعاون انگلستان می‌گوید: «تبادل اطلاعات، تجربه نمودن تفاوت‌های فرهنگی بین تعاونیها امروزه از هر زمان دیگر دارای اهمیت بیشتری است».

در ادامه گزارشی از یکی از نشستهای آموزشی و اطلاعاتی در مورد دوره‌های آتی آمده است.

کالج تعاون (منچستر، انگلستان)

کالج تعاون انگلستان دوره‌های آموزشی متنوعی را به علاقمندان ارایه می‌کند. جدیدترین دوره با موضوع «تربیت رهبران تعاونیهای آینده» برگزار شد. در این برنامه، ۲۳ شرکت‌کننده از تعاونیهای سریلانکا، هند، باربادوس و کنیا حضور داشتند. این برنامه یک هفته‌ای از ۶ تا ۱۳ اکتبر ۲۰۰۲ مباحثی چون نمونه‌های تعاونی موفق در انگلستان را شامل می‌شد. از جمله بانک تعاون اطلاعاتی در مورد اثرات سیاستهای اخلاقی اتحادیه‌های اعتبار که از تغییرات قانون ناشی می‌شود، ارایه کردند.

شرکت‌کنندگان همچنین در مورد «شاخصهای کلیدی عملکرد تعاونیها» که هم‌اکنون در رأس اولویتهای بخش تعاون انگلستان قرار دارد، مطالبی آموختند. با این شاخصها نه تنها می‌توان فعالیتهای تجاری را ارزیابی نمود بلکه هویت تعاون را نیز تقویت و توسعه بخشید. در طی بازدیدهایی که از تعاونیهای محلی انگلستان صورت گرفت، نحوه و دلایل بهره‌مندی مردم از مزایای تعاونیها، علل منحصر به فرد بودن تعاونیها و تفاوت‌های آنها با دیگر اشکال سازمانهای تجاری مورد توجه قرار گرفت.

بسیاری اطلاعات بیشتر به

تعاون و جهان

○ ترجمه: مرجانه سلطانی

○ از مجله اینترنتی آی. سی. ای ۲۰۰۲

متن انگلیسی "قانون تعاون" جدید را در وبسایت خود به آدرس www.Pellervo.fi/laki/E221488.pdf فرمت pdf در دسترس همکاران قرار داده است. این قانون در ۹۶ صفحه با عنوان "قانون سال ۲۰۰۲ تعاون فنلاند" موجود می‌باشد. علاقمندان به خرید کاپ قانون مذکور می‌توانند با پرداخت ۵ یورو، به اضافه هزینه ارسال از طریق شماره فاکس ۸۸۴۵ ۹۶۹۴ ۳۵۳+ یا ارسال ایمیل Finncoop@Pellervo.fi درخواست نمایند.

سایر محصولات فرهنگی و نشریات کنفدراسیون تعاونیهای فنلاند در آدرس اینترنتی www.Pellervo.fi/Finncoop/products.html در دسترس می‌باشد.

تعاونیهای چک و روسیه و خسارت‌های ناشی از سیل

طبق گزارشهای دریافتی از تعاونیهای جمهوری چک و روسیه، میزان خسارات ناشی از طغیان آب به تعاونیهای این کشورها بسیار نگران‌کننده بوده است. تلفات انسانی و مادی به تعاونیها، متأسفانه فعالیت‌های این بخش را فلج کرده است و زندگی هزاران تعاونیگر را در این کشورها تهدید می‌کند. هرچند نهضت تعاون دو کشور، حمایت‌هایی را از مناطق کمتر آسیب‌دیده از سیل بسیج کرده‌اند، اما اتحادیه بین‌المللی تعاون (ICA) نیز اعضاء را به پشتیبانی و حمایت از ترمیم و احیا فعالیت نهضت‌های تعاون چک و روسیه دعوت نموده است.

به گزارش سانترو سایوز از روسیه، خسارت‌های سنگینی به تعاونیهای مناطق Stavropol, Krasnodar, جمهوریهای Kabardino-Balkaria, Karachaevo, Cherkessia Adygeia و Ossetia شمالی وارد شده است. تعاونیهای مصرف این مناطق، انبارها، کارگاهها، فروشگاهها، بازارها، مزارع تولید پوست و خز و احشام خود را از دست داده‌اند.

تنها در جمهوری چک، ۲۵۰۰ آپارتمان تعاونی، فروشگاههای تعاونیهای مصرف، متحمل خسارت‌های سنگینی شدند. دفاتر کل اتحادیه تعاون جمهوری

مصرف

- ایتالیا: فدراسیون ملی تعاون
- رومانی: اتحادیه تعاونیهای صنایع دستی و تولیدی
- سوئد: اتحادیه تعاون
- اوکراین: اتحادیه شرکتهای تعاونی مصرف
- انگلستان: گروه تعاون با مسؤلیت محدود

بخش بین‌المللی:

- کنفدراسیون آسیایی اتحادیه‌های اعتبار (ACCU)

بازسازی ساختار مالی ICA

آی.سی.ای در حال بهبود سیستمهای مدیریت مالی خود می‌باشد. برای این هدف سیستم نرم‌افزاری جدید مالی را به کار خواهد گرفت که به دفاتر کل و منطقه‌ای خود این امکان را خواهد داد که به صورت کارآمد مخارج را بررسی و ارزیابی نموده و برای کمک به مدیریت تعاون تحلیل علمی بر میزان هزینه‌ها و درآمدها داشته باشند.

به منظور استفاده آسان از نرم‌افزار جدید، آی.سی.ای یک دوره آموزشی یک هفته‌ای برای کارکنان منطقه‌ای ذریبط در امر حسابداری برگزار نمود. این دوره آموزشی، گام دوم در روند بازسازی مالی سازمان بود و روشننگری بیشتر برنامه جدید حسابداری آی.سی.ای را موجب شد که پیش از این مورد بحث و توافق قرار گرفته بود.

ملاقات کارکنان منطقه‌ای همچنین فرصتی برای دست‌اندرکاران دفتر ژنو آی.سی.ای فراهم نمود تا در مورد مباحث اجرایی گوناگون به مذاکره بپردازند. از جمله دست‌آوردهای دیگر این نشستها، آشنایی بیشتر کارکنان با یکدیگر و تدوین رویکرد گروهی در بین تمامی کارکنان آی.سی.ای بود.

نرم‌افزار جدید حسابداری از اول ژانویه سال ۲۰۰۳ مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

فنلاند و تصویب قانون جدید تعاون

قانون جدید تعاون در آغاز سال ۲۰۰۲ در کشور فنلاند به تصویب رسید. Pellervo, کنفدراسیون تعاونیهای فنلاند،

آموزشی و تحقیقاتی اینترنتی نیز آنها را پشتیبانی می‌کند. در سالهای آینده، اینگونه منابع اینترنتی افزایش یافته و برنامه‌ها برای اعضاء و کارکنان تعاونیها به راحتی در دسترس خواهد بود. بدین شکل کمک بزرگی به گسترش بخش تعاون و موفقیت تعاونیها خواهد شد.

حمایت فوق‌العاده اعضاء از آی.سی.ای

طیف گسترده‌ای از اعضاء آی.سی.ای با پاسخ به دعوت آی.سی.ای برای مشارکت فوق‌العاده در جهت بهبود و اصلاح ساختار مالی سازمان، عمق وفاداری و نهایت احترام خود را نشان دادند. اعضاء حمایت خود از این سازمان جهانی تعاون اعلام نموده و بر پیشرفتی که عمر طولانی و پویایی مالی آی.سی.ای را تضمین خواهد نمود، تأکید کردند.

آی.سی.ای در طی این طریق از همکاری و مساعدت اعضاء خود که نام آنان در پی آمده، برخوردار بوده است:

منطقه آمریکا:

- کلمبیا: تعاونی Entidad Promotora de Salud
- پوئرتوریکو: تعاونی اعتبار کشاورزی
- پوئرتوریکو: تعاونی بیمه
- اروگوئه: تعاونی ملی اعتبار

منطقه آسیا و اقیانوسیه:

- چین: فدراسیون تعاونیهای عرضه و بازاربازی چین
- ژاپن: اتحادیه تعاونیهای مصرف ژاپن
- کوره: فدراسیون ملی تعاونیهای کشاورزی
- کوره: فدراسیون ملی تعاونیهای جنگلداری

- مالزی: سازمان ملی تعاون مالزی
- سنگاپور: فدراسیون ملی تعاون سنگاپور

منطقه اروپا:

- فرانسه: کنفدراسیون ملی تعاونیهای اعتبار
- مجارستان: فدراسیون ملی تعاونیهای

نظر ژنتیکی در گوشه و کنار جهان ارایه شده است. همچنین سازمان بهداشت جهانی خطمشی‌های آینده خود را برای نقش بین‌المللی سازمان در ارزیابی مواد غذایی GM تدوین نموده است.

پس‌رشد و پیا. نها در وبسایت <http://who.int/fsf> قابل دسترس می‌باشد.

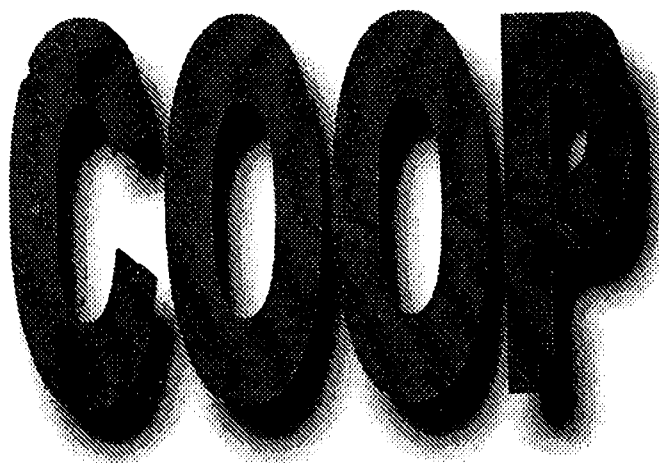
بازسازی قریب‌الوقوع آی.سی.ای

احیای ساختار اتحادیه بین‌المللی تعاون یکی از موضوعات اصلی گروه کاری منتخب هیأت مدیره آی.سی.ای بوده است. این گروه کاری که دستور کار و حکم خود را از طرف مجمع آی.سی.ای برای همکاری با مدیرکل اتحادیه در امر بازسازی دریافت نموده‌اند، گزارش خود را در نشست اخیر هیأت مدیره آی.سی.ای ارایه نمودند.

هیأت مدیره پیشنهادهای مطرح شده را تأیید نمود و گزارش مذکور و چکیده‌ای از امور اجرایی گروه کاری را برای تمامی اعضای آی.سی.ای ارسال نمود تا پس از بررسی، هرگونه پیشنهاد جدید یا نقد و انتقاد را دریافت نمایند، اعضای آی.سی.ای پیشنهادهای نهایی و یک طرح اجرایی را در مجمع عمومی اتحادیه بین‌المللی تعاون در ماه سپتامبر ۲۰۰۳ در اسلو تصویب خواهند نمود.

تجارت بین‌المللی، بازاریابی کالا و تعاونیهای آفریقا

مجمع منطقه‌ای و کنفرانس آفریقای اتحادیه بین‌المللی تعاون که در موریتانی برگزار شد از جو بسیار مثبت و مناسبی برخوردار بود که آینده امیدوارکننده و روشنی از تعاون در سراسر آفریقا را نوید می‌داد. نزدیک به ۲۰ کشور از گوشه و کنار قاره آفریقا در این مجمع حضور یافتند. مذاکرات، سخنرانیها و ارایه مقالات در طول کنفرانس، موضوع توسعه تعاونیهای کشاورزی را با مبحث آزادسازی بازار و چالشهای مربوط به سرمایه‌گذاری پروژه‌های جدید پیوند داد. مهمترین لحظات مجمع منطقه‌ای، زمان انتخاب آقای کیپلاگات، رئیس بانک تعاون کنیا و عضو هیأت مدیره آی.سی.ای

سایت Coop. و یک فرصت استثنایی

در پایان سال ۲۰۰۲، Coop. فرصت ویژه‌ای به تعاونیها ارایه می‌کند تا قلمرو اینترنتی خود را در Coop. ایجاد کنند. هر تعاونی با خرید یک نام اینترنتی می‌تواند یک نام دیگر را به صورت رایگان دریافت کند. این موقعیت استثنایی از ۲۵ نوامبر ۲۰۰۲ آغاز و در ۳۱ دسامبر ۲۰۰۲ خاتمه خواهد یافت. نام رایگان در صورتی ارایه می‌شود که تعاونی موردنظر نام قلمرو اینترنتی را برای یک دوره حداقل دو ساله خریداری کند.

تعاونیها می‌توانند از طریق وبسایت ICA ثبت‌نام کنند. کافی است در این سایت بر روی نشانه Coop. کلیک کرده و صفحه موردنظر را باز کنند.

به <http://www.ica.coop/> مراجعه کنید و بر روی نشانه Coop. کلیک کنید. هریک از این دو آدرس ذکر شده، شما را مستقیماً به قلمرو Coop. و صفحه ثبت‌نام راهنمایی خواهد کرد.

هم‌اکنون بیش از دو هزار وبسایت Coop. فعال در سراسر دنیا وجود دارد. تعاونیها می‌توانند برای مشاهده فهرستی از اعضای ICA که در سایت‌های Coop. ثبت‌نام کرده‌اند به آدرس اینترنتی <http://www.ica.coop/dotcoop.html> مراجعه کنند. این وضعیت

مناسبی برای پیوستن به جرگه تعاونگران و توسعه تعاونیهاست. برای اطلاعات بیشتر در مورد سایت Coop. به آدرس <http://www.coop/> مراجعه فرمائید.

به یاد داشته باشید که ۳۱ دسامبر آخرین مهلت استفاده از این فرصت استثنایی است.

پرسش و پاسخ در مورد مواد غذایی اصلاح شده از نظر ژنتیکی (GM) منتشر نمود و مباحث مربوط به ارزیابی مضار و منافع محتمل و بالقوه مواد غذایی اصلاح شده از نظر ژنتیکی را با این ۲۰ پرسش بررسی نمود. علاوه بر توضیح کلی در مورد مواد غذایی GM که هم‌اکنون در بازارهای بین‌المللی موجود می‌باشد، تعریف جامعتری در مورد موضوعات مربوطه و آینده مبحث مواد غذایی اصلاح شده از

چک از جمله ساختمانهایی در مرکز شهر پراگ بودند که به دلیل نفوذ آب و گل و لای خسارت دیده‌اند. همچنین نمایشگاههای موزه نهضت تعاون چک و اسناد و مدارک کتابخانه تعاون که در اتحادیه نگهداری می‌شوند، به شدت آسیب دیده‌اند.

پاسخ به ۲۰ پرسش مهم در مورد مواد غذایی GM

سازمان بهداشت جهانی (WHO) ۲۰۰

یوروکوپ را به عنوان رئیس کمیته فرعی در مبحث کارایی تجارت تعاون برگزیدند.

شیلات

قطعنامه‌ای با هدف تدوین قوانین تجارت عادلانه در تجارت بین‌المللی آبریان و محصولات دریایی از طرف اعضاء سازمان بین‌المللی تعاونیهای شیلات (IFCO) در نشست سالانه در شهر سوی فیلیپین در ماه اکتبر ۲۰۰۲ تهیه شد. در این قطعنامه از سازمان تجارت جهانی خواسته شده است یارانه‌های شیلات را ضمن مشورت با سازمان خواربار کشاورزی ملل متحد و سازمان همکاریها و توسعه اقتصادی مورد بررسی قرار دهند. همچنین خواسته شده است که قوانین تجاری، پویایی و وظایف چندگانه جوامع محلی دست‌اندرکار شیلات تضمین شود.

مسکن

رئیس بخش مسکن آی.سی.ای، جنس هایزر، به نشست هیأت مدیره آی.سی.ای در اکتبر گزارش نمود که یادداشت تفاهم مربوطه از طرف تعدادی از اعضای مسکن آی.سی.ای برای تشکیل یک "کنسرسیوم توسعه مسکن" امضاء شده است. هدف از این کنسرسیوم یکپارچه کردن وحدت کارشناسان بخش مسکن و سرمایه‌گذاری در پروژه‌های تعاونیهای مسکن و نیز هماهنگی فعالیتهای موجود برای استفاده مؤثرتر منابع جهت توسعه مسکن می‌باشد.

زنان

در نشست عمومی سالانه کمیته تساوی زنان آی.سی.ای که در شهر لیسبون پرتغال برگزار شد، کمیته دو عضو جدید، خانمها باربارا بلوخن و جوانا پروزوسکا از اتحادیه ملی حسابرسی تعاونیهای کارگری لهستان را به گرمی پذیرفت. کمیته همچنین در مورد برنامه کاری خود برای سال ۲۰۰۳ که شامل برپایی یک سمینار مشترک با سازمان بین‌المللی تعاونیهای بهداشتی (IHCO) می‌شود، توافق نمود. کمیته زنان قاره آمریکا، خانم لوردس اورتلادو رئیس هیأت مدیره دانشگاه

کارلوس گوستا و آنتیا، رئیس هیأت مدیره کنفدراسیون تعاونیهای کلمبیا و رئیس اجرایی Saludcoop با رأی شفاهی به جای آقای کاردوزو از اروگوئه انتخاب شد.

در این مجمع همچنین موضوع همکاری با دفتر بین‌المللی کار (ILO) برای انتشار و ابلاغ توصیه‌نامه جدید ILO به شماره ۱۹۳ در مورد ارتقای تعاونیها تصویب شد. مجمع تصمیم ویژه‌ای در مورد گشایش باب مذاکره در بین سازمانهای منطقه‌ای برای مشخص نمودن هرچه بهتر زمینه‌های کاری هریک و دستیابی به تدبیر مشترک توسعه‌ای اتخاذ نمود.

گزارش هیأت‌های تخصصی آی.سی.ای

بانکداری

آقای میگوئل کاردوزو به عنوان رئیس کمیته بانکداری منطقه آمریکا در پاراگوئه مجدداً انتخاب شد. تصمیم ایشان به تغییر نام هیأت تخصصی منطقه‌ای به کمیته منطقه‌ای برای تعاونیهای مالی است. اعضاء احساس نمودند که نام جدید ساختار کمیته را دقیقتر نشان می‌دهد و به مباحث بانکهای تعاون، تعاونیهای پس‌انداز و اعتبار و نیز اتحادیه‌های اعتبار با دقت بیشتری می‌پردازد.

مصرف

هیأت تخصصی بین‌المللی تعاونیهای مصرف فعالیتهای خود را در دو زمینه اصلی متمرکز نمود:

- ۱- هویت و ارزشهای تعاون شامل امنیت غذایی، اخلاقیات و محیط‌زیست، تجارت عادلانه، همکاری شمال - جنوب - شرق.
 - ۲- کارایی تجارت تعاون شامل تولید، بازاریابی، عملکرد صحیح و همکاری بین‌المللی.
- هریک از این فعالیتهای از سوی یک کمیته فرعی هدایت و رهبری می‌شود. اعضاء هیأت تخصصی مذکور، آقای باب برلتون، رئیس اتحادیه تعاون انگلستان را به عنوان رئیس کمیته فرعی هویت تعاون و خانم آن باخ از FDB دانمارک و رئیس

بود. آقای کیپلاگات به جای آقای دینگ به عنوان نایب رئیس آی.سی.ای در امور آفریقا در مجمع عمومی انتخاب شد که در سپتامبر ۲۰۰۳ در اسلو برگزار می‌شود. در کنفرانس و مجمع منطقه‌ای، نمایندگان از دولت موریتانی حضور داشتند و وزیر تجارت و تعاونیهای موریتانی نیز به ایراد سخنرانی پرداخت.

بازدید از تعاونیهای موریتانی در مورد وضعیت مناسب و سالم نهضت تعاون این منطقه از جمله برنامه‌های این سمینار بود.

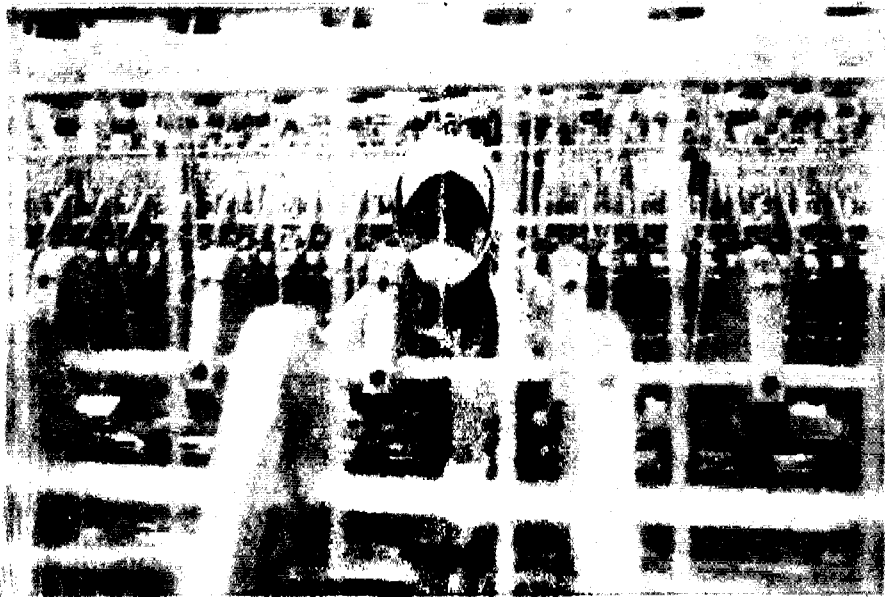
رئیس و مدیرکل آی.سی.ای در مجمع حضور یافتند و آینده نهضت تعاون آفریقا را مثبت ارزیابی نمودند.

تعاون در آمریکا

دفتر منطقه آمریکای آی.سی.ای مجمع منطقه‌ای و کنفرانس تعاون را در پاراگوئه برگزار نمود. در خلال برگزاری این مجمع برنامه کاملی از سمینارهای موضوعی و نشستهای هیأت‌های تخصصی منطقه‌ای و شبکه‌های (بانکی، جنگلداری، توسعه منابع انسانی، زنان، بهداشت و...) در ارتباط با مجمع مذکور با حضور ۵۰۰ شرکت‌کننده تشکیل شد.

در کنفرانس منطقه‌ای بر چالشهای تجارت آزاد برای ایجاد منطقه آزاد تجاری آمریکا (FTAA) تأکید شد. اعضاء در مورد پیشرفتهای بدست آمده در مذاکرات مربوط به منطقه آزاد تجاری آمریکا مطالبی آموختند و تأثیرات احتمالی آن بر بخش تعاون و ایجاد فرصتهای خاص این بخش را بررسی نمودند. در این کنفرانس چنین نتیجه‌گیری شد که تعاونیها باید از نزدیک روند مذاکرات را پیگیری کرده و خود را برای رژیم جدید تجاری آماده و تجهیز کنند. دفتر منطقه آمریکای آی.سی.ای یک مجمع الکترونیکی برای ارتقای سطح مباحث مربوط به منطقه آزاد تجاری آمریکا به صورت فعال تشکیل خواهد داد.

با شرکت رئیس و مدیرکل جدید آی.سی.ای و نمایندگان ۴۲ سازمان عضو، رئیس جدید و کمیته مشورتی‌را در خلال مجمع عمومی انتخاب نمودند. آقای

حقوق فردی و جمعی اعضاء در تعاونیها

مهندس محمدرضا عباسی

مدیران تعاونی دانستند. در زمینه خاستگاه حقوق اعضای تعاونیها، گفتنی است که در این شرکتها، افراد متمول، صاحب قدرت و یا برخوردار از مننه، بهای اجتماعی و اقتصادی نمی‌توانند در فرآیند برنامه‌ریزی و اداره امور اعمال نفوذ کنند و یا نسبت به سایر اعضا انتظار حقوق اقتصادی و اجتماعی بیشتری داشته باشند. همه اعضا دارای حقوق مساوی هستند و دارای رأی مساوی در مدیریت و تصمیم‌گیری می‌باشند. این امر، نشان‌دهنده به رسمیت شناختن حقوق یکسان همه اعضا در مکتب اقتصاد تعاونی است.

اگر شرکت‌های تعاونی شرایطی را فراهم سازند که اعضا علاقه و تمایل مثبت خود را بیش از پیش به همکاری، تعاون و مشارکت در امور و نیز رعایت حقوق خود تداوم بخشند، همواره تنها انسانها حامی و پشتیبان فعالیتهای مدیران تعاونی خواهند بود. در واقع با حمایت اعضا از تلاش مدیران است که یک شرکت تعاونی به موفقیت نایل خواهد شد. یعنی در

را مشخص و روشن می‌سازند. بنابراین، هر تعاونی تنها در راستای تأمین نیاز و سلاقی اعضای خود قادر به تداوم فعالیتها خواهد بود. به علاوه، به دلیل وجود خصلت و روحیه "جمع‌گرایی" و "مدیریت مشارکتی" در تعاونیها، اقتصاد تعاونی اقتصادی سالم، پویا و منصف شده است که از اقبال مردمی برخوردار است.

مطالب بیان شده، تبیین‌کننده، اهمیت حقوق اعضا در اقتصاد تعاونی است. حقوقی که در اصول، فلسفه، حقوق و قوانین بخش تعاون کشور به رسمیت شناخته شده است. در این نوشتار کوشش گردیده است در این باره بحث و بررسی هرچند مختصر ارائه شود.

خاستگاه حقوق اعضا

به نقش اعضا در تعاونیها تا آنجا اهمیت داده شده است که چنانچه هر شرکت تعاونی از جاده تعاون خارج شود می‌توان دلیل اصلی آن را منفعلس شدن اعضا و عدم توجه به حقوق آنان از سوی

اشاره

قوانین و حقوق اقتصاد تعاونی، مدیریت و رهبری شرکتهای تعاونی را به عنوان حقوق حقه "اعضا" پذیرفته و انشاء نموده است. به دیگر سخن، "اعضا" در هر تعاونی "قدرت واقعی" را در دست دارند و این حقوق بی‌بدیل آنان چنان گسترده و عمیق است سرنوشت تعاونی را رقم می‌زنند. بر این باور، برخلاف سازمانهای اقتصادی غیرتعاونی، اعضا در رأس "هرم قدرت" قرار دارند.

این واقعیتی است که اعضای تعاونیها لایق داشتن این حقوق بی‌همتا هستند. زیرا، هر عضو یک سهام دارد و سرمایه‌گذار بنگاه اقتصادی خود می‌باشند و هر شرکت تعاونی نیز محصول سرمایه‌گذاری اعضای آنان است. بدون سرمایه‌گذاری نیز اساساً هیچگونه سازمان و از جمله "شرکت تعاونی" موجودیت نمی‌یابد.

اعضای تعاونیها، همچنین هدفها، نامه‌ها و خطمشی شرکت تعاونی خود

شرکتهای تعاونی را می‌توان به دو دسته اساسی حقوق گروهی و حقوق فردی تقسیم کرد که هر یک از آنها به شرح زیر مورد بررسی قرار می‌گیرد:

حقوق گروهی

اعضای هر شرکت تعاونی به اتفاق یکدیگر در تمامی امور مشارکت و دخالت دارند. آنان برای تحقق این امر، به موجب قانون برای طرح و تنظیم فعالیتها در مجامع عمومی گردهم می‌آیند و بر پایه بحث و تبادل نظر و ارائه آزادانه آراء و عقاید خود، مرجع عالی تصمیم‌گیری می‌شوند.

به موجب این تعریف، مجموعه وظایفی که قانون تعاون برعهده اعضا گذاشته است تا در تصمیم‌گیری، مدیریت و نظارت بر فعالیتها با مشارکت یکدیگر، دخالت مؤثر و فعال داشته باشند، حقوق جمعی اعضا نامیده می‌شود. بدیهی است که حقوق جمعی و گروهی اعضا نیز در ارتباط با فرآیند تصمیم‌گیریهای مجامع

خواستهای مشروع و منطقی اعضا است. بر این باور، هر "عضو" دارای حقوق قانونی گسترده‌ای است که در صورت برخورداری و نیز بهره‌برداری صحیح و اصولی از آن، نه تنها به نیازهای خود بهتر دست خواهد یافت، بلکه باعث رشد و توسعه فعالیتهای تعاونی ذریبط خواهد شد.

حقوق شناخته شده اعضا

اعضای دارای حقوق متعدد و گوناگونی در فرآیند فعالیتهای شرکتهای تعاونی هستند. اعضا از مرحله شکل‌گیری اندیشه نخستین برای تأسیس شرکت تعاونی تا آخرین لحظه حیات آن دارای حقوق اساسی برای مداخله قانونمند در فعالیتها و مدیریت امور هستند. به موجب قانون، به اعضای هر تعاونی حقوقی اعطاء شده است که رعایت آنها نخستین و اساسی‌ترین وظیفه هر مدیر برای بارز ساختن و زمینه‌سازی بستر بروز آن می‌باشد.

مهمترین حقوق شناخته شده اعضای

صورت عدم حمایت اعضا، مدیران تعاونی هرچه تلاش کنند و پشتکار به خرج دهند و حتی خود را با اصول تعاون سازگار سازند، نتیجه کار آنان ضعیف خواهد بود و حتی ممکن است با شکست مواجه شوند. علت این امر نیز آن است که در مدیریت تعاونیها، مدیران صرفاً مجریان تصمیمات و طرحهای موردنظر اعضا هستند. آنان رأساً و بدون مشورت و موافقت اعضا اجازه ندارند هیچ برنامه و طرحی را به تشخیص خود به اجرا گذارند. بنابراین، مدیریت واقعی، نظارت و حمایت‌کننده فعالیتهای هر تعاونی در اختیار اعضای آن است.

با عنایت به مطالب بیان شده، می‌توان پی برد که بنیان تعاونیها بر ذات و جوهره «عضوگرایی» استوار است. یعنی شرکتهای تعاونی سازمانهایی مردمی هستند که شالوده آنها بر مشارکت و دخالتهای قانونمدارانه اعضا در همه تصمیم‌سازیها گذاشته شده است و رسالت مهم آنها نیز تأمین نیازها و

پس از تنظیم اعتراض کتبی خویش آن را به مدیران تعاونی ارائه کند تا در نخستین جلسه مجمع عمومی مورد رسیدگی سایر اعضا قرار گیرد. این امر دلالت بر آن دارد که غیر از مواردی که در قانون تصریح شده است، بدون دلیل مستند و قانونی، مدیران یک تعاونی حق اخراج هیچ عضوی را ندارند. از سوی دیگر، به موجب قانون تعاونیها "حق اعتراض" برای هر عضو پیشینی شده است.

۳- حق انتخاب شدن

بازوهای مدیریتی شرکتهای تعاونی، هیأت مدیره و بازرسان هستند. براساس قانون تعاونیها، اعضا از بین خود تعدادی را به عنوان نمایندگان خود برای انجام برنامه‌های تعاونی تحت عناوین هیأت مدیره و بازرسان انتخاب می‌کنند و این اعضا در قبال موکلین خود مسؤولند.

براساس قانون تعاریف: «یها هر عضو تعاونی این حق را دارد که خود را برای انتخاب شدن به عنوان عضو هیأت مدیره یا بازرس نامزد کند تا اعضای تعاونی در صورت تمایل به او رأی دهند. پس هیچ فردی نمی‌تواند مانع از نامزد شدن و انتخاب یک عضو برای مدیریت و بازرسی شود.

۴- حق انتخاب کردن

اعضای هر تعاونی حق دارند تا به نحوی مستقل و به دور از هرگونه وابستگی، توصیه و گروه‌گرایی اشخاص را برای مدیریت تعاونی (هیأت مدیره یا بازرسی) از طریق دادن رأی انتخاب کنند و فرد یا افراد مزبور را مورد حمایت و پشتیبانی قرار دهند.

به علاوه، در فرآیند تصمیم‌گیری مجامع عمومی در بسیاری از موارد نیاز به انتخاب برخی گزینه‌هاست که عمده‌تاً گزینه مطلوب از طریق رأی‌گیری انتخاب می‌شود. در همه موارد، هر عضو به موجب قانون حق دادن یک رأی آزاد و مستقل را دارد. این امر یکی از حقوق شناخته شده اعضای تعاونیهاست.

۵- حق حضور

برای مدیریت جمعی تعاونیها نیاز به

معیارهای پرداخت حقوق و دستمزد کارکنان.

- حق مشارکت برای تصمیم‌گیری در زمینه تغییرات سرمایه. و....

حقوق فردی

علاوه بر حقوق گروهی، اعضای تعاونیها براساس قوانین تعاونی دارای حقوق فردی منحصر به فردی نیز می‌باشند. مجموعه حقوقی که هر عضو در فرآیند فعالیتهای تعاونی از آن برخوردار است، حقوق فردی وی محسوب می‌شود. بنابراین، در تعاونیها هر عضو، به عنوان یک فرد حقیقی دارای حقوق متعددی است که می‌تواند در طول دوران عضویت در شرکت تعاونی ذریعاً از آنها بهره‌مند شود.

برخی از حقوق فردی اعضای تعاونیها را می‌توان به شرح زیر برشمرد:

۱- حق اختیار در عضویت

هر عضو این حق را دارد که به میل و علاقه خود، عضویت خویش را در شرکت تعاونی ادامه دهد یا ندهد. هیچ فرد یا مقام و قانونی قادر نیست که اعضای شرکتهای تعاونی را مجبور به تداوم عضویت یا انصراف یا منع از عضویت وادار نماید. همچنین، هیچ فردی نمی‌تواند یک عضو را از شرکت تعاونی اخراج کند مگر به موجب قانون.

با این وصف، هر عضو دارای حق "اختیار" است و به دور از هر وابستگی و گروه‌گرایی تا مادامی که به اصول و قوانین تعاونیها وفادار باشد، یک شخصیت مستقل محسوب می‌شود که می‌تواند برای ادامه عضویت و یا انصراف از عضویت خود، شخصاً تصمیم بگیرد.

۲- حق اعتراض

برخی مواقع احتمال دارد با بروز مسایل و مشکلاتی، مدیران تعاونی تصمیم بگیرند که یک عضو را از شرکت تعاونی اخراج کنند. در این مواقع، به موجب قانون "حق اعتراض" یکی از حقوق شناخته شده عضو اخراجی است. وی می‌تواند به اخراج خود معترض شود و

عمومی متبلور می‌گردد. به دیگر سخن، مجامع عمومی مظهر قدرت حقوقی اعضای هر شرکت تعاونی هستند و تمامی فعالیتهای این مجامع برآیند حقوق جمعی یکایک اعضا است.

با این وصف، مجامع عمومی کانون تبلور قدرت و حقوق جمعی اعضا برای مدیریت و اداره مستقیم امور تعاونی ذریعاً است. در مجمع عمومی هر عضو به شیوه‌ای آزاد، حق شرکت در تصمیم‌گیریها را دارد و هیچ فردی نمی‌تواند حقوق قانونی و شناخته شده او را تضییع کند و در واقع، ممانعت از حضور هر عضو تعاونی و جلوگیری از مشارکت و دخالت او در تصمیم‌گیری و یا ابراز عقیده و اظهارنظر، قانونشکنی به حساب می‌آید. می‌توان نتیجه گرفت که در مجمع عمومی هر عضو دارای حقوق شناخته شده‌ای برای همکاری و مشارکت در امور تعاونی است که در زمره حقوق گروهی و جمعی محسوب می‌گردد. برخی از حقوق جمعی اعضا به این شرح است:

- حق مشارکت برای تصمیم‌گیری درباره گزارشها و پیشنهادها حسابرسان.
- حق مشارکت برای تصویب آئین‌نامه‌های معاملات و سایر آئین‌نامه‌های داخلی تعاونی.

- حق مشارکت برای تصمیم‌گیری‌های مربوط به پیشنهادها هیأت مدیره در زمینه سرمایه‌گذاریهای تعاونی.

- حق مشارکت برای تصمیم‌گیری درباره شکایت عضوی که اخراج شده و یا درخواست عضویت وی را هیأت مدیره نپذیرفته است.

- حق مشارکت برای تصمیم‌گیری درباره پیشنهادها هیأت مدیره در زمینه اعتبارت و بودجه درخواستی.

- حق مشارکت برای تصمیم‌گیری درباره عضویت تعاونی در شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی.

- حق مشارکت برای تعیین مواد اساسنامه.

- حق مشارکت برای تعیین خط‌مشی و برنامه‌های آتی تعاونی.

- حق مشارکت برای تعیین بودجه و تصویب آن.

- حق مشارکت برای تعیین ضوابط و

امور آنها از سوی اعضاء، مدیریت، نظارت و اجرا می‌شود. به این ترتیب، سازمانهای تعاونی از جمله سازمانهایی هستند که از سوی اعضاء و با حضور آنان هویت پیدا می‌کنند.

گرچه ممکن است به نظر برسد که اعضاء با داشتن این همه نقش، وظیفه و حقوق زیاد و مؤثر، در اثر هرگونه اشتباه، تعاونی خود را با مشکلات عدیده مواجه خواهند کرد. اما، باید پذیرفت که تفکر جمعی کمتر دچار لغزش و اشتباه می‌شود. ضمن آن که، اعضاء به هر حال روش اجرای امور را با کمی تجربه، تمرین و ممارست خواهند آموخت و به تدریج روحیه استقلال، اعتماد به نفس، مدیریت، انضباط و همکاری در آنان رشد و توسعه خواهد یافت و این امر به تقویت و توسعه تعاونی نیز منجر خواهد شد.

به راستی چرا شور و شوق و اقبال عمومی توده‌های گسترده مردم از تعاونیها تا به این اندازه گسترش یافته است و روز به روز این استقبال گسترده‌تر نیز می‌شود؟ در پاسخ می‌توان گفت که یکی از دلایل اصلی آن همانا مدیریت و رهبری جمعی است. زیرا در تعاونیها نقش "انسان" خمیر مایه کلید امور است. در واقع انسان، نقش کارآفرین، اندیشه‌گری، تفکر و تدبیر و برتری بر سرمایه را ایفا می‌کند. سرمایه ابزاری در دست انسان است تا از آن برای نیل به هدفها و برنامه‌های متعالی بهره‌برداری کند. به دیگر سخن، تعاونیها با مشارکت انسانهای همگرا و با هدف مشارکت تشکیل می‌شوند تا از سرمایه‌های اندک خود، سرمایه‌ای بزرگ تشکیل دهند و به یک منبع انسانی و مالی عظیم برای مبارزه با بی‌عدالتی اقتصادی عزم خود را جزم کنند.

لذا، "انسان" در تعاونیها محور همه امور است و خوشبختانه اصول و قانون تعاون، ابزارهای کافی را در اختیار این انسانها (اعضاء) قرار داده است تا با منش انسانی و رفتار متعالی خود از عهده این امر خطیر برآیند. این ابزارها و اهرمها، همانا حقوق حقه اعضاء است که برای آنها پیش‌بینی شده است.

تعاونی خود آگاهی کامل یابد. این حق برای اعضاء نیز پیش‌بینی شده است که از گزارشهای هیات مدیره و بازرسان در ارتباط با مسایل و امور شرکت از طریق طرح در مجامع عمومی آگاهی یابد. از اینرو، نباید هیچ اقدام و تدابیر اجرایی مربوط به تعاونی توسط مدیران از اعضاء پنهان بماند. در واقع، پنهان‌کاری و یا مخفی‌کاری در تعاونیها مطرود است تا آنجا که اعضاء محق هستند به رسیدگی و تصمیم‌گیری درباره ترانزنامه و حساب سود و زیان تعاونی ذیربط بپردازند.

۸- حق سرمایه‌گذاری

به موجب قانون تعاون هر عضو می‌تواند علاوه بر سهام اولیه، سهام مازاد بر آن را نیز خریداری کند. همچنین حق دارد که بهای این سهام را به صورت اقساط بپردازد. در واقع، این یک حق شناخته شده است تا اعضاء براساس تمایل و توانایی مالی سرمایه خود را در شرکت تعاونی افزایش دهند و در این باره محدودیتی وجود ندارد. البته باید توجه داشت که افزایش سهام باعث ایجاد حق برای رأی بیشتر نمی‌شود.

۹- حق انتقال سرمایه

براساس قانون تعاون، اعضای تعاونی می‌توانند سهام خود را به سایر اعضاء انتقال دهند و هیچ فرد یا مقامی نمی‌تواند آنان را از این کار منع کند.

۱۰- حق تعیین سرنوشت تعاونی

یکی از حقوق ارزشمند اعضاء، حق تعیین سرنوشت تعاونی است. براساس قانون، اعضاء حق دارند در مورد وضعیت آینده و سرنوشت شرکت تعاونی متبوع خویش اظهارنظر کنند و چشم‌انداز آتی آن را دقیقاً روشن و ترسیم سازند. اعضاء حق دارند نسبت به ادغام و یا انحلال تعاونی تصمیم نهایی را اتخاذ کنند و هیچ مقام و منصبی حق ندارد آنان را از تصمیم خود باز دارد.

نتیجه‌کلام

شرکتهای تعاونی، سازمانهایی مردمی هستند. زیرا، تمامی برنامه‌ها، خط‌مشی و

انسان" در تعاونیها محور همه امور است و خوشبختانه اصول و قانون تعاون، ابزارهای کافی را در اختیار این انسانها (اعضاء) قرار داده است تا با منش انسانی و رفتار متعالی خود از عهده این امر خطیر برآیند. این ابزارها و اهرمها، همانا حقوق حقه اعضاء است که برای آنها پیش‌بینی شده است.

تشکیل مجمع عمومی است و این مجمع با گردهمایی و تجمع اعضاء شکل می‌گیرد. براساس قانون تعاون، تمامی اعضاء "حق حضور" در مجامع عمومی را دارند و هیچ فرد یا مقامی نمی‌تواند از حضور آنان جلوگیری کند. به این ترتیب، اعضای تعاونیها با حضور خود در مجمع عمومی، مدیریت جمعی و مشارکتی را به نمایش می‌گذارند.

۶- حق اظهار

همه اعضای تعاونیها حق دارند که آراء، نظرات و پیشنهادات خود را برای بهبود فعالیتهای از طریق طرح در جلسات مجامع عمومی بیان کنند. در واقع، این امر دلالت بر ماهیت مردم‌سالاری و ابعاد دموکراسی تعاونیها دارد.

براساس قانون تعاون و نیز اصول و فلسفه تعاون، استبداد و خودکامگی در تعاونیها مطرود و غیرقانونی است. هر عضو در هر زمینه احساس کند که موجب رشد و توسعه امور تعاونی ذیربط خواهد شد، حق دارد که پیشنهادهای و نظریات خود را در مجمع عمومی مطرح کند و با سایر اعضاء پیرامون آن به بحث نشیند. بنابراین، حق اظهارنظر یکی دیگر از حقوق بی‌بدیل اعضای شرکتهای تعاونی است که اصولاً موجب رشد و توسعه فعالیت می‌شود.

۷- حق آگاهی

هر عضو حق دارد که از فعالیتهای

هشدار صندوق بین‌المللی پول به اروپا و ژاپن

یک مقام ارشد صندوق بین‌المللی پول "آی ام اف" گفته است که بهبود اقتصادی آمریکا از قوت لازم برخوردار نیست و این اروپا و ژاپن هستند که باید برای رشد اقتصادی جهان بیشتر تلاش کنند. این مقام ارشد گفت:

رشد اقتصاد آمریکا از توانی که مردم انتظار داشتند برخوردار نیست. اما او تندترین سخنان خود را خطاب به اروپا و ژاپن بیان کرد. وی گفت چشم‌انداز اقتصادی اروپا خوب نیست و با فاش شدن داده‌های تازه، پیش‌بینی‌های اقتصادی هر ماهه در حال افت است. وی با اشاره به نیاز به اتخاذ تدابیر اقتصادی از سوی سایر نواحی جهان گفت: "به ویژه اروپا و ژاپن باید با سرعت بیشتری رشد کنند چون آشکارا به نفع همه، از جمله آمریکا خواهد بود."

بسیاری از اقتصاددان‌ها و مقامات آمریکایی، بانک مرکزی اروپا را ترغیب کرده‌اند به منظور تحریک رشد اقتصادی در آلمان، نرخ بهره وام بانکی را کاهش دهد. آلمان صاحب بزرگترین اقتصاد اروپا است و هم اکنون برای پرهیز از رکود، به سختی کوشش می‌کند.

معضلات اقتصادی ژاپن عمدتاً ناشی از افت بهای کالاها (نورم منفی) و افزایش ناخوشایند ارزش "ین" در مقابل سایر ارزهای خارجی است. دولت ژاپن سعی دارد مردم این کشور را به مصرف بیشتر تشویق و همچنین به مشکل بدهی‌های غیر قابل وصول در نظام بانکی این کشور رسیدگی کند.

این در حالی است که پل اونیل، وزیر دارایی آمریکا که او نیز برای شرکت در نشست گروه "جی - ۲۰" در هند به سر می‌برد، روز جمعه (۲۲ نوامبر) گفته بود که رشد اقتصادی آمریکا ممکن است تا اواسط سال ۲۰۰۳ به ۴ درصد برسد. اقتصاد سایر نقاط جهان به ویژه کشورهای کوچکتر صنعتی از جمله کانادا و استرالیا و بازارهای نوظهوری مانند، چین، هند و روسیه نیز عملکرد نسبتاً خوبی داشته است.

سرمایه‌گذاری بزرگ مایکروسافت در هند

شرکت آمریکایی مایکروسافت، که در زمینه نرم افزارهای کامپیوتری فعالیت دارد، اعلام کرده است که در خلال سه سال آینده، چهارصد میلیون دلار در هند سرمایه‌گذاری می‌کند. این بزرگ‌ترین سرمایه‌گذاری شرکت مایکروسافت در خارج از آمریکا است. بیل گیتس، مدیر شرکت مایکروسافت، گفت که این سرمایه‌گذاری در طرح‌های آموزش فناوری اطلاعاتی و توسعه بخش نرم‌افزار برای بازار محلی هندو بخشی از آن برای آموزش فناوری اطلاعاتی در مدارس هند به کار خواهد رفت. خبر سرمایه‌گذاری مایکروسافت یک روز پس از آن انتشار یافت که آقای گیتس اعلام کرد که بنیاد خیریه متعلق به وی یکصد هزار دلار به طرح‌های مبارزه با بیماری ایدز در هند اختصاص داده است.

جزئیات سرمایه‌گذاری مایکروسافت در هند در دیدار بیل گیتس با وزیر فناوری اطلاعاتی هند مورد تأیید قرار گرفت. بیل گیتس، که برای یک دیدار چهارروزه در هند به سر می‌برد، قبلاً با رئیس‌جمهوری و نخست‌وزیر آن کشور ملاقات و گفتگو کرده است. همچنین، قرار است که شعبه تولید نرم‌افزار مایکروسافت در شهر جدید حیدرآباد، در جنوب هند، به ایجاد سیصد فرصت شغلی جدید مبادرت کند. وی افزود که هند دارای اهمیتی استراتژیک است زیرا دامنه مهارت‌های اولیه در آن کشور رو به گسترش است.

همه‌پرسی برای استفاده از یورو در سوئد

دولت سوئد قرار است چهاردهم سپتامبر سال آینده با برگزاری همه‌پرسی نظر مردم این کشور را در مورد جایگزین کردن پول واحد اروپا (یورو) به جای پول ملی سوئد (کرون) جویا شود.

تصمیم‌گیری در مورد همه‌پرسی از سوی رهبران احزاب سیاسی سوئد انجام گرفته اما برای اجرا باید به تصویب مجلس این کشور برسد. سوئد در کنار بریتانیا و دانمارک یکی از سه عضو

همگام با اقتصاد جهان

○ کورش تابنده تهرانی

اتحادیه اروپاست که به نظام پولی واحد این اتحادیه نیوسته است.

نتایج نظرسنجی‌های اخیر در سوئد نشان می‌دهد که میزان حمایت مردم این کشور از پیوستن به نظام پولی واحد اروپا کاهش یافته است.

افزایش بیکاری در آمریکا

براساس ارقام رسمی، میزان بیکاری در آمریکا طی ماه گذشته از ۵/۷ (پنج و هفت دهم) درصد به ۶ درصد افزایش یافت و ۴۰ هزار نفر بر شمار بیکاران افزوده شد. انتشار این خبر به افت بازارهای بورس اروپا منجر شد یک اقتصاد دان مستقل این ارقام را مایه یاس خواند. این آمار مؤید بی‌میلی شرکت‌های آمریکایی برای استخدام کارمندان تازه است.

بزرگ‌ترین کاهش میزان اشتغال در آمریکا به صنایع تولیدی و خرده‌فروشی مربوط می‌شود. این ارقام چند هفته پس از انتشار اطلاعاتی منتشر می‌شود که نشان دهنده ظهور نشانه‌های دلگرم‌کننده در اقتصاد آمریکا به بازارهای بورس کمک کرد به دنبال ضررهای شدید ماههای گذشته بهبود یابند.

بر اساس آن آمار، سطح اعتماد مصرف‌کننده بهبودیافته بود و به نظر می‌رسید تولید ناخالص ملی در سه ماهه سوم سال با قوت رشد کرده است. اکثر کارشناسان اقتصادی هنوز بر این عقیده‌اند که اقتصاد آمریکا که سال گذشته وارد رکود شده بود، بار دیگر دچار رکود نخواهد شد.

اجازه صدور داروهای مشابه و ارزان به کشورهای فقیر:

وزیران بازرگانی ۲۵ کشور عضو سازمان تجارت جهانی که در شهر سیدنی استرالیا گردهم آمده‌اند روز جمعه پانزدهم نوامبر به توافق اصولی رسیدند که برخی از کشورهای جهان اجازه یابند داروهای مشابه و ارزان برای درمان بیماریهایی همچون ایدز، سل و مالاریا تولید کنند و آنها را به کشورهای نیازمند صادر کنند. با این توافق، نلاشهایی که در مبارزه با بیماریهای مهلک در کشورهای فقیر صورت می‌گیرد یک گام دیگر بیشتر

می‌رود. جزئیات این توافق اصولی باید تا پیش از سال جاری میلادی در سازمان تجارت جهانی به تصویب برسد.

مارک ویل وزیر بازرگانی استرالیا در نشست سیدنی گفت که کشورهای توسعه‌یافته وظیفه اخلاقی دارند به کشورهای فقیر کمک کنند اما سازمان اکسفام که از سازمانهای امدادسان بین المللی است توافقی که در نشست سیدنی صورت گرفته است را طرحی سیاسی و زودگذر فلامداد کرده و اعلام کرده است که این طرح کشورهای نیازمند را در امر مبارزه با بیماریها با سازماندهی بسیار پیچیده و پرهزینه‌ای مواجه می‌سازد.

آرژانتین بار دیگر از بازپرداخت بدهی‌هایش سر باز زد

دولت آرژانتین تأکید کرده است از عهده بازپرداخت یکی از اقساط بدهیهایش به میزان ۸۰۰ میلیون دلار به بانک جهانی که فرار بود روز پنجشنبه ۱۴ نوامبر صورت گیرد برنخواهد آمد. "آلفردو آساناسوف" یکی از وزرای دولت آرژانتین در بیانیه‌ای اعلام کرد: "سطح ذخایر کشور مانع بازپرداخت کامل قسطی است که آخرین مهلت آن روز پنجشنبه چهاردهم نوامبر بود، زیرا در این صورت ذخایر مالی کشور به کمتر از ۹ میلیارد دلاری که صندوق بین المللی پول توصیه کرده است باید برای ثبات برنامه مالی آن را حفظ کرد، خواهد رسید." آرژانتین قصد دارد بهره این قسط را بپردازد تا مذاکره برای دستیابی به یک معامله قطعی با صندوق بین المللی پول برای پرهیز از ناکامی در بازپرداخت بدهی‌ها دوام یابد. یک منبع دولت آرژانتین بیشتر به خبرگزاری رویتر گفته بود که آنها ۸۰ میلیون دلار از بهره بانکی را پرداخت خواهند کرد یک هیأت آرژانتینی به سرپرستی روبرتو دوانا وزیر اقتصاد این کشور هم اکنون برای دریافت کمکهای اقتصادی تازه سرگرم مذاکره با مقامات صندوق بین المللی پول (IMS) در واشنگتن است. صندوق بین المللی پول یا (IMS) پس از آنکه آرژانتین در اواخر سال گذشته ۱۴۰ میلیارد دلار وام‌های خصوصی بین المللی را پرداخت نکرد،

پرداخت وام‌های تازه به این کشور را قطع کرد.

به علاوه مذاکرات ۱۰ ماهه میان دولت آرژانتین و "آی ام اف" بر سر اولویت‌های اقتصادی بی نتیجه مانده است. این نگرانی وجود دارد که ناکامی در بازپرداخت وام بانک جهانی، در آینده، پرداخت وام و کمک‌های انسان دوستانه به آرژانتین را تهدید کند.

اعلام ورشکستگی خطوط هوایمائی "یونایتد"

شرکت هوایمائی "یونایتد ایرلاینز" آمریکا که دومین شرکت بزرگ مسافری هوایی در جهان است اعلام ورشکستگی کرد. این بزرگ‌ترین ورشکستگی در تاریخ صنایع هوایی است. این شرکت در شهر شیکاگو به دادگاه مراجعه کرده است تا با استفاده از ماده‌ای قانونی به نام "فصل یازدهم" در مقابل طلبکاران مصونیت یابد.

البته این شرکت به فعالیت خود ادامه خواهد داد تا برای خروج از بدهی‌های فلج‌کننده راهی بیابد ریشه‌های بحران شرکت یونایتد به وقایع پس از جنگ خلیج فارس باز می‌گردد. در آن زمان افت صنایع هوایی به تجدید سازمان این شرکت منجر شد به نوری که کارمندان یونایتد نیمی از شرکت را تصاحب کردند. یونایتد هم اکنون سالی بیش از ۲ میلیارد دلار ضرر ثبت می‌کند.

مدیران یونایتد هفته گذشته به سختی تقلا کردند کاهش دستمزد کارمندان را تضمین کنند و به این ترتیب امیدوار بودند دولت آمریکا ترغیب شود برای خروج از بحران به این شرکت کمک کند. اما با رد این تقاضا از سوی دولت، سرنوشت شرکت یونایتد رقم خورد. در عین حال مصونیت ناشی از "فصل یازدهم" به شرکت یونایتد امکان می‌دهد به پروازهای خود ادامه دهد و امیدوار است بتواند اعتبار دهندگان را راضی کند منابعی را که به شدت به آن نیاز دارد فراهم کنند. ۸۲ هزار کارمند این شرکت هم اکنون در انتظار کاهش حقوق و حتی بیکاری هستند. ۱۷۰۰ پرواز روزانه یونایتد تنها در صورتی ادامه خواهد یافت که قاضی درخواست ورشکستگی آن را بپذیرد. ●

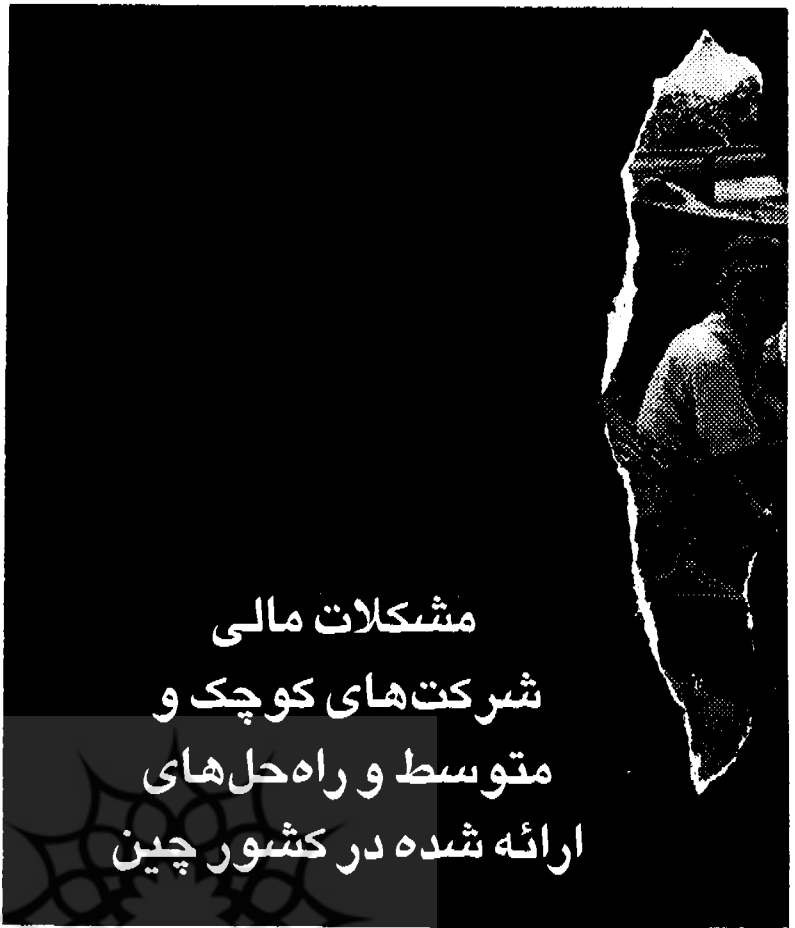
است.

تجربه کشورهای دیگر نشان می‌دهد که وام‌های بانکی و دیگر مؤسسات مالی بسزرگترین منابع قرض‌دهنده برای شرکت‌های کوچک و متوسط هستند. اطلاعات سیستماتیک در خصوص وام‌های بانکی به شرکت‌های کوچک و متوسط در چین وجود ندارد.

لیکن طبق بررسی‌هایی که از منابع مالی مربوط به ۲۵۲ شرکت در مناطق چین بعمل آمده است، نشان می‌دهد که شرکت‌های کوچک و متوسط غالباً متکی به منابع مالی داخلی از جمله مالکین اصلی و اعتبار دهنده‌های تجاری هستند که مجموعاً ۶۰-۷۵ درصد از کل دارائی‌هایشان را شامل می‌شود.

وام‌های بانکی سهم بسیار کوچکی در فاینانس‌ها و بسدهی‌های خارجی (شرکت‌ها) دارند. بررسی‌ها نشان می‌دهد که دسترسی به وام‌های بانکی یکی از محدودیت‌های مهم برای شرکت‌های کوچک و متوسط چینی است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که ۳۰ درصد شرکت‌های بزرگ خصوصی مشکل دسترسی به سرمایه خارجی را بعنوان یک معضل عمده برای توسعه خود مورد توجه قرار داده‌اند، در حالیکه ۴۱ درصد از شرکت‌های کوچک و متوسط با چنین مشکلی مواجه هستند.

تحقیقات بعمل آمده از چهار بانک بزرگ دولتی و شعبات آنها، نشان می‌دهد که شرکت‌های کوچک و متوسط مشکلات فراوانی برای دسترسی به وام‌های بانکی دارند. بانک‌ها غالباً از پس‌درفتن فرم‌های تقاضای وام از شرکت‌های کوچک و متوسط امتناع می‌ورزند. این شرکت‌ها در مقایسه با شرکت‌های بزرگ، با شرایط نابرابری در دستیابی به وام‌های بانکی مواجه هستند. میزان موفقیت شرکت‌های کوچک و متوسط در دسترسی به وام‌های بانکی ۷۷ درصد در مقابل ۸۸ درصد برای شرکت‌های بزرگ است. علاوه بر این، شرکت‌های کوچک و متوسط با محدودیت ویژه دیگری در دسترسی به سرمایه خارجی مواجه هستند. یکی از مهمترین این مشکلات در بین

مشکلات مالی شرکت‌های کوچک و متوسط و راه‌حل‌های ارائه شده در کشور چین

برای تأمین مالی (فاینانس) و خصوصی کردن شرکت‌های بزرگ دولتی است. بازار سرمایه‌گذاری جایگزین، یا دومین بازار سرمایه وسیع در مرحله شکل‌گیری است. اگرچه این بازار غالباً یک کانال مالی برای رشد تجاری است و لذا نمی‌تواند برای شرکت‌های کوچک و متوسط که امور بازرگانی و تجاری‌شان را به شکل ابتدائی در سطح بازارهای داخلی متمرکز کرده‌اند، تسهیلات فراهم نماید اما گسترش سرمایه‌مخاطره‌آمیز در سال‌های اخیر تأثیر ناچیزی در کاهش شکاف سرمایه برای شرکت‌های کوچک و متوسط داشته است. بالا بودن هزینه ثابت برای نظارت و جهت دهی سرمایه‌گذاری‌های مخاطره‌آمیز و بالا بودن تمرکز سرمایه‌مخاطره‌آمیز در صنایع، املاک و مستغلات و تکنولوژی اطلاعات، بیشتر شرکت‌های کوچک و متوسط را در جذب سرمایه خارجی دچار مشکل کرده

اگرچه به دلیل وجود نقص در عملکرد بازارهای مالی چین، شرکت‌های کوچک و متوسط با مشکلات جدی مالی در گسترش امور تجاری و بازرگانی خود روبرو هستند، با این حال این شرکت‌ها نقش بسیار مهمی را در توسعه صادرات، کاهش بیکاری، حفظ رشد پایدار و ترغیب به نوآوری تکنیکی در اقتصاد چین ایفاء می‌نمایند. شرکت‌های کوچک و متوسط در چین دارای مشکلات مالی هستند. علل مختلفی برای معضلات مالی وجود دارد و راه‌حل‌هایی از جمله اصلاح مؤسسات مالی و نقش دولت در این زمینه ذکر گردیده است که به تشریح هر یک از آنها پرداخته می‌شود.

الف مشکلات مالی شرکت‌های کوچک و متوسط:

در چین، بازار عمومی سرمایه، یکی از مسیرهای دستیابی به سرمایه خارجی محسوب می‌شود. هنوز این بازار اصلی

آمار رسمی در ارتباط با ورشکستگی شرکت‌های کوچک و متوسط در چین وجود ندارد، در عین حال گریزی برای بیشتر این شرکت‌ها از این واقعیت مشترک نیست. مدیران بانک‌ها تخمین می‌زنند که طبق بررسی‌های انجام گرفته در طی دو سال، ۳۰ درصد از شرکت‌های کوچک و متوسط حذف شده‌اند و این میزان در ۴ تا ۵ سال آینده به ۶۰ درصد می‌رسد. این نرخ بالا از ورشکستگی هزینه‌های مربوط به جمع‌آوری اطلاعات و نظارت بانک‌ها که به میزان زیادی وام‌های واصل نشده از شرکت‌ها دارند را افزایش می‌دهد. علاوه بر این، قصور در بازپرداخت وام‌ها، یکی از عواملی است که باعث می‌شود بانک‌ها در تأمین وام برای این شرکت‌ها تعلل نمایند.

۳- مشکل تضمین و ضمانت

تضمین و ضمانت یکی از مکانیسم‌های استاندارد و ابزارهای قوی هستند که مؤسسات مالی را ترغیب به تأمین اعتبار با شرایط مطلوب برای شرکت‌های کوچک و متوسط می‌کنند. ممکن است تضمین و ضمانت به حل مسئله ناموزونی اطلاعات بین طلبکار و بدهکار کمک نماید. در چین عمده‌ترین دلیل متداول که مانع از دسترسی شرکت‌ها به وام‌های بانکی می‌شود، شرایط تضمین است. بطور کلی، اشکال مختلفی از دارائی‌ها می‌تواند بعنوان تضمین وام‌های شرکت‌های کوچک و متوسط از طرف بانک‌ها پذیرفته شود. تضمین شامل زمین، ساختمان، آپارتمان مسکونی، پس انداز نقد، وسائل، حساب‌های قابل دریافت، کالا (بشکل فهرست برداری) و قراردادهای فروش که توسط خریداران تأمین می‌شود.

در چین عملاً، ملک و مستغلات رایج‌ترین وثیقه‌هاست که بعنوان تضمین توسط بانک‌ها پذیرفته می‌شود. علت اینکه صرفاً ملک بعنوان وثیقه پذیرفته می‌شود این است که بازار عملکرد دارائی، برای سایر وثیقه‌ها وجود ندارد و بانک از توان تخصصی پائینی برای قیمت‌گذاری و ارزیابی ارزش کالا، وسائل و همینطور حساب‌های قابل دریافت شرکت‌ها برخوردارند.

برای شرکت‌های خصوصی و تعاونی ایفاء می‌نماید. در نمونه برداری از ۳۵۲ شرکت، قریب ۵۰ درصد آنها، گرفتن قرض از منابع مالی غیر رسمی را تأیید کرده‌اند.

ب- دلیل معضلات مالی شرکت‌های کوچک و متوسط:

۱- ناموزونی اطلاعات

بطور کلی ناموزونی اطلاعات یکی از مشکلات عمده بازارهای مالی است. مسئله ناموزونی اطلاعات مربوط به شرکت‌های کوچک و متوسط در چین دشوارتر از کشورهای توسعه یافته است. غالب این شرکت‌ها فاقد گزارش‌های شفاف هستند که بتوان از طریق بانک‌ها نسبت به ارزیابی اعتبار آنها پرداخت کرد. در واقع حتی مأمورین مالیاتی نیز قادر نیستند اطلاعات قابل استنادی از عملکرد مالی این شرکت‌ها بدست آورند.

۲- نرخ بالای ورشکستگی و قصور در پرداخت بدهی

بطور قطع میزان بالای ورشکستگی در بین شرکت‌های کوچک و متوسط یکی از موانع تأمین وام از سوی بانک‌های بزرگانی برای این شرکت‌هاست. اگرچه

گروه شرکت‌های کوچک و متوسط دولتی و شرکت‌های کوچک و متوسط تعاونی که دارای مزایای معتبری نسبت به شرکت‌های کوچک و خصوصی در دسترسی به وام‌های بانکی هستند بیشتر است. بررسی‌های بعمل آمده از بانک‌های بزرگانی نشان می‌دهد که بانک‌ها در پنج سال گذشته ۲۲ درصد بیش از شرکت‌های کوچک و متوسط دولتی، تقاضای وام از سوی شرکت‌های کوچک و متوسط خصوصی را رد کرده‌اند.

اگر چه تعداد شرکت‌های کوچک و متوسط خصوصی و محصولات آنها کمتر از شرکت‌های دولتی و تعاونی نیست اما از وام‌های وصول نشده شرکت‌های کوچک و متوسط خصوصی صرفاً یک سوم آن متعلق به شرکت‌های دولتی و تعاونی است.

مشکل دیگر اینکه شرکت‌های کوچک و متوسط بخصوص شرکت‌های خصوصی، بصورت قابل توجهی متکی به بدهی‌های غیر رسمی یا نیمه رسمی هستند. بازار غیر رسمی نقش مهمی را در تأمین مالی شرکت‌های کوچک و متوسط به ویژه

شرکت‌ها، با مشکلات بیشتری در مقایسه با شرکت‌های بزرگ در دسترسی به سرمایه، افزایش سطح تکنولوژی، جذب افراد متخصص و دسترسی به اطلاعات مواجه هستند. معضل بزرگ در دستیابی به وام، ذخیره پائین سرمایه اصلی و فقدان جهت‌گیری نیرومند در سرمایه‌گذاری سه مشکل عمده‌ای هستند که شرکت‌های کوچک و متوسط با آن مواجه هستند.

در لایحه حمایت مالی از این شرکت‌ها، حمایت مالی ثابت و بلند مدت توسعه برای آنها در نظر گرفته شده است. همچنین شرایطی برای ایجاد مؤسسات ضمانت اعتباری بر این شرکت‌ها در جهت پائین آوردن خطرات اعتباری بانک‌های بازرگانی و تشویق مؤسسات مالی برای افزایش وام به شرکت‌های کوچک و متوسط در نظر گرفته شده است.

۲- هرچند شرکت‌های کوچک و متوسط بدلیل مشکلات مالی بعضاً ورشکست می‌شوند و بنا به آمار ارائه شده در گزارش، در دو سال اخیر ۳۰ درصد از این شرکت‌ها حذف و بعبارتی ناپدید شده‌اند (شاهد عینی این قضیه اختلاف شرکت‌های ایرانی با ۴ شرکت چینی است که علیرغم وجود اسناد و مدارک از جمله آدرس، شماره تلفن و دورنگار، علیرغم تلاش‌های فراوان، هیچ آثاری از یکی از این شرکت‌ها بدست نیامد).

اما بدلیل نقش بسیار مهم این شرکت‌ها در اشتغال زائی و جذب بیکاران که با ثبات اجتماعی و سیاسی چین ارتباط پیدا می‌کند، دولت در راستای تقویت و حفظ آنها گام بر می‌دارد، اما از یک طرف نیز در نظر دارد با ادغام بعضی از این شرکتها در چهار سال آینده ۵۰ شرکت بزرگ ایجاد نماید تا با توجه به وسیع شدن صحنه رقابت برای چین با ورود این کشور به سازمان جهانی تجارت، بتواند با شرکت‌های بین‌المللی رقابت نماید.

منابع:

- مجله چین و اقتصاد جهان ۲۰۰۱

- روزنامه‌های چابادیلد ۸۰۹ دسامبر ۲۰۰۱ و ۱۹

فوریه ۲۰۰۲

آمریکا، انگلیس، ژاپن، کره، تایوان و بسیاری از کشورهای دیگر دارای رژیم ضمانت وام دولتی برای شرکت‌های کوچک و متوسط هستند.

۲- گسترش کانال‌های مالی جدید

اضافه برداشت یا تعهدات وامی در بسیاری از کشورها یکی از تسهیلات مالی مناسب و انعطاف‌پذیر محسوب می‌شود که بطور معمول بعنوان سرمایه جاری برای شرکت‌ها بکار می‌رود. شرکت‌های کوچک و متوسط چینی به این نوع تسهیلات مالی مناسب دسترسی ندارند. مدت مدیدی، بانک‌ها مجوز تأمین هزینه خدمات و هزینه تعهدات کارمزد را نداشتند. این نوع مقررات نه تنها هزینه‌های داد و ستد برای شرکت‌ها در دستیابی به وام‌ها را کاهش نمی‌دهد بلکه از امکان دستیابی به سرمایه در مسیر مناسب نیز می‌کاهد.

ایجاد بازارهای سرمایه‌گذاری مالی جدید، مقررات زدائی از چند نرخ بودن نرخ بهره در بازارهای رسمی و غیر رسمی، ادغام مؤسسات کوچک مالی (که در درازمدت به نفع شرکت‌های کوچک و متوسط است) و تأمین منابع مالی غیر رسمی از کانالهای مکمل دیگر راه کارهایی است که برای دستیابی آسان شرکت‌های کوچک و متوسط به سرمایه و منابع مالی از سوی متخصصین ارائه گردیده است.

ملاحظات:

۱- تعداد شرکتهای کوچک و متوسط چین به مرز ۹ میلیون شرکت می‌رسد. دولت چین اخیراً بیش نویس لایحه مربوط به حمایت مالی از این شرکت‌ها را تهیه و در دسامبر سال گذشته به کمیته دائمی کنگره خلق چین تسلیم کرده است. شرکت‌های کوچک و متوسط که ۹۵ درصد کل شرکت‌های چین را تشکیل می‌دهند، نقش اساسی در تقویت اقتصاد ملی و حفظ ثبات اجتماعی از طریق بازار رقابت، افزایش فرصت‌های شغلی و نوآوری تکنیکی را ایفاء می‌نمایند. این شرکت‌ها ۱/۳ فرصتهای شغلی شهری طی فرآیند انتقال اقتصاد ملی را تأمین کرده و برای بیش از ۲۳۰ میلیون کارگر از مناطق روستائی از سال ۱۹۷۶ تا سال ۲۰۰۱ ایجاد شغل کرده‌اند. در عین حال این

۴- بحران اعتبار و ادغام بانک‌ها

طی سالهای ۱۹۹۷-۱۹۹۰ بانک‌ها و بعضی از مؤسسات مالی کوچک و متوسط نقش مهمی را در تأمین اعتبارات با شرایط آسان برای سرمایه‌گذاری زاید و سرمایه‌گذاری ناکارآمد ایفاء کردند. ادغام بخش‌های مالی در سال‌های اخیر وضعیت را بطور قابل توجهی تغییر داد. در نتیجه، بسیاری از این مؤسسات که سهم عمده‌ای در تأمین وام‌های شرکت‌ها داشتند در مرحله ادغام و انحلال هستند.

۵- مقررات نرخ بهره:

اگرچه مقررات بانک مرکزی در مورد نرخ‌های بهره و کارمزد در جهت دلسرد کردن بانک‌های قرض‌دهنده به شرکت‌های کوچک و متوسط است اما بهر حال طبیعی است که نرخ بهره وام‌های شرکت‌های کوچک و متوسط که از طریق نیروی بازار هدایت می‌شود بالاتر از وام شرکت‌های بزرگ باشد. بررسی‌ها نشان می‌دهد که میانگین نرخ بهره در بازارهای مالی غیر رسمی در چین ۲/۵ برابر، اصل نرخ بهره رسمی است.

چنین فاصله زیادی بین نرخ بهره رسمی و غیر رسمی دال بر این است که مقررات بانک مرکزی در مورد نرخ‌های بهره و کارمزد، توانمندی‌های بانک‌ها را در ارزش‌گذاری صحیح وام‌های مخاطره‌آمیز به شرکت‌های کوچک و متوسط محدود می‌کند، علاوه براین، محدودیت‌های تحمیلی کارمزد در خدمات مختلف مالی و تولیدات، به انگیزه بانک‌ها در تحقیق و جمع‌آوری اطلاعات صدمه می‌زند.

ت - اصلاحات نهادی و نقش دولت

۱- نقش دولت در کاستن از

مشکلات مالی شرکت‌ها

به دو دلیل دولت بایستی نقش فعالی در کاهش مشکلات مالی شرکت‌های کوچک و متوسط ایفاء نماید. اول ناتوانی بازار در دستیابی به وام خارجی و دوم اینکه شرکت‌های کوچک و متوسط نقش مهمی را در جذب بیکاران ایفاء می‌نمایند و لذا رشد پایدار این شرکت‌ها تأثیرات مثبت در رشد پایدار اقتصادی دارد. رایج‌ترین خط و مشی، ایجاد رژیم تضمین وام دولتی است که تمرکزش بر تسهیل ارائه وام به شرکت‌های کوچک و متوسط است.

اشاره

به راستی کارآفرین کیست و مهندسی کارآفرینی چیست؟ کارآفرینان موفق در دنیا چگونه کار کرده‌اند؟ متن حاضر به خلاصه ۲۱ قانون طلایی برای پرورش مدیران کارآفرین می‌پردازد که از مجله صنعت تايلند industry mag/FEB 2000 ترجمه گردیده و تجربه یکی از کارآفرینان بزرگ را بازگو می‌کند. او قبل از پایان تحصیلات دبیرستانی خود یاد گرفت که چگونه منابع مالی لازم را برای این امر مهیا کند و اینکه از آن هنگام تاکنون چگونه امپراطوری خود را گسترش داده است! «هینکه» در سال ۱۹۶۷ شرکت کوچک «مینر رهوی دینک» را بنا نهاد که تقریباً ۳۰ سال بعد تبدیل به گروه مینور شد به طوری که شرکت هم‌اکنون بیش از ۳۰ شرکت سراسری را شامل می‌گردد.

خواندن نوشته او جالب است چون براساس تجربه واقعی خود اوست، درک قوانین او آسان است به دلیل اینکه آنها واقعیت‌های واضح و قابل لمس برای دستیابی به کامیابی به شمار می‌روند. بدین جهت با وجود اینکه این قوانین برای کارآفرینان نوشته شده ولی برای مدیران و زیرمجموعه آنان و نیز صاحبان صنایع

بویژه صنایع کوچک و کارگاههای تولیدی کوچک و متوسط کاربرد دارد. قبل از بیان ۲۱ قانون طلایی برای پرورش مدیران کارآفرین به تعریف کارآفرین، مهندسی کارآفرینی و روش‌های آموزش کارآفرین می‌پردازیم.

کارآفرین کیست؟

کارآفرین کسی است که:

- ۱- کار و شغل تولید و خلق می‌کند.
- ۲- خوداشتغالی و اشتغال‌زایی می‌کند.
- ۳- ارزش افزوده ایجاد می‌کند.
- ۴- محصولات یا خدمات جدید بوجود می‌آورد.
- ۵- خلاقیت و نوآوری کاربردی دارد.
- ۶- سازمان، کارخانه یا کارگاهی ایجاد می‌کند.
- ۷- با خطرپذیری، فعالیت‌های تولیدی - اقتصادی انجام می‌دهد.
- ۸- نیازها را شناسایی و آنها را برآورده می‌کند.
- ۹- فرصتها را به دست آوردها تبدیل می‌کند.
- ۱۰- منابع و امکانات را به سوی هدف، مدیریت می‌کند.
- ۱۱- برای تقاضای بالقوه محصول می‌آفریند.
- ۱۲- ایده خلاق را به ثروت تبدیل می‌کند.

۱۳- سرمایه و ثروت را خلق می‌کند.

۱۴- در درون سازمان، سازمانی را می‌آفریند.
از ویژگی‌های اصلی فعالیت‌های کارآفرینی خلاقیت و نوآوری می‌باشد. بنابراین با توجه به تعریف کارآفرین می‌توان به اهمیت و ضرورت آن پی برد. چنان که می‌توان گفت قسمت عمده تمدن انسان زائیده کارآفرینی است. پیشرفت‌های جامعه بشری و کاربردی شدن و توسعه خلاقیت‌ها و نوآوری‌ها و ابداعات و اختراعات و همه تولیدات و خدمات و انواع مراکز و سازمان‌های تولیدی، صنعتی، بهداشتی و درمانی، تجاری و بازرگانی، اداری، آموزشی، علمی، هنری، فرهنگی، خدماتی و غیره همه حاصل فرآیندهای مهندسی کارآفرینی می‌باشند با رشد و توسعه جوامع همواره فرآیندهای کارآفرینی زیادی به منظور ارائه انواع خدمات و ایجاد تولیدات گوناگون انجام می‌گیرد که نتایج و دستاوردهای متعددی همراه دارد.

مهندسی کارآفرینی

بطور کلی و خلاصه مهندسی کارآفرینی را می‌توان موارد زیر دانست:
الف: فرآیند تولید کار (مهندسی کار)
ب: فرآیند خلق محصولات اعم از کالاها و خدمات (مهندسی محصول)
ج: عامل ایجاد کار، سرمایه، ارزش افزوده و ثروت و رشد اقتصادی جامعه
د: عامل رشد پیشرفت علوم و فناوری
ه: عامل اشتغالزایی و رفع بیکاری در جامعه
ز: عامل رفاه اجتماعی
ح: عامل پرورش و رشد و شکوفایی منابع انسانی
ط: فرآیند ترکیب خلاق منابع برای ایجاد ارزش افزوده
ی: فرآیند ترکیب خلاق منابع برای تولید سرمایه و ثروت
ک: فرآیند طراحی و خلق

راهکارهای اساسی تربیت کارآفرین

○ عبدالسلام بزرگزاده *

آموزش کارآفرینی

با توجه به اهمیت‌ها و ضرورت‌های مهندسی، کارآفرینی نقش بسیار مهم و ارزشمند افراد کارآفرین کاملاً مشخص می‌گردد بنابراین این آموزش و تربیت کارآفرین یک ضرورت زیربنایی برای توسعه کشور و کاهش نرخ بیکاری می‌باشد. به همین منظور آنچه در تدریس دوره‌های کارآفرینی بیش از پیش باید مورد توجه قرار گیرد، کارآفرینانه بودن شیوه‌های تدریس، ترکیب افراد و اهداف آموزشی و تطبیق و همسویی این موارد با یکدیگر باشد. دوره‌های آموزش کارآفرین را می‌توان به چهار دسته اصلی طبقه‌بندی کرد.

انواع دوره‌های آموزشی کارآفرینی

دسته اول برنامه‌هایی برای آگاهی و جهت‌گیری به سوی کارآفرینی هدف از این دوره‌ها افزایش آگاهی، آموزش درک و بینش درست از کارآفرینی به عنوان یک انتخاب شغلی برای تمامی اقشار اجتماعی است. این‌گونه برنامه‌ها در مقاطع تحصیلی ابتدایی، راهنمایی و متوسطه تدریس می‌شود تا انگیزه و تمایل دانش‌آموزان برای کارآفرین شدن افزایش یابد.

دسته دوم شامل برنامه‌های آموزشی که توسعه و تأسیس شرکت‌ها را پوشش می‌دهد

این برنامه‌ها به اقتضای شرایط خاص هر کشور طراحی شده‌اند. کشورهایی همچون هند، فیلیپین، مالزی، فنلاند و هلند مراکز ویژه‌ای را جهت حمایت از کارآفرینان بالقوه تأسیس نموده‌اند که ضمن ارائه آموزش‌های ویژه برای توسعه تواناییها و انگیزش افراد، توسعه مناطق شهری و روستائی و آموزش‌های عملی در نزد کارآفرینان موجود را در برمی‌گیرد.

دسته سوم: دوره‌هایی که برای رشد و بقای کارآفرینان کوچک طراحی شده است

این دوره‌ها عموماً شرکت‌های کوچک

بیشرفت‌های جامعه بشری و کاربردش شدن و توسعه خلاقیت‌ها و نوآوری‌ها و ابداعات و اختراعات و همه تولیدات و خدمات و انواع مسراکز و سازمان‌های تولیدی، صنعتی، بهداشتی و درمانی، تجاری و بازرگانی، اداری، آموزشی، علمی، هنری، فرهنگی، خدماتی و غیره همه حاصل فرآیندهای مهندسی کارآفرینی می‌باشند.

را پوشش می‌دهد زیرا این گروه از شرکت‌ها در هر کشوری باید مورد توجه قرار گیرند.

نیازهای آموزشی در این برنامه‌ها بسیار متنوع است. از دوره‌های بسیار مورد قبول در این خصوص می‌توان به دوره «فعالیت‌های اقتصادی خود را بهبود دهید» که توسط سازمان بین‌المللی کار (ILO) در سراسر دنیا اجرا می‌شود اشاره نمود.

دسته چهارم «توسعه آموزش کارآفرینی» است

این برنامه‌ها شامل شیوه‌های جدید آموزش و تعیین نقش‌های نوین دانشجویان و استادان در فرآیند کارآفرینی است. هدف دیگر این برنامه‌ها آموزش و گسترش کمی استادان جدید از میان صنعتگران و دست‌اندرکاران فعالیتهای اقتصادی برای آموزش کارآفرینی است.

با آشکار شدن نقش و تأثیر کارآفرینی بر روند اشتغال‌زایی و رشد اقتصادی ضرورت آموزش کارآفرین به منظور توسعه امری اساسی و زیربنایی است. زیرا هدف از آموزش کارآفرینی تربیت افرادی است که بتوانند پس از تکمیل تحصیلات خود افرادی «مؤسس» باشند و کسب و کاری را ایجاد نمایند. در جهان تا اوایل دهه ۸۰ تنها ۱۳۰ دانشکده به طراحی دوره‌های محدود درخصوص کارآفرینی پرداخته بودند در رشته‌های بازرگانی و مهندسی تدریس می‌کردند. در اوایل دهه

۹۰ تعداد دانشکده‌ها به بیش از ۵۰۰ دانشکده رسید و اکنون بیش از ۲۰ دانشگاه، کارآفرینی را به عنوان رشته و گرایش مستقل تدریس می‌کنند. این در حالی است که کشورمان با داشتن دانشگاه‌های دولتی و آزاد هنوز نتوانسته است حتی برای تربیت کارآفرین اقدام به دوره‌های کوتاه‌مدت نماید. در حالی که راه‌اندازی رشته و گرایش مستقل کارآفرینی در دانشگاه‌های کشور با توجه به بالا بودن درصد نرخ بیکاری ضروری به نظر می‌رسد. نا انشاء... با تربیت نیروی متخصص، خلاق و کارآفرین در آینده نزدیک شاهد ایجاد اشتغال به وسيله کارآفرینان متعهد و جذب بیکاران جوای کار که از طرف اداره کار و سایر دستگاه‌های مرتبط به کارآفرینان معرفی می‌شوند باشیم.

در پایان خلاصه متن ۲۱ قانون طلایی برای پرورش مدیران کارآفرین که تجربه یکی از کارآفرینان بزرگ دنیا است ارائه می‌گردد:

۲۱ قانون طلایی برای پرورش مدیران کارآفرین

۱- فضاهای خالی را پیدا کرده و آن را پر نمائید.

دقیقاً می‌خواهید چکار کنید؟ اولین قانون کارآفرینی این است که خود را طوری آموزش دهید تا بتوانید فضاهای خالی و یا فاصله‌ها را در بازار ببینید و آنها را پر نمائید همان کاری که کارآفرینان موفق انجام داده‌اند.

۲- درباره موضوع انتخابی خود بررسی و مطالعه کافی نمائید.

برای اینکه فکر شما به نتیجه مطلوبی برسد در اولین وهله باید فرصت لازم برای انجام تحقیقات در مورد موضوع انتخابی خود داشته باشید.

یک فکر موفق احتیاج به آمادگی، تحقیق و تفکر همه‌جانبه دارد. دومین قانون برای کارآفرین موفق، انجام تحقیقات اولیه است. چنانچه این مقدمات اولیه مورد توجه قرار گیرند موفقیت شما از قبل قابل پیش‌بینی است.

۳- چنانچه از کار لذت نمی‌برید

متعهد به انجام آن نگردید.

وقت و انرژی خود را بیهوده برای انجام هر کاری که از آن لذت نمی‌برید به هدر ندهید. زیرا موفقیتی بدست نمی‌آورد. کارآفرین موفق کار خود را نه تنها کسالت‌آور نمی‌داند بلکه از آن لذت می‌برد.

به کار خود اعتقاد داشته باشید و به انجام آن بیش از هر کس دیگری متعهد گردید تا به موفقیت برسید.

۴- زیاد کار کنید تفریح را هم از یاد نبرید.

کارآفرین باید به شدت کار کند. این قیمتی است که باید بپردازد تا به کامیابی دست یابد ولی باید بداند که اولین قربانی کار شدید، زندگی اجتماعی شماست. چون فرصت کمتری برای خود خواهید داشت. این غرامتی است که باید بپردازید. کار بیشتر موفقیت بیشتری به همراه دارد. ولی کار همیشگی بدون تفریح نیز شما را تبدیل به شخص بسیار ملال‌آوری می‌کند که ادامه آن در طولانی مدت سد راه پیشرفت شما خواهد شد. پس استراحت و تفریح را فراموش نکنید.

۵- با فکر دیگران نیز کار کنید.

بسیاری از کارآفرینان قدیمی تنها از تجربیات شخصی خود به دست‌آوردهای بزرگی رسیده‌اند. اما کارآفرین جدید با دنیای پیچیده‌تری روبروست که محتاج دانش وسیع با پشتوانه قوی می‌باشد. بنابراین، اجازه ندهید کسی به شما بگوید که یک کارآفرین خوب اهمیت دانش فنی را قبول ندارد و آن را کم‌ارزش می‌داند. شما یا باید تکنیک دانش فنی را داشته باشید و یا آن را از دیگران بگیرید. نام این عمل کار با فکر دیگران است.

۶- اهداف خود را مشخص کنید (اما در دیدگاه‌هایتان انعطاف داشته باشید)

در صورتی که اهداف خود را مشخص نسبازید کسب دست‌آورد و سنجش پیشرفت شما بسیار مشکل خواهد بود. تعیین اهداف، شما را هنگامی که در خطر غرق شدن و یا توقف در افتخارات بدست

آمده قرار گرفته‌اید، به جلو می‌رانند و کمک می‌نمایند تا در موقعیتهای مشکل تمرکز فکر پیدا کنید.

اما در وهله اول، مهم این است که بین اهداف و دیدگاهها، تفاوت قائل شوید. این دو از هم متفاوتند. گاهی ممکن است دیدگاهها و عقاید شما برای رسیدن به هدف چندان با واقعیت منطبق نباشد که در این صورت باید در دیدگاه خود تجدیدنظر کنید.

۷- به صدای درونتان اعتماد کنید.

در حیطه کاری، تصمیماتی که براساس احساس و غریزه گرفته می‌شوند اغلب برتر از تصمیماتی است که فقط برپایه تحلیل‌های منطقی اتخاذ می‌گردند.

۸- به آسمان برسید (لااقل برای یک بار).

بزرگ فکر کنید. هرگز از اینکه یکبار در موقع لزوم قدم جسورانه‌ای بردارید بهراسید. شما نمی‌توانید با برداشتن دو قدم کوچک از یک دره عمیق عبور کنید. جاه‌طلبی برای دستیابی به موفقیت باید با دو ویژگی احساس اعتماد و فضیلت همراه گردد. این ویژگیها با روشهای کوچک و بزرگ زیادی قابل تشخیص است.

به عنوان یک کارآفرین از برقراری رابطه و همکاری با افراد معروف و مهم هراسی به خود راه ندهید.

۹- هنر فروش را بیاموزید.

معمولاً همه چیز با ارائه و فروش یک فکر به دوستان، شرکا، سرمایه‌داران و یا دیگر افراد آغاز می‌گردد.

فروش یک فکر یعنی توانایی علاقمند کردن دیگران به شنیدن عقاید و افکار شما می‌باشد. فروختن یعنی هنر قانع کردن فردی به دست برداشتن از عقاید خود به نفع دیگری است. آن فرد می‌تواند بانکدار، سهامدار و یا مشتری حتی در یک ساندویچ‌فروشی و یا هرکس دیگری باشد.

۱۰- رهبر واقعی باشید.

رهبران کارا می‌دانند در زمان کار کردن

با دیگران چگونه حداکثر سعی و تلاش خود را به کار برند تا حداکثر توانایی و کارایی آنان را در خدمت خود گیرند.

به آنان کمک می‌نمایند که بهتر و بهتر شوند و به آنان نشان می‌دهند که چگونه بهره‌وری داشته باشند.

یک کارآفرین به مثابه رهبری تصمیم‌گیرنده است ولی لزوماً همه تصمیمات او صحیح از آب در نمی‌آید. با این حال نباید از خطر کردن و یا مورد انتقاد قرار گرفتن بهراسد.

۱۱- خطای خود را بپذیرید و به سمت جلو حرکت کنید.

این از ویژگیهای کارآفرینان موفق است که اشتباهات خود را قبول می‌نمایند و همین امر از بروز فاجعه جلوگیری کنند. اجازه ندهید غرور یا احساسات در تصمیمات شما اثرگذار باشد. هنگامی که یک فکر شکست می‌خورد از آن به عنوان یک تجربه درس بگیرید و به سرعت قدم بعدی را بردارید و متوقف نشوید. از شکست نترسید. این، یکی دیگر از راههایی است که به ما می‌آموزد کارها را درست انجام دهیم.

۱۲- از شانسنهای پیش‌آمده بیشترین بهره را بگیرید.

شانس یعنی قرار گرفتن در زمان و موقعیت مناسب، شاید متداولترین ویژگی مشترک بین افراد خوش‌شانس این است که از فرصتهای پیش‌آمده بیشترین بهره را می‌برند. خوش‌شانسی بدین معنا نیست که به انتظار آن بنشینیم بلکه چیزی است که باید آن را به دست آورد.

۱۳- تغییر را به عنوان راهی در زندگی بپذیرا باشید.

اکثر کارآفرینان افرادی قابل انعطاف هستند. آنها همچنین ایده‌های نو را می‌پذیرند و تغییرات دائمی را پیش‌بینی می‌نمایند. آنها باید این چنین باشند. گذشته باز نمی‌گردد، بنابراین نه بریدن از دیروز و نه بریدن از فردا امکان‌پذیر است. مشکلات حال شانسه‌های آینده هستند.

تغییر، عنصری همیشگی است. تغییر در

سپس با اطمینان، هدفمند، با جرأت و بالاتر از همه با اشتیاق وارد عمل شوید. ۲۰- بعد از سقوط به سرعت به پا خیزید.

اگر به روح شکست‌ناپذیر انسان فکر کنید می‌بینید که در طول تاریخ مکرراً ثابت شده است که هیچ مانعی آنقدر بزرگ نیست که بتواند مانع موفقیت انسان شود. میوه موفقیت و لذت و شادی برای کسی است که هرگز مأیوس نشود. با پشتکار می‌توان از وحشت شکست و تردید جلوگیری کرد.

۲۱- داشتن یک زندگی شاد.

موفقیت در کار برای کامل شدن، احتیاج به همراهی با دیگر عناصر کیفی واقعی و با ارزش دارد.

مدیریت یک شغل موفق، احتیاج به زحمات طاقت‌فرسایی دارد که ممکن است روح را بخورد، شعور را مختل کرده و فکر را منحرف نماید. این امر می‌تواند به آن فرد و خانواده و کار او آسیب برساند. برای جلوگیری از این امر از قابلیت خود در برقراری رابطه و داشتن رفتار صادقانه با همه و در همه زمان که بزرگترین قدرت شما می‌باشد استفاده کنید.

همچنین توانایی شما برای داشتن یک زندگی شاد و موفق از مهمترین عناصر کامیابی است. موفقیت به خودی خود بی‌معنی است.

پی‌نوشت‌ها:

* مدیریت صنایع دنتی سیستان و بلوچستان

منابع:

- ۱- مجله صنعت نابند -
- ۲- کارآفرینی و ۲۱ قانون طلایی برای مدیران شرکتی - انوشیروان گرابلی
- ۳- ماهنامه تعاون - شماره ۱۲۶ - اسفندماه ۸۰
- ۴- فصلنامه کار و دانش - شماره ۳۷ و ۳۸ - پائیز و زمستان ۸۰
- ۵- هفته‌نامه شورای شرق - هشتم اردیبهشت ماه ۸۱
- ۶- مقاله راهبردهای تلاش و مدیریت بحران بیکاری - علی‌اکبر گلپایی

یک کارآفرین موفق باید ارتباطات شغلی و اجتماعی خود را گسترش دهد. هیچکس به تنهایی و در خلاء موفق نمی‌شود. کارآفرین احتیاج به ایجاد ارتباط با شبکه وسیعی از افراد نظیر بانکداران، حقوقدانان، مشاوران، حسابداران، تحلیل‌گران، سرمایه‌گذاران، سیاستمداران و از همه مهمتر مشتری دارد.

به روش‌های بکار گرفته توسط رهبران شناخته شده بازار و رقیبان مستقیم شما نسبت به سازمانتان دارد.

۱۷- به متوسط بودن اکتفا نکنید.

اخراج پرسنل، کاری ناخوشایند است و کسی که این عمل را انجام می‌دهد راه را برای شکست‌های بعدی خود هموار می‌سازد. در صورت خطای پی در پی پرسنل شما باید در وهله اول قبول کنید که فرد نامناسبی را استخدام کرده‌اید. اما در صورتی هم چنانچه این فرد متوسط را اخراج نکنید محکوم به شکست هستید! درست همانطور که برتری، برتری می‌آورد، متوسط بودن پرسنل نیز شما را در حد متوسط نگه می‌دارد.

۱۸- به دنبال کیفیت باشید نه دلار.

هرگز یک کارآفرین خودساخته موفق، اولین اولویت خود را جمع‌آوری ثروت نمی‌داند بلکه پروسه بدست آوردن پول، یعنی رقابت که چالش اصلی برنده شدن در بازی تجارت است را باور دارد و نه پول را بطور خودبخودی. این همان چیزی است که سوت بازی را به صدا درمی‌آورد.

۱۹- در بحرانها به سرعت عمل کنید.

مهم نیست که چه اتفاقی افتاده است، نهراسید شخص وحشت‌زده قادر به فکر کردن با کارایی مناسب نیست. هر عاملی در آن موقعیت را، با دقت زیاد مورد بررسی قرار دهید. هر اقدام احتمالی را سبک سنگین کنید. کلیه منابع قابل دسترس فکری و مالی را که سازنده و عملی می‌باشند به طور منظم ردیف کنید.

همه جا هست با آن کنار بیایید و یا کار شما افول خواهد کرد.

۱۴- ارتباطات خود را افزایش دهید.

یک کارآفرین موفق باید ارتباطات شغلی و اجتماعی خود را گسترش دهد. هیچکس به تنهایی و در خلاء موفق نمی‌شود. کارآفرین احتیاج به ایجاد ارتباط با شبکه وسیعی از افراد نظیر بانکداران، حقوقدانان، مشاوران، حسابداران، تحلیل‌گران، سرمایه‌گذاران، سیاستمداران و از همه مهمتر مشتری دارد.

۱۵- از وقت خود عاقلانه استفاده کنید.

زمان محدود است و زمان برای یک کارآفرین یعنی پول. اکثراً ما وقت خود را بیهود به هدر می‌دهیم و نمی‌دانیم چگونه از آن استفاده کنیم. مگر اینکه سعی کنیم حساب گذر زمان را نگهداریم و بدین طریق متوجه می‌شویم که عمر به سرعت می‌گذرد و عجیب اینکه ما چه آسان و بی‌توجه این کالای گرانبها را تلف می‌کنیم!

۱۶- سنجش را برای سنجش بکار

برید.

الگوبرداری (Benchmarking) یکی از کلمات متداول صنفی در قرن نوزدهم بوده است. تنها تعریفی که از الگوبرداری تقریباً بطور گسترده مورد قبول قرار گرفته عبارتست از: شناسایی و انطباق بهترین تجربیات و عملیات یا فنون جهت اجرای وظایف معمول، ارزیابی کارایی شغلی و تعیین اهداف کار می‌باشد. از این‌رو، ارزیابی موفقیت در این امر بستگی

باشد که در اینجا لازم میدانم از همگی آنها بویژه آقای "تان" همتای خودم در امور استخدام و کارفرمایان، صمیمانه تشکر نمایم.

ما در خلال مباحثات دریافتیم که جو حاکم بر این مباحث، سازنده و دوستانه بود و این واقعیت که اکثریت موارد مورد بحث با اجماع کامل شرکت کنندگان در اجلاس همراه بود، قابل تقدیر است. و اصولاً، اسناد ILO منعکس کننده دیدگاهها و تجربیات گوناگون در دنیای کنونی بوده و

با هدف تأمین پاسخهای تمام و کمال به نیازمندیهای امروز ما تنظیم گردیده‌اند. عمده‌ترین چالش رویاروی ما، چگونگی برخورد با فشارهای فزاینده جهانی شدن اقتصاد میباشد. جهانی شدن، قطعاً برای عده‌ای منافع در برداشته است. این امر، علاوه برگسترش وسیع دارائیهای اقتصادی، از رشد سریع نوگرایی هم بهره‌مند شده است. معذالک، جهانی شدن همراه با نقائص اجتماعی خاصی در کنار فقر عمیق، عدم مساوات روزافزون در زمینه درآمد، تمرکز شدید ثروت، و بیکاری مزمن و وسیع، همراه بوده است. سالیهای اخیر شاهد جستجوهای فراوان جهت یافتن راههایی برای مقابله با جهانی شدن که در برخی

مالیاتی، پرداخت وام و ارائه تسهیلات، دسترسی عمومی به برنامه‌های مربوط به کار و تولید و نیز شرایط و مقررات ویژه استخدام، خواهند بود.

x x x

متن سخنرانی آقای "پاتل" از آفریقای جنوبی: نایب رئیس کمیته در امور کارگری:

ما امروز گردهم جمع شده‌ایم تا سندی جدید و بدیع که بر مبنای ارزشهای نوین ILO تدوین و تنظیم گردیده است را مورد

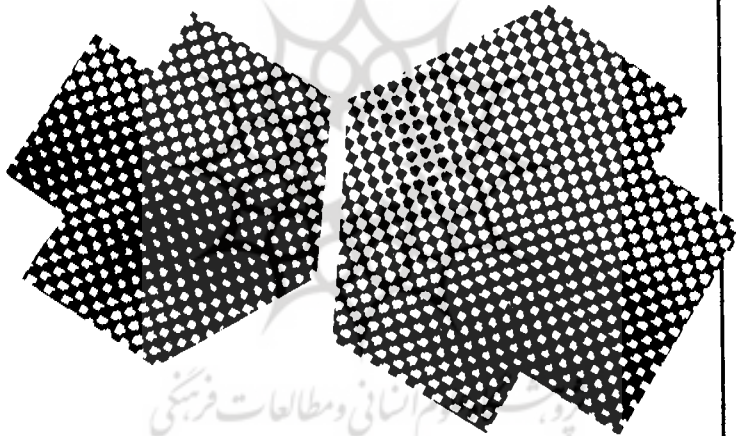
در بخش ۲، در ارتباط با تعیین چارچوب خط‌مشی و نقش دولت‌ها، مباحثات مرتبط با "سطح مشارکت"، نهایتاً منجر به وفاق و سازگاری لفظی و تثبیت و تحکیم نقش دولت در اقدامات مربوط به تعاونیها، گردید. به این ترتیب توجه شما را به مفاد اصل ناظر بر سیاستهای حمایتی دولت جلب می‌نمایم: "دولت می‌بایست امکانات لازم را جهت هماهنگی اقدامات خود با دورنمای فعالیت تعاونیها بر مبنای ماهیت عملکرد

آنها به نحوی که استقلال عمل آنها خدشه پذیر نشده و دقیقاً منطبق با قوانین و مقررات ملی و دربردارنده منافی همسو و همسطح با دیگر سازمانهای تجاری بازرگانی کشور باشد، در اختیار تعاونگران قرار دهد."

همچنین در پاراگراف ۷ از بخش سوم توصیه‌نامه، بعد از بحث و جدلهای فراوان این اصل بشرح ذیل مورد تأیید مجدد قرار گرفت:

"تعاونیها،

می‌بایست بر اساس قوانین و مقررات ملی و بگونه‌ای همانند با دیگر بسنگاههای اقتصادی و سازمانهای اجتماعی، مورد حمایت دولتها قرار بگیرند. دولتها می‌بایست نسبت به اجرای سیاستهای حمایتی و متناسب با فعالیتهای تعاونی

توصیه‌نامه ارتقاء تعاونیها

مصوب نودمین اجلاس ILO

○ مأخذ: کنفرانس بین‌المللی کار - ژنو ۲۰۰۲

○ ترجمه: محمود رجبی

□ قسمت دوم

بحث و بررسی قرار دهیم. این متن در واقع حاصل تلاشهای متعهدانه و شور و همدلی دست اندر کاران برگزار این اجلاس، پژوهشگران، دولتها، کارکنان صدیق و زحمتکش دفتر بین‌المللی کار ILO می

بویژه در خصوص مسایلی همچون اشتغالزایی و توسعه فعالیتهای سودآور برای گروهها و مناطق محروم، اقدامات لازم را انجام دهند. این اقدامات در برگیرنده عناوینی نظیر، معافیتهای

لازم به توضیح است که حقایق سه گانه فوق بصورتی کاملاً متوازن، جامع و مقتضی مطرح شده‌اند. در اینجا، به بررسی بعضی از این موضوعات کلیدی مندرج در متن می‌پردازیم. اولین جلوه قابل رؤیت متعلق به تعاونها است. توصیه‌نامه به گونه‌ای آشکار با ارزشهای مورد نظر ILO در هم آمیخته است.

اساساً، جوهره ارزشمند کار، تبیین کننده چارچوب فعالیتهای ILO میباشد. و لذا از طریق این سند، تعاونها بنحو بارزی در بطن این چارچوب قرار گرفته‌اند این توصیه‌نامه فی الواقع بر مبنای بیابیه مربوط به اصول اساسی و حقوق کار. قراردادهای زیربنائی ILO و زنجیره وسیعی از دیگر استانداردهای بین‌المللی کاراست که فراهم کننده کلیه استانداردهای بین‌المللی کار که قابل تسری به کلیه کارگران شاغل در تعاونها بدون کمترین تفاوت و تمایزی می‌باشد.

باین ترتیب، این سند دربرگیرنده استانداردهای استخدام، روابط صنعتی و تأمین اجتماعی میباشد در این سند، ما امتیازات برتری را که ILO برای سیاستهای بین‌المللی مربوط به ماهیت کار تعاونها، قائل گردیده است بخوبی شاهد هستیم.

سند پیشنهادی، همچنین منعکس کننده اصول و ارزشهایی است که نهضت تعاون برپایه آنها شکل گرفته است و هم اکنون نیز توسط ILO به تأیید رسیده‌اند. این ارزشها در واقع همان اصول تعاون یعنی "دموکراسی"، "مساوات"، "خودداری"، "مسئولیت‌پذیری"، "برابری و همبستگی" علاوه بر ارزشهای معنوی همچون "صداقت"، "شفافیت"، "مسئولیت اجتماعی" و "مراقبت از دیگران" میباشد. البته اصول تعاون، علاوه بر موارد مذکور، اصولاً همچون "مشارکت اقتصادی اعضا"، "کنترل دموکراتیک"، "استقلال و علاقه‌مندی به کل جامعه" را در برمی‌گیرد.

این اصول و ارزشها، پایه‌های فلسفی و فنیضای معنوی، سند را شکل داده و جنبه‌های ذاتی سند پیشنهادی را تدارک می‌یابند. توصیه‌نامه، تعهدی عمیق نسبت به ارزشهایی همچون عدم تبعیض و فراخوانی کلیه دولتهای عضو برای پی‌ریزی

"تعاونیها، می‌بایست بر اساس قوانین و مقررات ملی و بگونه‌ای همانند با دیگر بنگاههای اقتصادی و سازمانهای اجتماعی، مورد حمایت دولتها قرار بگیرند. دولتها می‌بایست نسبت به اجرای سیاستهای حمایتی و متناسب با فعالیتهای تعاونی بسویژه در خصوص مسایلی هسمچون اشتغالزایی و توسعه فعالیتهای سودآور برای گروهها و مناطق محروم، اقدامات لازم را انجام دهند. این اقدامات در برگیرنده عناوینی نظیر، معافیتهای مالیاتی، پرداخت وام و ارائه تسهیلات، دسترسی عمومی به برنامه‌های مربوط به کار و تولید و نیز شرایط و مقررات ویژه استخدام، خواهند بود.

این سند نیز سعی دارد تا یک بخش اجتماعی خاص را که در واقع ترکیبی از روح تجارت و روان اجتماع است به روشنی به تصویر بکشد. این سند، از دیدگاه ما، در جستجوی عدالت اجتماعی و کارآمدی اقتصادی، سهمی بسیار مناسب و به موقع ایفا مینماید. این سند با بهره‌گیری از فزایندهای مهمی از بیابیه فیلالقیبا اشعار میدارد "کاربه عنوان یک کالا، تلقی نمی‌شود و برای نیل به منافع جهانی سازی و توزیع درست و عادلانه این منافع در بین اقشار مختلف جامعه، اشکال قویتری از همبستگی انسانی بویژه سطوح بین‌المللی مورد نیاز است." در تمامی موارد اشاره شده، توصیه‌نامه، تعاونها را بعنوان ریشه و اساس فعالیتهای ارزشمند پایه گذار توسعه اجتماعی، معرفی می‌کند. در متن عملیاتی، توصیه‌نامه، حقایق مربوط به شخصیت سه بعدی تعاونها بر مبنای نیازمندیهای اعضا، تعاونها، نیازمندیهای کارگران شاغل در تعاونها و نیازمندیهای خود تعاونی بعنوان یک واحد تجاری را به نحوی منعکس نموده است.

اجتماعی انسانها در سر داشته‌اند. انعکاس این تلاشها در چارچوب مقررات ILO منجر به تشکیل "کمیسیون جهانی تبیین ابعاد جهانی سازی" گردیده است. این کوششها دبیرکل ILO را بر آن داشت تا طی گزارشی به عنوان "اقدامی شایسته" به کنفرانس بین‌المللی کار در سه سال پیش، باین نکته مهم اشاره کند که "اقتصاد جهانی بدون پایه‌های مستحکم اجتماعی، عدم ثبات و امنیت در هر جامعه و براعتباری سیاسی را بدنبال خواهد داشت". بیشتر مباحث مربوط به پایگاههای اجتماعی روی ارائه تصویری کلان از نقش مؤسسات مختلط و اهمیت تدوین سیاستهای مشارکت عمومی در سطح جهانی، متمرکز شده‌اند. آنچه که در این میان، نادیده گرفته شده است، انعکاس نقش بنگاههای تجاری بعنوان یکی از مهمترین بخشهای تأمین ثروت در همه کشورها میباشد. تعاونها بگونه‌ای اعجاب‌انگیز شکل مناسبی از بنگاههای تجاری مورد نیاز برای مقابله توده‌ای با جهانی شدن هستند. در قرن نوزدهم تعاونها بعنوان تنها گزینه پاسخگویی مستقیم به نیازهای اقتصادی مردم با تکیه بر ارزشهای معنوی و دیدگاهی که معتقد به تولید و مصرف کالا و خدمات همراه با ارتقا خصلتهای انسانی و همبستگی نوع بشر بوده، توسعه یافتند.

از نقطه نظر ما، این ارزشها نسبت به الگوهای امروزی جهانی سازی حتی از گذشته هم به مراتب مهمتر، مناسبتر و مرتبط‌تر تلقی می‌گردند.

بهمین دلیل، ارتقاء تعاونها بصورتی کاملاً گسترده در جهت نیل به یک جامعه متوازن و اقتصادی مرکب، ضرورتی انکارناپذیر است. تعاونها اساساً نوعی بنگاه تجاری الهام گرفته از ارزشهای والای معنوی و اجتماعی هستند که می‌بایست بآنها نه به عنوان یک محصول فرعی بلکه یک موضوع کلیدی و کاملاً پایه‌ای برخورد شود.

تعاونیها در واقع بعنوان واحدهای تجاری سرگردان بین اصول و ارزشهای اجتماعی و اقتصادی تلقی نمی‌شوند بلکه ترکیبی استوار از ارزشهای هر دو پدیده محسوب می‌شوند.

سیاستهای مرتبط با "برابری حقوق زن و مرد" در تعاونها و نحوه عملکرد آنها، از خود نشان داده است. این تعهد از این جهت بسیار مهم و حائز توجه است که در بسیاری از کشورها، زنان اکثریت بزرگی از نیروی کار و تولید در تعاونها را تشکیل میدهند.

دومین جلوه مفاد سند این است که توصیه‌نامه، تعاونها را به عنوان بخشی مهم و متمایز از اقتصاد نوین، تعمیق می‌بخشد. تعاونها، گونه‌ای از سازمانهای اقتصادی هستند که بعنوان زنجیره‌ای قطعی از سیاستهای مردمی در تمام کشورها مطرح می‌باشند. از دیگر جلوه‌های ذاتی تعاونها، این ویژگی مهم آنهاست که هدف غائی آنها کسب حداکثر سود یا منفعت سهامداران نمیباشد.

از دیدگاه تعاونگران، ارزش معنوی اعضاء مافوق تمام چیزهاست. اهداف تبیین شده آنها، مشمول همان تعبیری است که اقتصاددانان تحت عنوان "قوانین عامه" در قالب "ارتقاء مشاغل" و "توسعه جامعه" از آن یاد می‌نمایند. توصیه‌نامه، عناوین مذکور را شناسائی کرده، و دولتهای عضو را برای ارائه خدمات حمایتی ویژه بنحویکه تعاونها را به عنوان بنگاههای تجاری و سازمانهای ملهم از همبستگی قادر به تأمین نیازهای اجتماعی افراد من جمله توده‌های محروم مناطق مختلف به منظور نیل به رفاه اجتماعی، بنمایند، فراهمی خوانند. اشتغال و توسعه فرصتهای شغلی بعنوان یک دستاورد مهم کلیدی این قبیل اقدامات حمایتی محسوب می‌گردد.

بنگاههای تجاری دارای همین ویژگیها بعنوان اهداف مسلم و قطعی، اغلب در قالب بخش مهمی از اقتصاد جامعه یا رکن اصلی اجتماع، آنها را متمایز از بخشهای دولتی و خصوصی مینماید، این مفهوم در متن سند، آشکارا دیده می‌شود. توصیه‌نامه، زنجیره‌ای از خدمات حمایتی عملی را به گونه‌ای در اختیار تعاونها قرار میدهد که آنها را در زمینه کمک‌رسانی هرچه بیشتر به اعضاء باری می‌کند. از جمله این خدمات، دسترسی به سرمایه و منابع مالی، برنامه‌های توسعه منابع انسانی، خدمات مشاوره‌ای پیرامون

نوآوریهای تکنولوژیک، خدمات حسابرسی (بازرسی)، حقوقی و مالیاتی و خدمات اطلاعات مدیریت، را میتوان نام برد. نکته مهمتر اینکه، توصیه‌نامه، نیاز دائم به توسعه سطح بهره‌وری و رقابت برای تعاونها در راستای بهبود کیفیت اجناس و خدمات تولیدی آنها را بخوبی مد نظر داشته است. تأمین نیازمندیهای مربوط به افزایش میزان دسترسی به اطلاعات و تکنولوژی ارتباطات، از دیگر جنبه‌های توصیه‌نامه، میباشد. توصیه‌نامه، تأکید خاصی روی نقش حمایتی دولتها در ارتقاء تعاونها نموده است.

برخی از اقداماتی که حمایت بالقوه دولتها را بدنبال دارند، عبارتند از: معافتهای مالیاتی، پرداخت وام و ارائه تسهیلات بلاعوض، دسترسی به برنامه‌های کار و تولید دولت، و مقررات ویژه استخدام در شرکتهای تعاونی.

در عین حال، سند، اهمیت استقلال مساعونها و افزایش سطح کمک و حمایتهای دولتی را با رعایت کامل احترام به عدم وابستگی، آنها، مورد توجه قرار داده است.

سومین ویژگی توصیه‌نامه، مقابله با نوسانات و تحولات موقت بازار کار است. سند مورد بحث، به تعاونها و دولتها در زمینه مسائل مربوط به اقتصاد غیر رسمی، روابط اشتغال پنهان، توسعه منابع انسانی و درک عملی بهترین مناسبات حوزه کار و تولید، راهنماییهای لازم را ارائه میکند. در طول ۳۰ سال گذشته، اقتصاد غیر رسمی، برای ILO از اهمیت خاصی برخوردار بوده است. اخیراً در ارتباط با ترسیم چارچوب خط مشی ILO برای رویارویی با اقتصاد غیر رسمی، اجتماع عمومی ایجاد شده است. دوسال پیش در "کنفرانس بین‌المللی کار" در خصوص نقش سیاستهای دولت در مقابله با اقتصاد غیررسمی و اشتغال آنچه را که تحت عنوان فعالیتهای حاشیه‌ای تنازع بقاء شناخته می‌شوند به حوزه کار و تولید مناسب و ایجاد یکپارچگی در بستر اقتصاد رسمی، نتایج ارزشمندی حاصل گردید.

امروزه نیز ما در کمیته به اجماع کامل رسیده و توانسته‌ایم یک گام به جلو برداشته و نسبت به درج این مفاهیم در متن سند ILO به موفقیت نائل شویم. مفاد سند، دولتهای عضو را برای افزایش اهمیت نقش تعاونها در انتقال بخش غیر رسمی به فعالیتهای قانونمند و ایجاد یکپارچگی در حوزه اقتصاد، ترغیب کرده است.

تعاونها، در بسیاری از موارد بخصوص سیاستهای اشتغال، پیشگامی در اشکال پیشرفته مشارکت کارگران در سطوح تصمیم‌گیری اقتصادی و تحکیم و گسترش روابط با اتحادیه‌های تجاری بازرگانی، دارای پیشینه‌ای روشن و در خور توجه بوده‌اند. این مسئله مایه مباهات و افتخار است که در توصیه‌نامه، مقرراتی پیش‌بینی و تصویب شده‌اند که از طریق اقدامات مورد نظر، بهترین شکل تولید و ارائه خدمات توسط تعاونها انجام می‌شود. معدالک در خلال مباحثات صورت گرفته ظرف دو سال گذشته، ما به مواردی برخورد کرده‌ایم که تعاونها به سادگی و سهولت تمام بعنوان وسیله‌ای جهت تبیین استانداردهای اشتغال و قانون کار، مورد استفاده قرار گرفته‌اند. توصیه‌نامه، با این پدیده خاص به گونه‌ای منحصر به فرد برخورد نموده است. در این توصیه‌نامه، از کلیه دولتهای عضو برای تعمیق و ارتقاء سیاستهایی که اطمینان می‌دهند، تعاونها بلحاظ عدم پذیرش و رعایت قوانین کار و یا بمنظور تکمیل روندی که از دیدگاه سند مورد بحث، "مناسبات اشتغال پنهان" قلمداد میشوند، تأسیس نگردیده‌اند، دعوت بعمل آمده است. متعاقب در خواست ویژه برخی از کشورهای در حال توسعه عضو کمیته، در توصیه‌نامه مفادی گنجانده شد که بموجب آنها تنظیم و اجرای سیاستهای ملی برای مبارزه با تعاونهای کاذب، که در آنها به حقوق کارگران تجاوز میشود، به عنوان یک اصل مسلم و خدشه‌ناپذیر در دستور کار دولتها قرار بگیرد بنحویکه از اجرای قانون کار در کلیه واحدهای تجاری، اطمینان حاصل شود. اساساً، توسعه منابع انسانی هم در حوزه فعالیتهای اقتصادی و هم در زمینه پیشرفتهای اجتماعی، به موضوعی بسیار

ذخیره‌سازی با پیشنهاد وزارت اقتصاد و دارایی و با هدف ایجاد چترهای حمایتی از بخش خصوصی تشکیل می‌شود. دولت در نظر دارد ارتباط مستقیم بودجه با سیاست خصوصی‌سازی را از برنامه سال آینده بودجه جاری کشور حذف کند و به همین منظور قرار است صندوقی برای حمایت از بخش خصوصی جایگزین سیاستهای قبلی کشور کند.

تعداد کارکنان دولت از ۵۵۷ هزار به ۲/۲ میلیون نفر رسیده است

بر اساس مصوبه مجلس شورای اسلامی در طول برنامه سوم توسعه، ۱۲۰ هزار نفر به استخدام دولت درمی‌آیند. معاون سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور افزود: تعداد کارکنان دولت از ۵۵۶ هزار و ۷۸۳ نفر در سال ۵۷ به دو میلیون و ۲۵۲ هزار و ۶۲۵ نفر در سال ۸۰ افزایش یافته است.

طرح جدید محوری گندم در کشور اجرا می‌شود

معاون وزارت جهاد کشاورزی گفت: طرح جدید محوری گندم، در سال جاری در سطح کشور اجرا می‌شود. وی افزود: افزایش تولید، منطقی کردن مصرف، جلوگیری از ضایعات در هنگام برداشت، حمل و نقل، سبوس‌گیری و... را می‌توان از مواردی نام برد که در این طرح پیش‌بینی شده است.

سهم صنایع کوچک در صنعت کشور ۹۰ درصد است

رئیس سازمان صنایع کوچک و متوسط گفت: ۹۰ درصد واحدهای صنعتی کشور کوچک است و این صنایع به عنوان حلقه واسط با صنایع بزرگ فعالیت می‌کنند. وی افزود: بخش خصوصی داخلی بر سرمایه‌گذاری در صنعت وجود ندارد و به دلیل بسته بودن اقتصاد، کشور با مشکلات اقتصادی فراوانی مواجه است.

سرمایه‌گذاری در شهرکهای صنعتی ۲۰۰ درصد افزایش یافت

مدیرعامل شهرکهای صنعتی کشور گفت: در سال جاری یک هزار و ۵۰۰

۶۷ درصد مصوبات مجلس ششم اقتصادی بوده است

نماینده مردم ساوه در مجلس شورای اسلامی گفت: ۶۷ درصد از مصوبات مجلس ششم در دو سال گذشته جنبه اقتصادی داشته است. وی افزود: در طول دو سال گذشته در عملکرد مجلس ششم بیشترین توجه به بخش اشتغال شده است. وی همچنین قانون جمع‌آوری و جذب سرمایه‌گذاریهای خصوصی خارجی را یکی از مهمترین و موفقترین مصوبات مجلس ششم عنوان کرد.

صادرات غیرنفتی به ۲/۸ میلیارد دلار رسید

صادرات غیرنفتی کشور با ۷/۶ درصد افزایش در ۷ ماهه سال جاری به رقم ۲ میلیارد و ۵۴۰ میلیون و ۶۰۰ هزار دلار رسید.

به گزارش روابط عمومی گمرک این میزان صادرات غیرنفتی با در نظر گرفتن ۳۴/۱ میلیون دلار از محل تجارت چمدانی و ۲۰۲/۴ میلیون دلار از طریق بازارچه‌های مرزی در این مدت به رقم ۲ میلیارد و ۷۷۷ میلیون و ۱۰۰ هزار دلار رسیده که این میزان نیز ۱۲/۴ درصد رشد داشته است.

ظرفیت تولید کاشی و سرامیک کشور به سه برابر نیاز داخلی می‌رسد

ظرفیت تولید کاشی و سرامیک در سه سال آینده به ۳ تا ۴ برابر نیاز داخلی می‌رسد و در صورت گسترش نیافتن صادرات، این صنعت با بحران مواجه می‌شود.

رئیس هیأت مدیره شرکت کاشی و سرامیک ارچین افزود: بالا بودن قیمت تمام شده و پایین بودن کیفیت برخی از محصولات کاشی و سرامیک ایران موجب شده سهم صادرات کاشی و سرامیک نسبت به کل تولیدات روند نزولی داشته باشد.

صندوق ذخیره خصوصی‌سازی در کشور تشکیل می‌شود

برای نخستین بار در ایران صندوق

همراه با اقتصاد ایران

ایران بزرگترین تولیدکننده خرما در جهان است

رئیس مؤسسه تحقیقات نخیلات کشور گفت: ایران با تولید یک میلیون تن خرما بزرگترین تولیدکننده این محصول در جهان به شمار می‌رود.

وی افزود: ایران به طور متوسط ۱۷ درصد تولید و ۲۱ درصد صادرات خرمای جهان را در اختیار دارد.

فقره قرارداد سرمایه‌گذاری در شهرکهای صنعتی ایران به ثبت رسیده که این میزان از رشد ۲۰۰ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل برخوردار بوده است. به گفته وی در هفت ماهه امسال ۶۳۵ واحد صنعتی با اشتغالزایی بیش از ۱۲ هزار نفر فعالیت خود را در شهرکهای صنعتی ایران آغاز کرده‌اند.

۷۵ هزار کارگر از کار اخراج شدند

رئیس کانون شورای عالی اسلامی کار گفت: در نیمه نخست سال جاری ۷۵ هزار کارگر از واحدهای کارگری اخراج و از کار بیکار شدند.

وی افزود: یک هزار میلیارد ریال اعتبار برای طرح ضربتی اشتغال اختصاص داده شد که بازدهی این میزان اعتبار بسیار کم است.

تنها ۲۰ درصد ذخایر نفتی کشور قابل استحصال است

مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران گفت: هم‌اکنون ۵۰۰ میلیارد بشکه ذخایر در چاههای نفتی کشور است. وی افزود: ولی با امکاناتی که فعلاً موجود است تنها قادریم ۲۰ درصد از این ذخایر را که معادل ۱۰ میلیارد بشکه نفت خام است، استحصال کنیم.

راههای اصلی کشور ۴ بانده می‌شود

وزیر راه و ترابری با تأکید بر ۴ بانده شدن راههای اصلی کشور ابراز امیدواری کرد تا بتوان سال آینده ۱۰۰ میلیارد تومان اعتبار را برای این امر اختصاص داد. وی افزود:

اولویت کاری این وزارتخانه در سال جاری تبدیل محورهای اصلی کشور به آزادراه است.

ایران ۳ هزار متر معدن متروک دارد

ایران رنگین‌کمانی از ذخایر معدنی متنوع دارد. اما ۳ هزار معدن آن متروکه هستند و به حال خود رها شده‌اند.

مشاور سازمان زمین‌شناسی با اعلام این مطلب افزود: باستان‌شناسان در نزدیکی معادن قدیمی آثاری پیدا کرده‌اند که نشانه‌ای از فراوری در محل دارد.

صادرات فرآورده‌های نفتی ویژه ۱۳۵ درصد رشد کرد

بیش از ۵۱۰ هزار تن انواع فرآورده‌های نفتی ویژه طی نیمه نخست سال جاری صادر شده است. مدیرعامل شرکت بازرگانی فرآورده‌های ویژه افزود: صادرات این فرآورده‌ها در شش ماه ابتدای سال ۸۱ نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۳۵ درصد افزایش داشته است.

۱/۶ تریلیون ریال پاداش پایان خدمت در سال ۸۱

مبلغ یک میلیارد و ششصد و چهل و دو میلیون و هشتصد و چهل و هفت هزار ریال برای پاداش پایان خدمت بازنشستگان قانون بودجه سال ۸۱ کل کشور پرداخت می‌شود.

به گزارش سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور این مبلغ جهت پرداخت پاداش پایان خدمت بازنشستگان، از کارافتادگان و فوت‌شدگان هزینه می‌شود.

رشد اقتصادی ایران ۶/۴ درصد پیش‌بینی شد

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، رشد اقتصادی ایران را در سال جاری بالغ بر ۶/۴ درصد پیش‌بینی کرد که با پیش‌بینی برنامه سوم توسعه که حدود ۶/۵ درصد است، مطابقت دارد. براساس گزارش سازمان میزان تورم امسال نسبت به سال قبل بیشتر خواهد بود.

۷ شهرک صنعتی جدید در ۴ استان کشور احداث می‌شود

هیأت وزیران مجوز احداث ۷ شهرک صنعتی جدید و یک ناحیه صنعتی را در ۵ استان کشور صادر کرد.

شهرک‌های صنعتی مذکور در شهرهای تیران و کسرون و نجف‌آباد اصفهان، نظرآباد و پرند تهران، خرم‌بین فارس، ماسال و لاهیجان گیلان و ناحیه صنعتی نیز در انار کرمان احداث خواهند شد.

تهران ۱۰۰ هزار تاکسی نیاز دارد

معاونت حمل و نقل و ترافیک

شهرداری تهران گفت: حدود ۱۰۰ هزار تاکسی برای تهران نیاز داریم که این رقم برای کل کشور به حدود ۲۵۰ هزار خودرو می‌رسد.

وی افزود: با شرکتهای ژاپنی و آلمانی برای نوسازی ناوگان حمل و نقل داخلی کشور در حال مذاکره هستیم.

ایران از نظر آزادی اقتصادی در رتبه ۱۴۶ جهان قرار گرفت

بنیاد بین‌المللی «هریٹیج» با بررسی وضعیت اقتصادی ایران در سال ۲۰۰۲، ایران را از نظر آزادی اقتصادی در رتبه ۱۴۶ در بین کشورهای جهان قرار داد. در این گزارش ایران از نظر سیاستهای تجاری، بار مالی دولت، دخالت دولت در اقتصاد، سرمایه‌گذاری خارجی و انتقال جریان سرمایه، بانکداری، امور مالی، قیمت‌ها و حقوق، حقوق مالکیت و... درجه‌بندی شده است.

امسال ۸۴۰ هزار تن گندم وارد می‌شود

۸۴۰ هزار تن گندم وارداتی سهمیه سال ۸۲ در سال جاری خریداری می‌شود. مصرف گندم در سال جاری ۱۰/۷ میلیون تن برآورد شده است که ۸/۶ میلیون تن آن از تولید داخلی و ۲/۱ میلیون تن آن نیز از محل واردات تأمین شده است.

تقاضای سرمایه‌گذاری خارجی در ایران افزایش یافت

رئیس کل سازمان سرمایه‌گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران گفت: تصویب قانون و آیین‌نامه اجرایی جذب و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی در ایران، موجب افزایش تقاضا برای سرمایه‌گذاری در کشور در ۷ ماهه نخست سال جاری شد.

وی افزود: بالغ بر ۳۰۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری خارجی در قالب ۱۷ طرح در شش ماه گذشته توسط این سازمان تصویب شده است.

عزت... تقوایان

نگاهی دیگر به توسعه سیاسی و اقتصادی

واحد جدید اقتصادی، مشکلات تأمین مالی، کنترل قیمت‌ها توسط دولت، قانون و مقررات کار، قوانین تجارت خارجی، قوانین و مقررات مالیاتی و مالیاتهای گزاف، زیربنای ناکافی، ناپایداری سیاست‌گذارهای دولت، مقررات محیط زیستی و ایمنی، تورم، عدم ثبات عمومی مقررات، جرم و سرقت، فساد و ارتشاء و تروریسم برشمرد.

آیا این همه مشکلات مربوط به دوره آقای خاتمی است؟ از جمله مشکلات دیگر وجود تکنوازی قدیمی، وجود طرح‌های عمرانی نیمه تمام (به دلیل کمبود منابع و نقدینگی موجب طولانی شدن سرمایه‌ها گردیده است. همچنین دولت جهت انعام ۴۵۱۴۶ طرح استانی نیمه تمام ناچار شده است دو میلیارد دلار از منابع خارجی و ۵۰۶۰۰ میلیارد ریال اوراق مشارکت را به بودجه عمرانی استان‌ها تزریق کند).

مشکل دیگر نیز سیستم بانکی کشور است که نرخ سود سپرده گذاری بین ۷ تا ۱۷ درصد است، ولی نرخ سود تسهیلات بین ۱۵ تا ۲۳ درصد، در حالی که طبق نظر آقای نوربخش رئیس کل بانک مرکزی که از طرفداران عدم کاهش نرخ سود تسهیلات هستند، حداقل سود مورد انتظار سپرده گذاری‌ها باید کمی از نرخ تورم بالاتر باشد، وگرنه پس انداز نمی‌کنند و سفته بازی و دلالتی جریانی می‌یابد، با توجه به این دلیل چرا نرخ سود سپرده گذاری در سال‌های ۷۱ - ۶۸ که میانگین نرخ تورم چهارساله برابر با ۱۷/۷٪ از سالهای ۷۲ - ۷۵ که میانگین نرخ تورم ۳۲/۲٪ درصد بود، کمتر است؟

این مشکل بانکی علاوه بر دیدگاه‌های ساده‌ای حاکم بر آن به دلیل قوانین و مقررات پیچیده نحوه پرداخت تسهیلات از جمله موضوع وثیقه‌ها، شیوه پرداخت وام، قرارداد یک طرفه به نفع بانک و... نیز قابل انکار در امر سرمایه گذاری و پذیرش ریسک

در روزنامه همشهری مورخ ۸۱/۷/۲۴ به نقل از تایمز مالی لندن که مستند به قول یک بانکدار ایرانی بود، اعلام گردید که ۷ میلیارد دلار سرمایه ایرانیان در خارج از کشور به ایران بازگشته است.

وزیر امور خارجه کشورمان نیز در نیویورک گفت: تاکنون حدود ۲۲ میلیارد دلار سرمایه گذاری خارجی در بخش‌های نفت و گاز جذب شده است.

نگارنده در روزنامه نوزم مورخ ۸۰/۲/۳۰ در مقاله‌ای تحت عنوان «توسعه سیاسی و اقتصادی» ضمن مقایسه آمار و اطلاعات اقتصادی دولت آقای خاتمی با دولت آقای هاشمی تلاش نمود که صحت گفتار منتقدان دولت خاتمی را مبنی بر این که دولت وی به دلیل شعار توسعه سیاسی تلاشی برای فعالیت اقتصادی انجام نمی‌دهد، با ارائه آمار و اطلاعات در معرض قضاوت مردم قرار دهد.

از جمله خبرهای جالب توجه با خبر همشهری که در مقاله فوق‌الذکر آمده بود خبر آفتاب یزد مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۹ می‌باشد که نوشته بود:

در سال گذشته ایرانیان ۱۲ میلیارد دلار سرمایه گذاری مستقیم در ترکیه داشته‌اند و طی همین مدت ۳ هزار شرکت ایرانی در امارات متحده عربی سرمایه گذاری کرده‌اند.

مقایسه این دو خبر موجب گردید نگاهی دیگر به توسعه سیاسی و اقتصادی دولت اصلاحات داشته باشیم تا دلایل تغییر جهت خروج سرمایه‌ها از کشور به ورود سرمایه‌ها به کشور را بررسی نماییم.

روزنامه ایران مورخ ۷۹/۲/۱۲ به نقل از ماهنامه اقتصادی ایران عمده موانع سرمایه گذاری اعلام شده توسط ۴۵ نفر از مدیران و مشاوران اقتصادی را موانعی چون مقررات راه‌اندازی

وسط صاحبان علم و دانش در امر تولید نیست.

بحث پیرامون امنیت سرمایه گذاری نیز اظهر من الشمس است.

از جمله گفته آن عضو محترم شورای نگهبان که فرمودند هرگاه تشخیص بدهند قانونی را که مغایر با شرع است، لغو می‌کنند یا خبر روزنامه همشهری مورخ ۸۱/۸/۱۲ که از قول آقای محمد جواد لاریجانی نوشته است:

«برقراری امنیت سرمایه یکی دیگر از اهداف استکبار غرب و فرهنگ امریکایی است.»

امنیت سرمایه، یعنی سرمایه غربی بتواند در مسیر بیشترین نفع و کمترین ضرر حرکت کند و از آن به نام تجارت و رقابت جهانی یاد می‌کنند.

شاید شایسته باشد سایر رفتارهای قضایی و سیاسی مؤثر بر ناامنی سرمایه گذاری و سرگردانی اقتصاد کشور را ذکر نکنیم با توجه به جمیع این موانع و مشکلات فراروی دولت خانمی، تلاش‌های ایشان که سبب ورود سرمایه‌های فراری به کشور شده از اهمیت ویژه‌ای حکایت دارد.

در راستای این تلاشها دولت اصلاحات توانسته است به کارهای زیربنایی از جمله اصلاح قانون مالیاتها، آزاد سازی بازرگانی خارجی، تصویب قانون سرمایه گذاری خارجی، تک نرخی کردن ارز، لایحه تجمیع عوارض (که طبق اظهارات مسؤولان ۳۰۰ عوارض با حدود ۸۰ متولی وجود دارد)، افزایش سهم سرمایه گذاری در بخش خصوصی از ۶۹/۳ درصد سال ۷۹ به ۷۲/۵ درصد در سال ۸۰، افزایش ذخیره ارزی در سال ۷۸ الی ۸۰ جمعاً حدود ۱۸/۹ میلیارد دلار، کاهش بدهی حدود ۱۷ میلیارد دلاری سال ۷۶ به حدود ۷/۸ میلیارد دلار در سال ۸۰، افزایش کالاهای صادراتی از ۱۴ هزار قلم در سال ۷۶ به ۳۲

هزار قلم، افزایش بازارهای جهانی عرضه کالاهای ایرانی از ۱۲۳ کشور در سال ۷۵ به ۱۷۱ کشور، افزایش سهم اشتغال در بخش کشاورزی از ۲۳ درصد در سال ۷۵ به ۲۷ درصد در سال ۸۰ (همشهری مورخ ۸۱/۷/۲۳)، پرداخت تدریجی بدهی دولت به بانکها و دیگر نهادهای طلبکار، اقدامات اساسی جهت اطلاع ساختار اقتصادی، ارائه لایحه رفاه و تأمین اجتماعی، ایجاد متوسط ۴۵۵ هزار شغل در سالهای ۷۹ و ۸۰ که در مقایسه با سالهای گذشته بیشترین تعداد اشتغال می‌باشد (نوروز ۸۱/۴/۵) همه حکایت از تلاش وافر دولت جهت رفع مشکلات معیشتی مردم دارد.

همچنین از ۴۴۳ طرح و لایحه تقدیمی به مجلس ششم در دو سال اول (۷۹/۳/۷ لغایت ۸۱/۲/۳)، ۱۰۷ مورد یعنی ۲۴ درصد آن اقتصادی، ۱۴۴ مورد یعنی ۳۲/۵ درصد آن اجتماعی و صرفاً ۳۲ مورد یعنی ۷ درصد آن سیاسی می‌باشد.

آیا شعار توسعه سیاسی به عنوان سنگ بنای توسعه اقتصادی هنوز هم مورد تردید است؟

آیا باز هم بی توجهی به فضای مساعد سیاسی به عنوان بستر اصلی جهت شکوفایی رشد اقتصادی مورد تأیید است؟
آیا الگوی چین در ایران کاربرد دارد؟

اگر منطق قانونمندی به جای منطق سلیقه‌ای حاکم بود نمی‌شد طی سالهای ۶۸-۷۵ کارهای زیربنایی اقتصادی مذکور را انجام داد و با جذب سرمایه گذاری خارجی، و گسترش سرمایه گذاری داخلی، وضعیت اشتغال سامان یابد و وضعیت معیشتی مردم نیز بهتر از این گردد.

- نقل از روزنامه آفتاب بزد مورخ ۸۱/۹/۲

* مدیرکل دفتر امور مجلس وزارت تعاون

نقش تعاونی‌ها در بهبود وضعیت اقتصادی - اجتماعی کارگران و حاشیه‌نشینان هند

○ شریت، ک. بهومیک* - ترجمه: علی اصغر مفصودی

□ قسمت دوم

۴-۱ تعاونی‌های کارگری در شهر کلکته

کلکته زمانی یک کلان‌شهر صنعتی پرجنب و جوش بود که به خاطر کارخانه‌های تولید کف و ماشین آلات نساجی معروف بود. از اواخر دهه‌ی شصت تاکنون سناریوی فعالیتها در این شهر به شدت عوض شده است در این مدت، شهر شاهد بسته شدن شماری از واحدهای بزرگ صنعتی بوده است. در طول دهه‌ی هشتاد حدود ۱۵۰۰ واحد صنعتی دچار رکود شدند. این امر باعث شد تا ۱۵۸۰۰۰۰ نفر از کارکنان این واحدها بیکار شوند. هم‌اکنون نیز چندین بخش صنعتی دیگر در شرف تعطیلی هستند.

در این سناریوی ناامیدکننده، می‌توان

کمونیست هند (مارکسیست)، سی. پی. آی. (ام) (CPI(M) است که دست راست سی. پی. آی. (ام) محسوب می‌شود. اتحادیه‌ها در تمام تعاونی‌های کارگری، در کلکته، از جمله این چهار مورد، به سی. آی. تی. یو وابسته‌اند.

این چهار تعاونی بعد از بررسی ۱۸ تعاونی موجود (دو تعاونی دچار رکود شده‌اند) انتخاب شده‌اند. این تعاونی‌ها عبارتند از یک تعاونی کشتی‌سازی، یک تعاونی تولید کابل و سیم‌های برق، یک کارخانه تولید ملزومات چایی و یک کارخانه تولید سیم. هر یک از این واحدها زمانی خیلی خوب کار می‌کردند و در آن منطقه بهترین محسوب می‌شدند. ما سعی کرده‌ایم به بررسی علل افول این شرکتهای و نحوه تلاش کارکنان نشان برای

کورسوی امیدی را در تعاونی‌های کارگری زیادی که وجود دارد، یافت. ما حدود ۲۰ تعاونی از این دست را در اطراف کلکته شناسایی کردیم. این تعاونی‌ها عمدتاً صنایع کوچک یا متوسط هستند که هر یک بین بیست تا کمی بیش از صد کارگر دارند. از این میان، چهار تعاونی را برای مطالعه موردی برگزیدیم.

ضروری است که به بعضی از مشخصه‌های این تعاونی‌ها اشاره کنیم تا به زمینه‌ای کلی از آنها دست یابیم. کلکته مرکز ایالت بنگال غربی است و در شرق هند واقع شده است. این ایالت را دولت ایالتی وابسته به احزاب سیاسی چپ و کمونیست که جناح چپ نامیده می‌شوند، اداره می‌کند. بزرگترین و غالب‌ترین حزب سیاسی چپ در این ایالت، حزب

احیای آنها بپردازیم.

۱-۴-۴-۱- تعاونی گشتی سازی

تعاونی صنعتی بنگال شرقی واقع در منطقه کوسپور Cossipore کلکته، در سال ۱۹۷۹ تشکیل شد. این شرکت یک بنگاه قدیمی بود که قدمت آن به اواخر قرن نوزدهم برمی گردد. این شرکت یک بنگاه کشتیرانی موفق نیز بود که بعدها به عنوان یکی از فعالیت‌های اصلی‌اش به کشتی سازی روی آورد. از سال ۱۹۶۵، بنا به دلایلی سیر نزولی این شرکت آغاز شد. برخی از این عوامل بیرونی بودند و در اصل به محدودیت در معامله با پاکستان شرقی سابق (بنگلادش کنونی) مربوط می‌شد. عوامل دیگر به مدیریت داخلی کارخانه مربوط بود. این نوع مدیریت تا سال ۱۹۶۹ ادامه داشت.

تسراز نامه این شرکت در سال ۱۹۶۸-۶۹ نشان از سوددهی شرکت دارد. بعد از آن شرکت شروع به ضرر دادن کرده است. در سپتامبر ۱۹۷۶ مالکان، شرکت را بستند، چرا که بدهی‌های آن غیر قابل جبران بود. کارگران این شرکت که زمانی بیش از ۱۰۰۰ نفر بودند، به ۹۱ نفر کاهش یافتند از این رو بیشتر کارگران ناچار شدند به دنبال یافتن کار دیگری باشند. برای بدهکاران نیز پرونده‌هایی در دادگاه عالی کلکته تشکیل شد.

بعد از اینکه جناح چپ در انتخابات به قدرت رسید، اتحادیه به دولت ایالتی پیشنهاد کرد که این شرکت ورشکسته به حساب آید و مدیریت آن دچار تغییر و تحول شود. در سال ۱۹۷۸ دولت ایالتی پیشنهادی مبنی بر ایجاد تغییر و تحول در آن تقدیم دولت مرکزی کرد، اما دولت مرکزی این پیشنهاد را رد کرد. بعد از آن اتحادیه کارگری از دولت ایالتی خواست تا به آنها اجازه دهد که اداره آن شرکت را به عهده بگیرد. این درخواست پذیرفته شد، و دولت ایالتی نیز پذیرفت که در این اقدام از آنها حمایت مالی کند. تعاونی در نوامبر سال ۱۹۷۹ به ثبت رسید. تمامی ۹۱ کارگر عضو این شرکت شدند. رهبر محلی سی. پی. آی (ام) و سی. آی، تی. یو در این اقدام به کارگران کمک کردند. دبیر کمیته محلی سی. پی. آی (ام)

حامی این اقدام بود. دولت ایالتی، در اصل به این خاطر که اتحادیه به سی. آی. تی. یو وابسته بود و سی. آی. تی. یو (ام) هم به لحاظ سیاسی از آن حمایت می‌کرد، تسلیم پیشنهاد اتحادیه شد.

به پشتگرمی دولت ایالتی، تعاونی از دیوان عالی خواست تا به آنها اجازه دهد شرکت را بخرند. دیوان عالی با این درخواست موافقت کرد و دستور داد تا یک ارزیاب رسمی ارزش شرکت را تعیین کند. بدین طریق قیمت تعیین شد و در اکتبر سال ۱۹۸۰ تعاونی مالک شرکت شد. کار فروش در سال ۱۹۸۱ از نظر قانونی به انجام رسید. دولت ایالتی موافقت کرد که وامی را در اختیار تعاونی بگذارد تا شرکت را خریداری کند. تولید در دسامبر ۱۹۸۱ آغاز شد. مقادیری تضمین مالی بالغ بر ۳۰۰۰۰۰۰ روپیه توسط یک بانک تأمین شد (البته بعد از اینکه دولت ضمانت آنها را پذیرفت) و ۴۰۰۰۰۰ روپیه هم به عنوان سرمایه جاری به آنها پرداخت شد. این مقدار خیلی کم بود و کارگران نمی‌توانستند تجهیزات موجود را مدرنیزه کنند. تعاونی امیدوار بود بتواند برای این منظور از بانک پول فرض کند. بدبختانه، وقتی نوبت به دولت رسید، از انجام تعهداتش سرباز زد!

تصمیم فوق شوک بزرگی به کارگران وارد کرد. قبل از آن، در هنگام شکل‌گیری تعاونی، وزیر دارایی در این باره به آنها هشدار داده بود!

کارگران حالا پی برده بودند که دولت نه تغییر و تحولی در کارخانه کشتی سازی ایجاد می‌کند و نه در توسعه آن به آنها کمک می‌کند. بعد از برگزاری مجامع عمومی که رهبران محلی سی. پی. آی (ام) نیز شرکت داشتند، کارگران تصمیم گرفتند که اداره شرکت را خود به عهده بگیرند. دو تصمیم عمده در این مجامع گرفته شد. اولاً، آنها تصمیم گرفتند که دستمزدها را تا بهبود وضعیت مالی شرکت ثابت نگاه دارند. ثانیاً، تصمیم گرفتند بهره‌وری را افزایش دهند تا از این طریق هزینه‌های تولید را کاهش دهند. تعاونی تصمیم گرفت تا به دیگر شرکتها، خصوصاً در زمینه تعمیر کشتی، خدمات ارائه کند.

این تلاشها تا موقعی که شرکتهاى ارباب رجوع راضی بودند، جوابگو بود. بعضی از این شرکتها از این که مواد اولیه جهت تعمیر کشتی‌ها را تأمین کنند، رضایت داشتند و گاهی اوقات پیش از انجام کار پول نقد می‌پرداختند تا سال ۱۹۹۱، تعاونی مبلغی حدود ۱۴۰۰۰۰۰۰ روپیه به عنوان مازاد به دست آورده بود که می‌توانست به عنوان سرمایه جاری مورد استفاده قرار گیرد. تصمیم مهمی که در زمینه ثابت ماندن دستمزدها گرفته شده بود، حتی بعد از کسب این مازاد، به قوت خود باقی ماند. کارگران تشخیص دادند که آنها در صورتی می‌توانند از آینده‌ای مطمئن برخوردار باشند که تعاونی از نظر مالی تأمین باشد. رویدادهای سال ۱۹۹۱ باعث تغییر عمده‌ای در این جریان شد. در این سال وزارت حمل و نقل در جستجوی قطعه زمینی برای ایجاد یک ترمینال و کارگاه برای یکی از شرکتهاى یعنی شرکت حمل و نقل دولتی بنگال شمالی (NBSTC) بود. دولت ایالتی پیشنهاد کرد که تعاونی از بخشی از زمین صرف‌نظر کند و آن را به شرکت حمل و نقل دولتی بنگال شمالی واگذار کند. این به منزله تزیق خونی جدید در رگهای تعاونی بود. شرکت حمل و نقل مذکور از این بابت ۱۰۰۰۰۰۰ روپیه پرداخت می‌کرد. شرکت درون مرزی حمل و نقل آبی دولت ایالتی زمام امور تعاونی را به دست می‌گرفت و محوطه و کارگاه کشتی سازی را نوسازی کرده و به تجهیزات مدرن مجهز می‌کرد. تعاونی نیز بایستی نیروی کارش را به ۵۰ نفر کاهش می‌داد. کارگران زیر ۵۵ سال در تعاونی باقی می‌ماندند و به دیگر کارگران غرامت کافی پرداخت می‌شد. تعاونی با این پیشنهاد موافقت کرد.

از آنجائیکه کارگران از بدست گرفتن زمام امور توسط دولت مطمئن بودند، تصمیم گرفتند که در خرج کردن مازادی که در این مدت به دست آورده بودند ولخرجی کنند. تعاونی به اعضایش پاداش زیادی پرداخت کرد، برای کارکنان بخش تأمین امنیت کارخانه خانه‌های جدید ساخت و مبلغ زیادی را صرف برگزاری جشن کرد.

۵۰۰ نفر بود.

علیرغم تغییراتی که در فن آوری چاپ پیش آمد شرکت قادر بود که موقعیت خود را حفظ کند چرا که تنها تولید کننده در این بخش بود. چاپ لتر پارس کشور برای تأمین مواد به این شرکت وابسته بود. محصولات چاپی این شرکت به لحاظ کیفیت شناخته شده بود و از ناشران برجسته سفارش دریافت می کرد.

مشکلات شرکت از دهه شصت آغاز شد. این مشکلات اساساً به اختلاف بین اعضای خانواده برمی گشت که شرکت را اداره می کردند. این افراد اکثریت سهام شرکت را در اختیار داشتند. در دهه هفتاد اتحادیه به چنین بی نظمی در مدیریت اشاره کرده بود. گرچه کارگران حقوقشان را به طور منظم دریافت می کردند، ولی معلوم شد که پول بیمه اجتماعی به مراجع ذیربط پرداخت نشده است. این مراجع، دادخواستی را به دادگاه تقدیم کردند. مدیریت قادر به پرداخت بدهی ها نبود و در نهایت کارخانه تعطیل شد. تعطیلی هفت سال بطول انجامید که در این مدت بیشتر کارگران شرکت را ترک کرده به دنبال کار دیگری رفتند. اتحادیه پیشنهاد کرد که کارگران یک تعاونی تشکیل دهند که بتوانند شرکت را به کمک دولت اداره کنند. از این رو تعاونی در سال ۱۹۷۸ با ۳۰ کارگر که در پی احقاق حقوقشان بودند، تشکیل شد. تسویه حساب انجام گرفت و تعاونی، با پشتیبانی مالی دولت ایالتی توانست شرکت را بخرد.

فعالیت تعاونی از سال ۱۹۸۹ آغاز شد. گرچه تعاونی صاحب شرکت بود، اما سرمایه زیادی نداشت. با اینحال قادر بود سفارشات چاپی و ریخته گری را قبول کند. کار به تدریج رونق گرفت و تعاونی به کارگران بیشتری نیاز پیدا کرد. به سفارش کمیته محلی سی. پی. آی (ام)، ۱۵ کارگر موقت به کار گرفته شدند. بعد از یکسال آنها دائمی و ۱۲ نفر از آنها سهامدار شدند. بعد از این، در سال ۱۹۹۴ مشکلات شروع شد. کارگران اصلی پیر و کارگران جدید جوان بودند. کارگران جوان خواستار آن بودند که کارگران پیر بازنشسته شوند و جا را برای آنها باز کنند

در امور فنی به آنها کمک کند. او از نظر فکری با سی. پی. آی (ام) همسنخی داشت و بابت خدماتش پولی دریافت نمی کرد چون بابت حق المشاوره از شرکتهای دیگر پول خوبی می گرفت. حضور این مشاور و همچنین رهبر دفتر محلی سی. پی. آی اعتماد به نفس کارگران را افزایش داد تا فکر نکنند که حتی در این برهه سخت تنها هستند.

وقتی که من در ژوئن سال ۲۰۰۰ از شرکت بازدید کردم، موقعیت آن کم و بیش به همین سان بود. شرایط مالی آن اندکی بهتر شده بود و کارگران دستمزد بیشتری دریافت می کردند. مشاور مذکور به آنها کمک کرده بود تا کار بیشتری داشته باشند کم لطفی دولت از نظر حمایت از آنها نیز بیشتر شده بود. با اینحال هم اتحادیه و هم سی. پی. آی در سطح محلی با تعاونی همراه بودند.

اعضای تعاونی، علیرغم ناراحتی از سی. پی. آی، با اتحادیه همراهی می کردند، و این از عوامل مهم موفقیت آنها بود یکی از دلایل اصلی دیگر موفقیت تعاونی این بود که کارگران متکی به خود شده بودند. آنها دیگر حاضر نبودند برای حل مشکلاتشان به بنگاهی دیگر متکی باشند. این برجسته ترین کمک تعاونی بود تعاونی انکای به نفس کارگران را افزایش داده بود.

۲-۴- تعاونی چاپ

تعاونی چاپ و ریخته گری ایسترن تایپ در سال ۱۹۸۷ شروع به کار کرده است. این تعاونی ۴۲ عضو دارد. تعداد کل کارکنان این تعاونی ۵۱ نفر است که ۷ نفر از آنها کارکنان یقه سفید و بقیه یقه آبی هستند. این تعاونی با نام Eastern Type Foundry and Oriental Printing Works در سال ۱۹۸۰ تأسیس شد و در سال ۱۹۹۲ به عنوان یک شرکت سهامی به ثبت رسیده است. این شرکت مواد چاپ لتریپرس را تولید می کرد. این تکنیک در بیشتر نقاط دنیا بواسطه ظهور چاپ افست منسوخ شد. لیکن شرکت مذکور در سرتاسر هند و سایر کشورهای از جمله چین، نیپال... بازار گسترده ای داشت کل نیروی کار این صنعت در آن موقع حدود

درسال ۱۹۹۲ انتخابات برگزار شد و بار دیگر جناح چپ به قدرت رسید. اما وزیر حمل و نقل عوض شد. وزیر جدید قصد تجدید نظر در برنامه ها را داشت. او به محل زمین و هزینه خرید آن اعتراضاتی وارد کرد. در نتیجه معامله به هم خورد. این شکست به کارگران لطمه جبران ناپذیری زد. وضع آنها از قبل به مراتب بدتر شده بود چرا که دیگر سرمایه ای برای کار نداشتند. با اینحال، این رویداد باعث شد تا عزم آنها برای اینکه روی پای خود بایستند و به دیگران متکی نباشند، تقویت شود. آنها فقط می توانستند روی اعتبار و حسن نیتی که نسبت به خود ایجاد کرده بودند حساب کنند. کم کم سفارش گرفتند و موقعیت خود را بهبود بخشیدند.

من برای اولین بار در اواسط سال ۱۹۹۸ از این شرکت بازدید کردم. بنظر می رسید کارگران از قطعی بودن موفقیتشان مطمئن هستند بیشتر آنها پیر بودند. یونیفرمشان اطونخورده و مستعمل بود. اما عزمشان را می شد در چهره شان خواند. آنها سخت کار می کردند. وقتی با من صحبت می کردند من هیچ نشانه ای از افسردگی یا ناامیدی در آنها ندیدم. به هیچ عنوان ناامید نبودند کارکنان یقه سفید، ناراضی تر از بقیه بودند. آنها از این ناراحت بودند که دولتی که از آن حمایت کرده بودند و خصوصاً سی. پی. آی، به آنها پشت کرده است. این افراد هنوز امیدوار بودند که دولت امور تعاونی را به دست بگیرد! رهبر دفتر محلی سی. پی. آی که رهبری این اقدام را متقبل شده بود، از نگرش دولت انتقاد کرد. تمام این افراد اعتقاد داشتند که ملغی شدن تصمیم قبلی دولت در اصل به خاطر فساد مالی است. به من گفته شد که چون این معامله هیچ عایدی برای کسانی که در رأس قدرت اند نداشته است، ملغی شده است!

تعاونی به خاطر کمبود منابع مالی قادر به استخدام پرسنل فنی نبود. ولی از مشاوره یک مهندس نیروی دریایی برخوردار بود. این شخص که زمانی مدیر عامل یک شرکت دیگر بوده است، در راه اندازی تعاونی به کارگران کمک کرد. او یک روز در میان به تعاونی می آمد تا

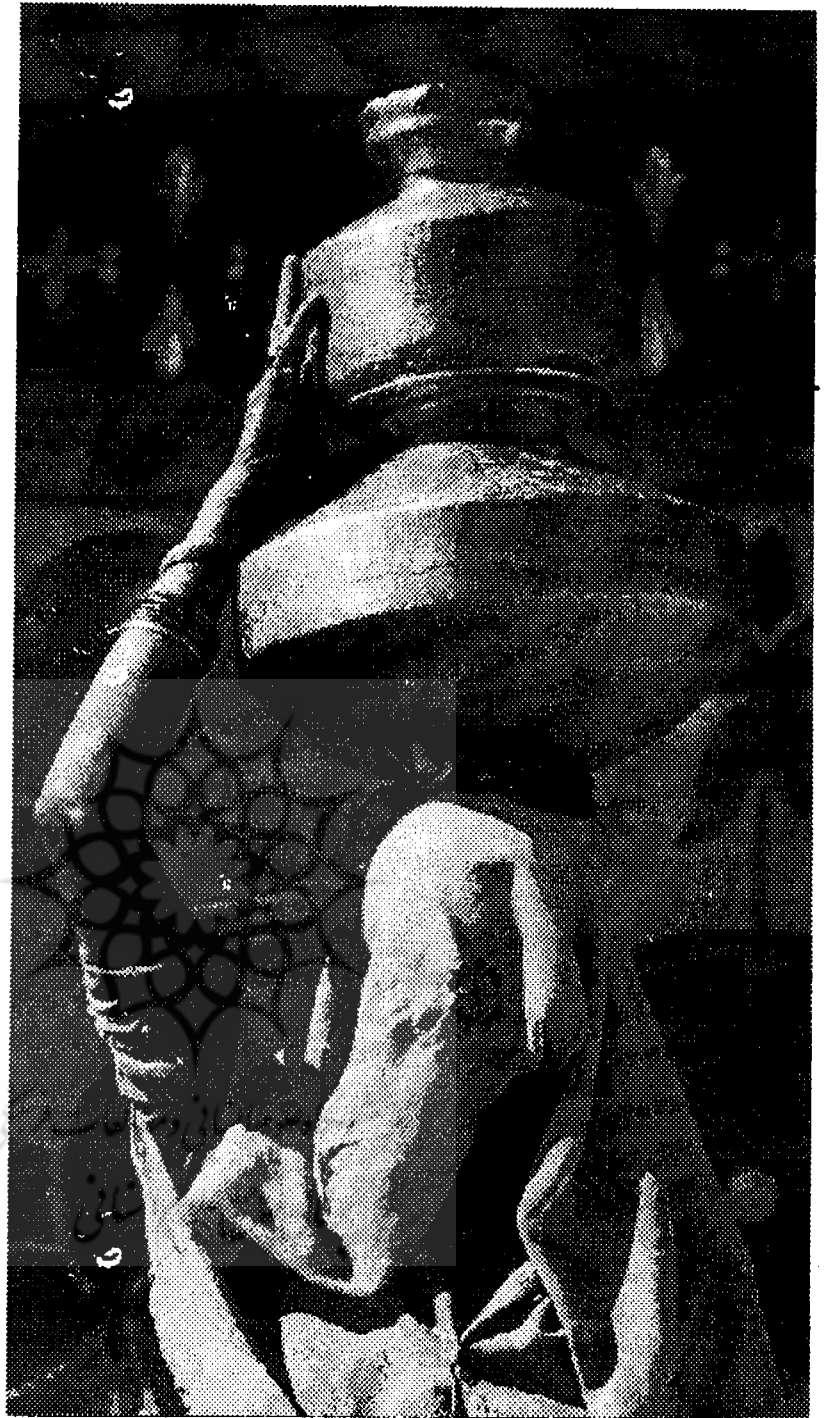
کمیته محلی برای این می‌خواهد آنها را بیرون کند که بتواند افراد خود را وارد تعاونی کند. در عین حال، این کارگران در مخالفت با سی. پی. آی (ام) به حزب مخالف نپیوستند. آنها در انتخابات به نامزدهای آنها رأی دادند و حتی در مبارزه انتخاباتی به آنها کمک کردند. اما مشکل آنها در اصل با رهبران محلی سی. پی. آی (ام) بود با اصرار کارگران جوان، در مجمع عمومی سالانه که در سال ۱۹۹۷ برگزار شد، دولت وظایف کمیته مدیریت را به یک مدیر اجرایی واگذار کرد.

تعاونی هنوز کار می‌کند و قادر است که دستمزدها را پرداخت کند. این تعاونی می‌تواند موقعیتش را بهبود بخشد، در صورتی که از طریق بخش ریخته‌گری‌اش شغل ایجاد کند. با اینحال فاقد سرمایه جاری است. بخش چاپ آن کار می‌کند، اما تنش بین کارگران قدیمی و جدید بر کارایی آن تأثیر گذاشته است.

۳-۴- تعاونی تولید کابل‌ها و هادی‌های آلومینیومی

نام این تعاونی شرکت تعاونی صنعتی کارکنان آلکوند با مسوولیت محدود است و در سال ۱۹۸۷ کارکنان شرکت خصوصی تولید هادی و کابل آلومینیومی آن را تشکیل داده‌اند. تعداد کل کارکنان آن در سال ۲۰۰۰، ۱۵۰ نفر بود که ۳۵ نفر از آنها کار دفتری داشتند و بقیه بقیه آبی بودند. این تعاونی ۲۶۵ نفر عضو داشت که همه آنها از کارکنان آن بودند، اما بعداً تعدادی از آنها شرکت را ترک کرده و در جای دیگری مشغول به کار شدند.

این شرکت هادی‌های قوی و کابل‌های آلومینیومی تولید می‌کند. در این زمینه، این شرکت به لحاظ کیفیت محصول از اعتبار خوبی برخوردار است و در زمره شرکت‌های پردرآمد محسوب می‌شود. تقاضا برای محصولات این شرکت، بعد از تصمیم دولت برای جایگزینی کابل‌های آلومینیومی فشارقوی به جای کابل‌های کابل‌های مسی افزایش یافته است. شرکت تا دهه هفتاد حدود ۵۰۰ کارگر داشته و از سود خوبی هم برخوردار بوده است این شرکت مشتریان خوبی نیز در هند و خارج از هند داشته است. کارخانه‌اش در

ایجاد خلل در رابطه بین سی. پی. آی (ام) و این کارگران شد.

رهبران سی. پی. آی (ام) مشکلات داخلی برای تعاونی ایجاد کردند. اعضای قدیمی‌تر که با سی. پی. آی (ام) همراه بودند و در آغاز به رهبران آنها اعتماد داشتند، بعد از این وقایع، از عملکرد حزب بسیار شاکی شدند. آنها گمان می‌کردند که

به علاوه، کمیته محلی سی. پی. آی (ام) می‌خواست به حزب اجازه دهند که یکی از ساختمان‌های شرکت به عنوان دفتر استفاده کند. کارگران قدیمی که حامی سی. پی. آی (ام) نیز بودند، با این پیشنهاد مخالفت کردند، چرا که حس می‌کردند که این کار باعث می‌شود کمیته محلی مالک ساختمان شود. این امر باعث

احساس ناخوشایندی داشتند، چرا که علیرغم وابستگی‌های سیاسی شان به سی. پی. آی (ام) ناگزیر به رویارویی با این مشکلات بودند.

* دکستر ش - بت. ک ب - همومیک (Dr. Sharit. K. Bhowmik) ریس دبیران جامعه‌شناسی دانشگاه بمبئی هندوستان و یکی از مؤلفان و صاحب‌نظران برجسته حوزه تعاون در این کشور و دارای تألیفات و تحقیقات متعدد در این زمینه می‌باشد.

References:

Bhatt, Ela (1997) SEWA as a Movement in R. Dutt (ed), Organising the Unorganized Workers. Delhi: Vikas Publishing House.

Bhowmik, Sharit k. (1992). Worker Co-operatives in the Plantation System: A study Of Tribal Tea Plantation Workers in Eastern India, Labour, Capital and Society, 25(2), Montreal.

Bhowmik Sharit k. (1994). Worker Co-operatives in the Unorganised Sector: An Alternative Strategy in, Sarath Davala (ed), Unprotected Labour in India. Delhi: Friedrich Ebert Stiftung.

Marx, k and Engels, F. (1976), Selected Works, Volume One. Moscow: Progress Publishers.

NCUI (1969), Report of the Committee on Principles of Co-operation Appointed by the International Co-operative Alliance. Delhi: National Co-operative Union of India.

Rose Kalima (1995). Where Women are Leaders. Delhi: Sage Publications.

SEWA (1999), Self Employed Women's Association 1999. Ahmedabad: shri Mahila SEWA Trust.

وقت و در سال دوم ۱۰۰ کارگر دیگر را استخدام کند. آنچه که بایستی خاطر نشان شود این است که کارگران توانستند تعاونی را به مدت ۱۸ ماه، به خوبی اداره کنند.

مشکلات تعاونی از چند سال بعد آغاز شد. تعاونی برای انجام سفارشات ناگزیر شد از بانک تعاونی وام بگیرد. بیشتر قراردادهایی که با تعاونی می‌بست با بخش دولتی همچون شرکت‌های برق دولتهای بنگال غربی و اوتار پرادش Uttar Pradesh بود. این سازمانها حساب خود را با تأخیر، آن هم بعد از گذشت ۱۵ تا ۱۸ ماه از حمل کالا می‌پرداختند. از این رو سرمایه تعاونی بلوکه شد و از آنجا که سرمایه جاری‌اش خسر شده بود، نتوانست به قراردادهایش عمل کند. در همین حال سود وام نیز افزایش یافت. همچون موارد دیگر، دولت ایالتی که در آغاز با ضمانت تعاونی برای گرفتن وام موافقت کرده بود، کنار کشید. در نهایت در سال ۱۹۹۷ تولید به حالت تعلیق درآمد، چرا که تعاونی سرمایه جاری برای انجام قراردادهای را نداشت. منابع مالی آن تمام شده بود و قادر به پرداخت دستمزدها نبود. تعدادی از کارگران تعاونی آن را ترک کرده در جستجوی کار درآمدند و تنها ۱۵۰ کارگر در تعاونی باقی ماندند.

در ژوئن ۱۹۹۸ تعاونی بعد از بازپرداخت مقداری از بدهی‌های بزرگ خود، می‌توانست فعالیت هایش را از نو آغاز کند. تعاونی تصمیم گرفت در آغاز بطور مستقل دست به تولید نزنند. در عوض انجام کار برای دیگر واحدهای صنعتی را در پیش گرفت. این امر باعث ایجاد درآمد شد. در ماه می سال ۲۰۰۰ شرایط مالی آن پیوسته رو به بهبود بود، اما تجربه گذشته آن، با توجه به نگرش دولت، احساس ناخوشایندی را در بین اعضا به جا گذاشته بود. از این نظر مشکلات این تعاونی به مشکلات تعاونی‌های کشتی سازی شبیه است. این تعاونی قراردادهای را از دست داد چرا که نتوانست به مراجع ذیربط رشوه بدهد. به همین سان، وصول بدهی شرکت‌های برق به همین دلیل به تعویق افتاد. کارگران

جاده هاید Hyde Road قرار دارد و دارای چند واحد صنعتی است.

ضرردهی سنگین آکوند از سال ۱۹۷۸ آغاز شد. کارگران اعتقاد دارند که این ضرر و زیان به خاطر استفاده از منابع مالی شرکت جهت سرمایه گذاری در دیگر زمینه‌ها بوده است. در سال ۱۹۸۳ کارخانه بسته شد. اتحادیه کارگران به بخش‌های مختلف دولتی متوسل شد و از انواع فشارها جهت بازگشایی کارخانه استفاده کرد. بعد از سالهای بحران تلاش برای بازگشایی کارخانه، بالاخره در سال ۱۹۸۶، کارگران توانستند مدیر را وادار به بازگشایی کارخانه کنند. بعد از دو هفته کارخانه دوباره بسته شد و این بار به این خاطر که بانک تأمین کننده منابع مالی دادخواستی را جهت بازپرداخت وام‌هایش ارائه کرده بود. بعد از این جریان، اتحادیه تصمیم گرفت که کارگران را در قالب یک تعاونی سازمان دهد تا بتواند کارخانه را اداره کند.

دولت از اتحادیه درجهت تشکیل تعاونی حمایت کرد و این تعاونی در سال ۱۹۸۷ به ثبت رسید. در آن موقع، دیوان عالی دستور داده بود که تعاونی را جهت بازپرداخت دیون خود به حراج بگذارند. دولت ایالتی در دوم دسامبر ۱۹۸۹، شرکت را خریداری و به شرکت تعاونی واگذار کرد. دولت نیز وام‌هایی را برای شرکت در نظر گرفت و مواد اولیه را برای شروع تولید محصول تأمین کرد. به علاوه تساقف ۴۵۰۰۰۰۰۰ روپیه ضامن وامهای بانکی شرکت شد. هیئت مدیره شرکت برق ایالتی بنگال غربی، که دولت آن را اداره می‌کند، نیز با دادن سفارش از آن حمایت کرد.

در زمان واگذاری شرکت به تعاونی، اعضا دریافتند که ماشینها و ابزار آلات کارخانه آسیب دیده‌اند. تعاونی ناگزیر بود که مبلغ زیادی را صرف تعمیر و نگهداری کند. بعد از هفت سال تعطیلی، در سال ۱۹۹۰، تولید آغاز شد. در سال اول تعاونی ۱۲۷۰۰۰۰ روپیه ضرر کرد، اما در سال بعدی از حجم معاملاتی بالغ بر ۶۰۰۰۰۰۰ روپیه و سود خالص ۷۵۰۰۰۰ روپیه برخوردار شد. تعاونی توانست در سال اول ۳۰۰ کارگر پاره

آی.سی.ای (ICAROAP) در نوامبر سال ۲۰۰۲ به آدرس جدید خود نقل مکان نمود. آدرس دفتر و شماره تلفن و فاکس و ایمیل در زیر آمده است:

9. Aradhana Enclave Ring Road, Sector 13, R.K Puram New Deihi 110 006, India.

Tel: +91116888265.688 8264

Fax: +91114694975.4694964

E-mail: icaroap@vsnl.com

Web-sites: <http://www.icaroap.coop/> & <http://www.directories.coop/>

از ۲۵ نوامبر به بعد، شماره‌های تلفن و فاکس ۸ شماره‌ای خواهند بود. بنابراین عدد "۲" را به اول شماره تلفن و فاکس اضافه فرمایید.

این دفتر جدید از طرف داموس تراست آی.سی.ای با سرمایه ناشی از فروش خانه خیابان Bonow خریداری شده‌اند.

دعوت ICA ROECSA از پزشکان برای معالجه ایدز در تعاونیها

رابین ویتینگ، پزشک کانادایی، با ملحق شدن به دفتر منطقه‌ای آی.سی.ای در شرق و مرکز آفریقا (POESCSA)، بر روی اثرات ویروس ایدز در قالب تعاونیهای کنیا و سایر مناطق آفریقا تحقیق خواهد نمود.

هدف این خانم پزشک دیدار با مدیران و اعضای تعاونیها در کلیه سطوح شرکت، اتحادیه و فدراسیون می‌باشد تا میزان گسترش بیماری ایدز و اثرات آن، موضعگیری تعاونیها در قبال این بیماری، خدمات قابل عرضه از طریق سازمانهای مربوط به بیماری ایدز و شکافهای موجود بین اینگونه خدمات و نیازهای اعضای تعاونیها را بررسی نماید.

خانم ویتینگ دارای سابقه آموزشی در زمینه مطالعات توسعه‌ای با تأکید بر قاره آفریقا می‌باشد و به مدت ۶ ماه در خدمت دفتر منطقه آفریقا آی.سی.ای خواهد بود.

دید سیاسی نگرسته شده است یعنی به عنوان ابزار سیاسی از آن استفاده می‌شود و از پشتوانه تئوریک قوی در دانشکده‌های اقتصاد بهره‌مند نیست و این مسئله‌ای بسیار جدی است. رشد و توسعه تعاونیها در کشورمان و در دنیا فقط و فقط از طریق تنوع بخشی به ساختارها و فعالیت تعاونیها امکان‌پذیر است. حمایت دولت از دو طریق لازم است: ۱- تأمین سرمایه‌های اولیه.

۲- توسعه اطلاعات مربوط به جایگاه و اهمیت تعاون در اقتصاد ملی.

* متن سخنرانی آقای دکتر درخشان در جمع مسؤولان و کارکنان وزارت تعاون

بقیه از صفحه ۲۹

تعاون یاراگونه را به عنوان رئیس جدید برگزید. کمیته همچنین هیأت اجرایی جدید را انتخاب نمود و اساسنامه منطقه‌ای را مورد تجدیدنظر قرار داد.

استقبال آی.سی.ای از اعضای جدید

آی.سی.ای از شش سازمان به عنوان اعضای جدید خود در سال ۲۰۰۲ به گرمی استقبال نمود. این سازمانهای تعاونی از کاستاریکا، جمهوری دومینیکن، هندوراس، پرتغال، پوتوروریکو و اروگوئه بودند.

به دنبال نشستنهای هیأت مدیره آی.سی.ای در کلمبوس اوهایوی آمریکا در ماه آوریل و لیسبون پرتغال، دفاتر منطقه‌ای مراسم متعددی را برگزار نمودند که طی آنها اعضای جدید را در خانواده تعاون آی.سی.ای پذیرفتند. آنان فرصت ملاقات با رئیس آی.سی.ای، نایب رئیس منطقه و مدیرکل، مدیر دفتر منطقه‌ای و کارکنان این دفتر را داشتند.

قرار است مراسم برای کلیه اعضای جدید در شهر اوسلو، طی مجمع عمومی آینده در ماه سپتامبر سال ۲۰۰۳ برپا شود.

خانه جدید دفتر منطقه آسیا و

اقیانوسیه آی.سی.ای

دفتر منطقه آسیا و اقیانوسیه

بقیه از صفحه ۲۱

کشور ما و نیز با قانون اساسی منافات دارد.

توجه به سهم بخش تعاون از تولید ناخالص داخلی و از تسهیلات بانکی و نظایر آن نیز حائز اهمیت فراوان می‌باشد. ب- سیاست‌گذارها در دنیا

در سطح جهانی برای تحول در بخش تعاونی کارهای زیر انجام گرفته است.

۱- توجه به ضرورت بانک تعاون
۲- در سطح جهانی ادغام‌های بزرگ صورت می‌گیرد.

St. Paul Bank for Cooperatives
Co Bank 1999.

۳- تنوع بخشی به ساختار تعاونیها و عملکرد آنها از ۱۹۹۰ به بعد در آمریکا و کانادا.

New Generation NQCs

New Cooperatives NQCs

IOF: Investor_Owned_Firms

Michael cook: University of

Missouri

Murray Fulton: Centre for the
Study of Cooperatives at the
University of Saskatchewan,
Canada

۱-۳- برای تنوع بخشی به ساختار تعاونیها به چهار مورد زیر اشاره می‌شود:

انگیزه Motivation

تواناییها Capabilities

سیاست گذاریها Policies

برنامه‌ها Programmes

۴- تعاونیها: به عنوان ابزار کنترل بحرانهای صنعتی: دهه ۱۹۷۰ انگلستان.

۵- تعاونیها به عنوان ابزاری جهت خروج از رکود اقتصادی: دهه ۱۹۹۰ فنلاند. در سالهای ۱۹۹۳ تا ۱۹۹۷ هفتصد تعاونی جدید در فنلاند تأسیس شد و همین باعث شد نرخ بیکاری از ۱۶ تا ۲۰ درصد به ۱۴ درصد کاهش یابد.

۶- اصلاحات جدید در قانون تعاون کانادا در ژانویه ۲۰۰۱.

نتیجه‌گیری

تعاونیها عامل تعادل در نظامهایی هستند که ماهیتاً نامتعادل‌اند. ولی متأسفانه به این عامل تعادل همواره از